

ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง

คำถามวิจัยข้อที่สอง "กระบวนการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านการกระทำ ความรู้สึก และความคิด ของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ ครู และผู้วิจัยหรือไม่ อย่างไร และในลักษณะใด" ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครองรายกรณี โดยนำเสนอให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านการกระทำ คือ การปฏิบัติต่อลูก ด้านความรู้สึก คือ มุมมองต่อตนเองและลูก และด้านความคิด คือ การคิดใหม่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ควบคู่ไปกับพัฒนาการของเด็กและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาสำหรับผู้ปกครอง ลำดับข้อมูลในการนำเสนอประกอบด้วย (1) ข้อมูลรายกรณี และ (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง

1. ข้อมูลรายกรณี เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและผู้ปกครอง จำนวนทั้งสิ้น 8 ครอบครัว ดังนี้

1.1 พัฒนาการของเด็ก ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเด็กและการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ดังนี้

1.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การเกิดของเด็ก การเรียนรู้ปัญหา การบำบัด และพัฒนาการเด็ก

1.1.2 พัฒนาการที่พบในโรงเรียน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในห้องเรียนพิเศษ

1.1.3 พัฒนาการที่พบนอกโรงเรียน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่บ้าน การบำบัด และการเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัว

1.2 การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1.2.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อดีตชีวิตประวัติของพ่อหรือแม่ และทัศนคติในการมองลูก

1.2.2 การเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง ได้แก่ ด้านการกระทำ ด้านความรู้สึก และด้านความคิด ซึ่งนำเสนอการเปลี่ยนแปลงเป็นช่วงเวลา

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง

1. ข้อมูลรายกรณี

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากบริบทในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การประชุมร่วมกัน การเยี่ยมบ้าน การจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริม และการสัมภาษณ์นักบำบัด นำเสนอเป็น ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองรายกรณี จำนวนทั้งสิ้น 8 ครอบครัว ดังนี้

1.1 ครอบครัวน้องพิณ

ปัจจุบัน ด.ญ. พิณ อายุ 9 ปี 5 เดือน เรียนอยู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 3

พัฒนาการของพิณ

1) ข้อมูลเกี่ยวกับพิณ

พิณเกิดมาในครอบครัวที่มีความพร้อมทั้งฐานะและบทบาททางสังคม พ่อรับราชการ ตำรวจและดูแลกิจการส่วนตัว แม่เป็นเภสัชกรเคยทำงานอยู่ในโรงพยาบาลเอกชนแต่ภายหลัง ลาออกมาเปิดร้านขายยาแถวจังหวัดสมุทรปราการ พิณอาศัยอยู่ในบ้านเดี่ยวขนาดใหญ่ร่วมกับ พ่อ แม่ พี่สาว น้องสาว ปู่ ย่า และพี่เลี้ยงจำนวน 4 คน ความสัมพันธ์ระหว่างพิณกับญาติผู้ใหญ่ เป็นไปด้วยดี มีคนรักใคร่เอ็นดู ตามใจ แต่ไม่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูหลาน พี่สาวและ น้องสาวของพิณสนิทสนมกันมาก ในขณะที่คว เมสัมพันธ์ของพิณกับพี่น้องไม่ราบรื่นโดยเฉพาะ กับพี่สาวคนโต ที่แสดงออกว่าไม่ชอบ เนื่องจากพิณมักสร้างความรำคาญใจในเชิงยั่วเย้าอารมณ์ ด้วยการปิดหรือดึงแว่นตา บุคคลที่ใกล้ชิดกับพิณมากที่สุดคือ พี่เลี้ยงซึ่งดูแลพิณมาตั้งแต่เกิด

พิณเป็นลูกสาวคนที่สองซึ่งเป็นพี่ของแฝดน้องเพศเดียวกันแต่เกิดจากไข่คนละใบ อายุ ห่างจากพี่สาวคนโต 1 ปี 8 เดือน และห่างจากน้องสาวฝาแฝด 4 นาที เกิดเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2539 ขณะตั้งครรภ์แม่อายุ 30 ปี และมีปัญหาแท้งคุกคามอย่างมาก ซึ่งปัญหานี้เกิดกับท้องแรก แต่ไม่รุนแรง ในระหว่างอายุครรภ์ 6 สัปดาห์ เลือดออกมากต้องฉีดยา Profasi สัปดาห์ละ 1 เข็ม เป็นเวลา 12 สัปดาห์ หนึ่งเดือนก่อนครบกำหนดคลอด ขณะได้รับการตรวจครรภ์ตามปกติ แพทย์ พบว่าทารก 1 ใน 2 มีอัตราการเต้นของหัวใจลดลงเหลือเพียง 50 ครั้งต่อนาที ในขณะที่อีกคนหนึ่ง หัวใจเต้น 100 ครั้งต่อนาที จึงตัดสินใจผ่าคลอดทันที เรียกภาวะนี้ว่า Fetal Disturbance รวมอายุ ครรภ์ได้ 34 สัปดาห์ น้ำหนักตัวแรกคลอดของพิณ 2,220 กรัม น้องสาว 2,290 กรัม ทั้งคู่ต้องนอน ในตู้อบ ทั้งพิณและแฝดผู้พี่มีปัญหาร่างกายที่ไม่สามารถปรับอุณหภูมิได้ ตัวจะเย็นถ้าออกจาก ตู้อบ ดังนั้นจึงต้องอยู่ในตู้อบตลอดเวลา นอกจากนั้นแฝดผู้พี่ยังมีปัญหาเรื่องเลือดที่เป็นคนละ กลุ่มกับแม่ ส่งผลให้ตัวเหลืองมากและอาหารไม่ย่อย เกือบต้องถูกถ่ายเลือด ทั้งสองอยู่ โรงพยาบาล 11 วันจึงกลับบ้านได้ เมื่ออายุใกล้ 2 เดือน พิณตัวร้อน มีไข้สูง และชัก แพทย์เจาะ

น้ำไขสันหลังตรวจพบว่าเป็นโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบจากการติดเชื้อ ครั้งนี้พินนอนโรงพยาบาลนาน 8 วัน

“หลังจากนั้นก็ไม่มีใครเฉลียวใจเลยว่ามีคามผิดปกติเกิดขึ้นกับลูกอีกหรือเปล่า นอกจากแม่ที่เฝ้ามองพัฒนาการของลูกอย่างกังวลใจ แม่มั่นใจว่ามีบางอย่างที่แปลกไป ไม่ใช่เหตุผลว่าลูกดมเท่านั้นหรือที่ทำให้ลูกทำอะไรได้ช้ากว่าน้องสาว”

บันทึกของแม่ มี.ย.48

แม่เริ่มรู้ปัญหาว่าพินอาจเป็นออทิสติกตั้งแต่อายุ 7 – 8 เดือน เนื่องจากเป็นคนชอบอ่านหนังสือ แต่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์เมื่อพินอายุได้ 1 ปี 7 เดือน พินเข้ารับการบำบัดโดยการปรับพฤติกรรม แต่ปัญหาการไม่สามารถควบคุมอารมณ์และการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ทำให้ต้องเข้ารับการตรวจคลื่นสมอง ซึ่งปรากฏความผิดปกติอันเป็นสาเหตุของอารมณ์ที่ไม่ดีตลอดเวลา ดังนั้นพินจึงต้องรับประทานยาควบคู่ไปกับการปรับพฤติกรรม ปัญหาสุขภาพของพิน คือ Hyperthyroid ซึ่งต้องรับประทานยาป้องกันและตรวจสุขภาพเป็นประจำทุก 3 เดือน และแผลในปาก ซึ่งพบบ่อยมาก อันเป็นสาเหตุให้รับประทานอาหารได้น้อย บางครั้งเป็นหนักถึงขั้นต้องเข้าโรงพยาบาลให้น้ำเกลือ ปัจจุบันพินเข้ารับการบำบัดในหลายลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมบำบัด การฝึกพูด คมตรีบำบัด การใช้เครื่อง Hemocephalogram (HEG) Neurofeedback ร่วมในการบำบัด และเรียนพิเศษกับครูที่บ้านทุกวันช่วงเย็นเพื่อทบทวนกิจกรรมที่รับการบำบัดจากโรงพยาบาล ควบคู่ไปกับการรับประทานยาอีกจำนวน 4 ชนิด

“อาจารย์หมอบอกว่า อย่างพินนี้ไม่เยอะแต่ก็ไม่น้อย คือไม่ถึงกับบูไม่กลับ แรกๆ บอกว่าถ้าไปก่อน 2 ปี โอกาสที่กลับมาเป็นเด็กปกติสูง”

แม่น้องพิน 9 ต.ค. 47: ที่บ้าน

พิน เด็กหญิงวัย 8 ปี รูปร่างผอม สูง แขนขายาว ผิวบางสีขาวออกเหลือง แก้มปรากฏเส้นเลือด ตา 2 ชั้นดวงตาสีดำกลมโต ผมนาง สีดำ หยักศกเล็กน้อยยาวประปรารบหรือถักเปียไว้เรียบร้อย ท่าทางการเดินดูแก่งก้าง มักเดินห่อไหล่ ก้มหน้าเล็กน้อย ไม่สบตา เดินเขย่งเท้า ปลายเท้าชี้ออกด้านข้าง เท้าแบนและเท้าข้างขวาบิดต้องใส่รองเท้าที่สั่งตัดเป็นพิเศษ กล้ามเนื้อมัดใหญ่และเล็กแข็งแรงแต่การประสานสัมพันธ์ไม่ดี หยิบจับสิ่งของเหมือนไม่มีแรง โดยมักใช้ปลายนิ้วสัมผัส แต่สามารถยกโต๊ะหรือเก้าอี้ที่มีน้ำหนักได้โดยง่าย การขีดเขียนอยู่ในขั้นขีดเขียนแบบควบคุมไม่ได้ แต่มีน้ำหนักมือ รับประทานอาหารได้น้อย รับประทานบ่อย ไม่เป็นเวลา และรับประทานซ้ำๆ เช่น ข้าวไข่เจียว ข้าวกับแกงจืด แอปเปิ้ล กล้วย มะม่วง อารมณ์แปรปรวนโดยไม่มีสาเหตุ

ไวต่อสิ่งเร้า เมื่อไม่พอใจหรือถูกขัดใจกรีดร้อง ส่งเสียงดัง ร้องไห้ ทำร้าย เตะ ตี คนรอบข้าง ทำร้ายตนเอง เช่น ตีหน้า ใช้ชกต่อยกัน รวมทั้งขว้างปาสิ่งของ พินมักถือของติดมือ เดินไปเดินมา ไม่อยู่นิ่ง ไม่เข้าร่วมกลุ่ม ไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาห้องเรียน สมาธิสั้น พฤติกรรมแปลกๆที่พบเห็น เช่น ยืนตัวตรงแล้วกระโดดขึ้นลง หัวเราะคนเดียว เล่นกับนิ้วตัวเอง ใช้นิ้วกลางข้างซ้ายเคาะสิ่งของ เคาะพื้นตัวเอง ตมสิ่งของ เล่นน้ำลาย หาวปากกว้างเงยหน้าขึ้นแล้วตีหน้าตัวเอง ฯลฯ

นอกจากนั้นพินยังมีความคิดยึดติด ปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆยาก กิจวัตรประจำวัน เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เช่น ต้องปิดแอร์ทุกครั้งเมื่อตนเดินออกจากห้อง ต้องซื้อขนมในร้านสะดวกซื้อ ทุกครั้งระหว่างทางกลับบ้าน ไปห้างสรรพสินค้าต้องเข้าร้านสุกี้ พินยังอยู่ในโลกส่วนตัวค่อนข้างมาก ไม่สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น มักร้องเพลง ฮัมเพลง ซึ่งสามารถจดจำทำนองเพลงได้แม่นยำ การเล่นเกมยังไม่เล่นตามวัตถุประสงค์ โดยเขงของเล่นทั้งหมดออกจากตะกร้า เลือกชิ้นสุดท้ายและถือเดินไปมา แม้พินสามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่น เข้าห้องน้ำ แต่งตัว รับประทานอาหาร แต่ต้องมีพี่เลี้ยงคอยประกบและกำกับตลอดเวลาไม่เช่นนั้นไม่ยอมปฏิบัติตามการพูดเป็นไปในลักษณะพูดตาม (echo talk) พูดต่อคำ ไม่พูดสื่อสารบอกความต้องการของตนเอง น้ำเสียงการพูดเบา รวดเร็ว จับความยาก อย่างไรก็ตามพินแสดงความเข้าใจการสื่อสารโดยปฏิบัติตามคำสั่งได้บ้างในบางครั้ง แต่มักติดปัญหาอารมณ์ที่แปรปรวน ความเอาแต่ใจตนเอง และโลกส่วนตัวที่ทำให้พินไม่แสดงพฤติกรรมตอบสนองกลับมา

ในวัย 8 ปี พินยังคงเข้ารับการบำบัดกับนักบำบัดทุกวัน เว้นวันอาทิตย์ รับประทานยาควบคุมกับการบำบัด พบแพทย์เป็นประจำ และเริ่มเข้าเรียนในโรงเรียนสาธิต ระดับอนุบาล 3 ในภาคการศึกษาต้น ปี 2547 ในลักษณะไม่เต็มตัว คือ เรียนเฉพาะวันจันทร์ พุธ และศุกร์ ครึ่งวัน เข้าโดยพี่เลี้ยงประกบตลอดเวลา

2) พัฒนาการที่พบในโรงเรียน

ในห้องเรียนพิเศษ พินได้รับการดูแลแบบ 1:1 เนื่องจากพินไม่สามารถควบคุมตัวเองให้อยู่กับกลุ่มได้ โดยตลอด มักเดินไปมาทั่วห้อง หายของถือไว้ในมือ ครูช่วยเหลือให้พินเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มใหญ่และจับมือปฏิบัติในทุกกิจกรรม พินตี เตะครู ล้มโต๊ะ เก้าอี้ รวมทั้งขว้างปาสิ่งของเป็นระยะขณะปฏิบัติกิจกรรมโดยไม่สามารถคาดเดาสาเหตุของอารมณ์เสียได้ พินไม่แสดงการโต้ตอบกับครู มักร้องเพลง อยู่กับโลกส่วนตัวมาก

ภาพที่ 1 ภาพวาดตัวเองของพิน

การพูดเป็นไปในลักษณะพูดตามคำพูดครู อย่างไรก็ตามพินสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้บ้างในบางครั้ง

พฤติกรรมสำคัญของพินในห้องเรียนพิเศษ ได้แก่ อารมณ์ที่แปรปรวนคาดเดาไม่ได้ การเอาแต่ใจตนเอง ไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาห้องเรียน กล้ามเนื้อมัดใหญ่แข็งแรงยกโต๊ะ ล้มโต๊ะได้ แต่การใช้งานหยิบจับไม่มีแรง อยู่ในโลกลงตัว ไวต่อสิ่งเร้า และแสดงอาการสงบขณะระบายสีน้ำ ดังนั้นแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของพินจึงเน้นการทำงานในเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การรอคอย การปฏิบัติตามกฎกติกาห้องเรียน และการช่วยเหลือตนเอง ซึ่งสิ่งสำคัญในการทำงานกับพิน คือ การเพิ่มคุณภาพชีวิตหรือประสบการณ์ทางบวกที่พินมีความสุขและสงบขณะปฏิบัติ และการจัดโอกาสให้ได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ใช้ทั่วทั้งร่างกายในการเคลื่อนไหว

ครูปรับวิธีการทำงานกับพินเป็นระยะ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปในทางส่งเสริมพัฒนาการและการบำบัดแก่พินมากที่สุด ตั้งแต่การลดการช่วยเหลือของพี่เลี้ยง การเปิดโอกาสให้ทำอะไรด้วยตัวเองภายใต้การดูแลและช่วยเหลือจากครู การรับมือกับอารมณ์ที่แปรปรวนของพินด้วยอารมณ์ที่เป็นกลาง นิ่ง เย็น แต่เอาจริงเอาจังของครู การผ่อนคลายและการเชื่อเชิญให้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งการมุ่งมั่นให้ดำเนินไปตามแผนการสอนด้วยความเชื่อมั่นในความสามารถของเด็กและการให้กำลังใจ ครูพบว่า จังหวะความสม่ำเสมอของลำดับกิจกรรม บรรยากาศในห้องเรียน และลักษณะกิจกรรมในห้องเรียนพิเศษ ส่งผลให้พัฒนาการของพินดีขึ้นเป็นลำดับ แม้ยังอยู่ในโลกลงตัวมาก แต่ก็มีบางขณะที่อยู่กับกลุ่มและร่วมกิจกรรมกับเพื่อน

"พินร่วมกิจกรรมบ้างบางครั้ง โดยการช่วยเหลือของครู (จับมือ) แต่ลงไปนอนที่พื้นมากกว่า สิ่งที่พัฒนาจากคราวก่อนที่สังเกตเห็นคือ ในกิจกรรมก่อนเริ่มต้นบทเรียน ครูพาเด็กๆเดินรอบห้องพร้อมร้องเพลง บางช่วงมีการก้าวเดินขึ้นลงเก้าอี้ ครั้งก่อนๆครูต้องช่วยยกขาขึ้นวางบนเก้าอี้ แต่ครั้งนี้พินสามารถก้าวขาขึ้นเองได้และร่วมเดินไปรอบห้องได้พร้อมเพื่อน"

22 มิ.ย. 48 ครูปลาย: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

แม้ยังไม่สื่อสารโต้ตอบกับครู แต่ก็แสดงให้เห็นว่าเข้าใจและรับรู้ในสิ่งที่ครูพูด

"พินยืนอยู่ด้านในสุดของห้องอนุบาล 3 ครูยืนอยู่หน้าห้อง มองตาพินแล้วทำท่าให้พินมาเอาสมุดบันทึก ตอนแรกพินสบตาแต่ไม่ยอมมาทำท่าเดินหนีไป พอครูเรียกชื่อพินอีกครั้ง พินเดินมาหยิบสมุดไปโดยดีและเอาไปส่งให้พี่เลี้ยงได้เอง"

19 ส.ค. 48: บันทึกครู

แม้ยังไม่ตื่นรู้กับร่างกายและการเคลื่อนไหว แต่บางขณะก็เริ่มปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเองโดยครูไม่ต้องคอยจับ

“พินรับบอลได้ 3 ครั้ง และโยนกลับมาให้ครูได้”

29 ก.ค. 48: บ้านที่กครู

“พินวิ่งกระโดดข้ามเชือกได้ โดยครูจับมือพินในช่วงแรก ตอนปั่นปาย พินปั่นข้าม
เครื่องเล่นเชือกตาข่ายได้ด้วยตัวเอง 5 รอบ หน้าตายิ้มแย้มพอใจมาก”

5 ส.ค. 48: บ้านที่กครู

พินเรียนรู้การปรับตัวเข้ากับห้องเรียนและจังหวะของห้องเรียนที่ดำเนินไปอย่างสม่ำเสมออย่างไรก็ตามปัญหาอารมณ์ที่แปรปรวนคาดเดาไม่ได้และการทำร้ายคนรอบข้างยังปรากฏเป็นปกติ แต่ครูสามารถรับมือกับสถานการณ์และนำพาพินให้ปฏิบัติตามแผนการสอนที่ครูวางไว้ได้โดยตลอด

3) พัฒนาการที่พบบนโรงเรียน

พินมีเวลาอยู่บ้านน้อย โดยเวลาส่วนใหญ่หมดไปกับการบำบัดนอกบ้านตั้งแต่ 8 โมงเช้าถึง 5 โมงเย็น ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ รวมทั้งเรียนพิเศษช่วง 18.30 – 20.00 น. ที่บ้านทุกวัน เวลาที่อยู่บ้านพินมักเดินไปเดินมาทั่วบ้าน ไม่อยู่นิ่ง ถือของติดมือโดยพี่เลี้ยงตามประกบตลอดเวลา พินฟังเพลงเป็นประจำโดยฟังในระหว่างนั่งรถและก่อนนอนทุกวัน

แผนการจัดโปรแกรมการส่งเสริมการปฏิบัติที่บ้านเน้นการทำงานเรื่องจังหวะและกิจวัตรประจำวัน การรับประทานอาหารเป็นเวลา โภชนาการ การเปิดโอกาสให้ช่วยเหลือตนเอง การปฏิบัติงานประจำเล็กๆน้อยๆ และการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้ใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหว ประเด็นสำคัญคือ การจัดตารางกิจวัตรประจำวันที่มีความสมดุลระหว่างการบำบัดกับการผ่อนคลาย และการไม่ตามใจ

พินตื่นและนอนเป็นเวลาแต่มีปัญหาเรื่องการรับประทานอาหารที่ไม่เป็นเวลา รับประทานอาหารช้าๆ และรับประทานอาหารมากกว่า 3 มื้อ ซึ่งทางบ้านยังไม่สามารถจัดการได้ ยังคงผ่อนปรน เนื่องจากต้องการประคองอารมณ์ไม่ให้อารมณ์เสีย ยังคงมีการตามใจบ้าง

ผู้วิจัย: เรื่องดูโทรทัศน์ล่ะคะ เขาติดซีดีน้อยลงไหม

แม่: เขาเป็นพังก์ๆ ช่วงนี้ก็แค่ชอบไปเปิดมัน เปิดเสร็จแล้วก็ลงไป ใครปิดก็ไม่ให้ปิด

ครูปลาย: แล้วเรายอมไหมคะ

แม่: ถ้าอยากรักษาอารมณ์เขาไว้ ก็คือ เธอจับตัวลงบันไดไปเราก็ดู ก็แค่นั้น คือเราไม่เข้าใจเหตุผลเขาว่าทำไม แต่ถ้ามองไปปิด เขาต้องวิ่งขึ้นมา เปิดใหม่เหมือนกับว่าอารมณ์เขาเสีย...ถ้าอารมณ์เสียก็เท่ากับว่าไปโรงเรียนไม่ได้อะไร"

23 ต.ค. 48: ที่บ้าน

อย่างไรก็ตาม ทางบ้านเปิดโอกาสให้ช่วยเหลือตนเองมากขึ้น เช่น การรับประทานอาหาร การแต่งตัว การใส่รองเท้า ฯลฯ รวมทั้งงานประจำรดน้ำต้นไม้ซึ่งพี่เลี้ยงจับมือทำทุกวัน สำหรับเรื่องดนตรีตามคำแนะนำของนักจิตตลิลลาบำบัด สามารถมาได้ระยะหนึ่ง แต่ระยะหลังเริ่มผ่อนปรนให้กลับมาตี้อีกหากพินต้องการ

"เรื่องดนตรี ดมมาตั้งแต่ฟังบรรยายจนถึงช่วงนี้ที่คิดว่ากลับไปทางดนตรีอีก... เราคงทำเท่าที่ทำได้ ไม่ถึงกับว่าเป็นศูนย์"

แม่น้องพิน 23 ต.ค. 48: ที่บ้าน

ในทัศนะของแม่ มองว่าพินมีพัฒนาการที่เป็นที่น่าพอใจในทุกด้าน ไม่ว่าจะด้านอารมณ์ที่สามารถควบคุมตัวเองได้ดีขึ้น สงบเร็วขึ้น ภาษาที่ดีขึ้น ได้ตอบโต้บ้าง ซึ่งส่วนใหญ่ต้องช่วยนำ แล้วพินต่อคำเอง ด้านสังคมสามารถปรับตัวเข้ากับพี่เลี้ยงคนใหม่ๆ ได้ ไม่ติดกับพี่เลี้ยงคนเดิม ซึ่งพัฒนาการที่ดีขึ้นแม่มองว่า เกิดจากความร่วมมือกันหลายฝ่ายทั้งที่บ้าน โรงเรียน และ การบำบัด

"ถ้าสมมุติเราบอกว่าพินไม่ถนัดนะ เวลาเขาอึ้งขึ้นมาเนี่ย ไปลูบหลังลูบไหล่เขา เขาก็รู้แหละ พยายามควบคุมตัวเอง ถามว่าสงบเร็วขึ้นไหม เร็วขึ้น"

แม่น้องพิน 23 ต.ค. 48: ที่บ้าน

พินมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวกับกลุ่มเรียนรู้เพียงหนึ่งครั้ง ในเดือนตุลาคม 2547 เมื่อครั้งไปเมืองโบราณ แม่ในตอนแรกพินแสดงอาการขัดขืนและร้องไห้เสียงดังเมื่อต้องเดินทางไกล แต่สามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มและสถานที่ได้ในเวลาไม่นาน

“ประสบการณ์ที่ดีที่สุด คือ วันที่ได้ไปเที่ยวกัน สนุกดี ทำให้ลูกรู้ว่า วันนั้นลูกเขาก็โอเค เขาโอเคทั้งๆที่ไม่เคยเจอกลุ่มนี้เลย เขาก็ยังอยู่ร่วมกับเราได้ไม่รู้สึกแปลกแยก ไม่ได้สนใจว่าใครเป็นอะไร”

แม่น้องพิน 23 ต.ค. 48: ที่บ้าน

การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของแม่

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

แม่เกิดในครอบครัวที่พ่อเป็นนักเคมี แม่เป็นแม่บ้าน มีพี่น้องทั้งหมด 4 คน เป็นลูกคนที่ 2 และเป็นลูกสาวคนเดียวของบ้าน ชีวิตเรียบง่ายเชื่อฟังผู้ใหญ่ เรียนจบปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ตามคำแนะนำของผู้เป็นพ่อที่ให้เลือกเรียนสาขาที่เป็นวิชาชีพ

“เป็นคนสนิทกับแม่เพราะเป็นลูกสาวคนเดียว แต่คนที่มีอิทธิพลคือพ่อ เพราะเราอยากทำตามความฝันของพ่อ ทำตามที่พ่ออยากให้เราทำ”

แม่น้องพิน 4 ก.ย. 48: ประชุมร่วมกัน

แต่งงานเมื่ออายุ 27 ปี กับนายตำรวจ ตั้งท้องลูกคนแรกอายุ 28 ปี และท้องที่สองอายุ 30 ปี เมื่อแรกรู้ปัญหาแม่ใช้เวลาในการทำให้ยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น โดยได้กำลังใจจากสามี

“ยอมรับไม่ได้ รู้สึกว่า ทำไม แต่ก็ซึมเศร้า เพราะปฏิเสธความจริงไม่ได้ มองลูก เขาร้องเราก็ร้อง เวลาเขาหลับเราก็มองเขา คือซึมเศร้าทั้งเดือนเลย จนสามีทนไม่ได้ บอกแม่แบบนี้เลี้ยงลูกได้อย่างไร แม่ที่ม่ะซึมเศร้า ไม่พูดไม่จา วันๆเอาแต่นั่งร้องไห้ ไม่ช่วยลูก”

แม่น้องพิน 9 ต.ค. 47: ที่บ้าน

“เป็นคนชีวิตที่ผ่านมามีเครียดมาก เหมือนน้ำในคลอง ไม่ขึ้นไม่ลง ไม่ไหลเลย ไม่มีคลื่น แล้วพอมารู้ปัญหาแบบนี้เรารู้สึกว่ามันหนัก”

7 ส.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

แม่รับมือกับปัญหาด้วยการอ่านหนังสือ ปรึกษาแพทย์ รวมทั้งเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับอภิสติจากโรงพยาบาลต่างๆ ซึ่งคำแนะนำที่ได้นำมาวางแผนกิจกรรมประจำวันร่วมกับพี่เลี้ยง ผู้ซึ่งคอยดูแลพินตลอดในเวลากลางวัน ในขณะที่พ้อมีเวลาให้ลูกจำกัดเนื่องจากภาระหน้าที่การทำงานทั้งงานราชการและธุรกิจส่วนตัว อย่างไรก็ตามพ้อมีอิทธิพลต่อความคิดของแม่ที่มีต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับลูก

2) การเปลี่ยนแปลงของแม่

การเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ ทำให้แม่มีโอกาสรับทราบข้อมูลและแนวปฏิบัติต่อลูกมากขึ้น นอกจากนั้นการมีกลุ่มผู้ปกครองที่ช่วยสนับสนุนด้านจิตใจ แบ่งปันประสบการณ์ชีวิตแก่กัน เป็นเสมือนกระจกสะท้อนให้แม่ได้กลับมาทบทวนการกระทำของตัวเอง ซึ่งแม่สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านการกระทำ คือ การให้เวลากับลูกมากขึ้น ในด้านความรู้สึก คือ การทำงานกับอารมณ์ตนเอง การเปลี่ยนมุมมองในการมองลูกและยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็นมากขึ้น และในด้านความคิด คือ การมองเห็นความเป็นจริงในปัจจุบัน

การไปเยี่ยมบ้านครั้งแรกในช่วงวางแผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ภาพการปฏิบัติของแม่ต่อพิน กล่าวคือ แม่เป็นผู้คัดสรรบริการหรือการบำบัดที่ดีที่สุดให้แก่พิน วางแผนกิจกรรมประจำวัน ร่วมกับพี่เลี้ยง โดยพี่เลี้ยงเป็นผู้ดูแลพินในเวลากลางวัน ส่วนแม่ดูแลในเวลากลางคืน ซึ่งแม่ยอมรับในข้อจำกัดของตนเองว่าไม่สามารถสอนลูกได้ และใช้เวลานานในการทำใจยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น เวลากลางวันหากอยู่บ้านพินมักเดินไปเดินมารอบบ้าน ถีบของติดมือ ร้องเพลง อยู่ในโลกส่วนตัวโดยพี่เลี้ยงเดินประกบ พินไม่ชอบดูโทรทัศน์แต่ชอบดูซีดีคาราโอเกะและฟังเพลง การเลี้ยงดูพินเป็นไปในลักษณะตามใจเนื่องจากความสงสาร ประกอบกับปัญหาอารมณ์ที่แปรปรวนคาดเดาไม่ได้ หากไม่พอใจทำร้ายตัวเองและคนรอบข้าง ทำให้พี่เลี้ยงมักยอมตามในสิ่งที่พินต้องการ จังหวะของกิจวัตรประจำวันในการตื่น การนอน และการรับประทานอาหาร ไม่สม่ำเสมอ ตลอดจนขาดโอกาสในการช่วยเหลือตนเอง พินรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา รับประทานซ้ำๆ และแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น แย่งอาหารจากจานคนอื่น เทน้ำจากแก้วลงบนโต๊ะอาหาร รับประทานอาหารไม่หมดจาน

แม่มีความหวังว่าลูกหายจากอาการออทิสติก และได้เข้าเรียนในโรงเรียนเรียนรวมที่มีโปรแกรมห้องเรียนคู่ขนานสำหรับเด็กออทิสติก

“นายคะ ปัจจุบันก็ยังตั้งอยู่ว่าเขาต้องหาย เรามองลูกแล้วเขาดี เขาดูน่าหาย เพียงแต่
ว่าเมื่อไหร่ ไม่อยากพูดว่าเมื่อไหร่ ถ้าพูดแล้วมันมีความหวังเปล่าๆ เราก็ทำไปเท่าที่
เราทำได้ มีอะไรเท่าที่เราทำให้เขาได้หรือหากคนมาทำให้เขาได้เราก็ทำ”

คุณแม่พิน: 9 ต.ค. 47 ที่บ้าน

ความหวังสูงสุดของแม่ในระยะยาว คือ การที่พินสามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีอาชีพ
ส่วนความคาดหวังระยะสั้น คือ การที่พินได้เข้าโรงเรียนเต็มตัวและลดการบำบัดทางอื่นลง
แม่มองว่าการที่พินเป็นเช่นนี้เป็นความผิดของตน เป็นความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นพ่อแม่
แม้ทำใจยอมรับได้กับความไม่ปกติของลูก แต่แม่ยังรับไม่ได้กับสายตาคนภายนอกที่มองลูกเมื่อ
ลูกแสดงพฤติกรรมแปลกๆหรือกรีดร้องในที่สาธารณะ

ในช่วงที่ 1 ของการปฏิบัติการ แม่ให้ความร่วมมือจัดตารางกิจวัตรประจำวันให้มีความสม่ำเสมอ ทั้งการตื่น การนอน และการรับประทานอาหาร รวมทั้งเปิดโอกาสให้ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและรดน้ำต้นไม้เป็นงานประจำวัน การฟังบรรยายเรื่องอาหารที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ควรรับประทาน จำพวก อาหารขยะ น้ำตาล ผลิตภัณฑ์จากนมวัว ผลิตภัณฑ์จากข้าวสาลี ข้าวบาเรต์ ข้าวโอ๊ต และข้าวไรย์ ซึ่งอาหารเหล่านี้มีสารเคซิน และกลูเตนที่เป็นตัวขัดขวางการเรียนรู้ของสมอง ทำให้แม่ตระหนักถึงความสำคัญของอาหารและทดลองนำมาใช้กับพิน โดยเปลี่ยนจากนมวัวเป็นน้ำเต้าหู้หรือนมถั่วเหลือง และลดปริมาณขนมปังจำพวกเบเกอรี่ลง อย่างไรก็ตามปัญหาอาการแพ้ที่แปรปรวนประกอบกับสถานการณ์ที่ต้องเร่งรีบในตอนเช้า ทำให้บ่อยครั้งที่พี่เลี้ยงยอมตามใจและช่วยเหลือ ด้วยความที่แม้อยังไม่สามารถควบคุมอาการตนเองไม่ให้ขึ้นตามอาการของพินได้ พี่เลี้ยงจึงเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆร่วมกับพิน

ในการประชุมผู้ปกครองครั้งหนึ่งมีการสนทนาถึงเรื่องสิทธิประโยชน์ของการจดทะเบียนคนพิการ แม่สะท้อนให้เห็นว่ายอมรับไม่ได้กับการที่ถูกดูถูกรว่าเป็นบุคคลพิการ

“เราให้เราจดทะเบียนเป็นคนพิการ แต่เราไม่อยาก ตอนนี้ยังสู้ไม่ถึงที่สุด ไม่อยากตัดสินเขาว่าเป็นคนพิการ”

13 มี.ค. 48: บันทึกคำพูดในการประชุม

“ตัดสินเขาแล้วเธอว่าเขาเรียนไม่ได้ คุณแม่ตัดสินที่ 12 ปี เอาให้แน่ไปเลยว่าไม่ได้จริงๆ คือ ถ้าอายุ 13 ไปเรียน ป.1 สงสารเพื่อน แต่ถ้าเขาไปได้ก็ไป ไม่ขัดขวาง อาจารย์ว่าอย่างไรก็อย่างนั้น ถ้าถามว่าอายไหม เราไม่อาย”

แม่น้องพิน 26 มี.ค. 48: ที่บ้าน

ในช่วงที่ 2 ของการปฏิบัติการ จังหวะของกิจวัตรในการตื่นและการนอนเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ แต่ไม่สามารถควบคุมจังหวะของช่วงเวลาในการรับประทานอาหารได้ โดยเฉพาะวันเสาร์และอาทิตย์ พินรับประทานอาหารบ่อยแต่ในปริมาณไม่มากซึ่งทางบ้านยอมตามใจเนื่องจากต้องการรักษาอาการ ส่วนเรื่องการงดนมวัวและขนมปัง บัดนี้เริ่มอนุญาตให้กลับมารับประทานอาหารบ้างหากเป็นความต้องการของพิน

“เขาคงเบื่อบecauseว่าทานได้แต่น้ำเต้าหู้ ที่บ้านก็มีไวตามินดีเพราะว่าเราไม่ให้ทานนมวัว พอหันไปทานพวกน้ำนมข้าวยาคูหรือนมข้าวโพดเขาไม่ทาน ตอนนั้นก็บอกพี่เลี้ยงว่าคงทำเท่าที่ทำได้ ไม่ถึงกับว่าเป็นศูนย์ เพราะว่าพินมีปัญหาเรื่องปากที่เป็นแผลบ่อยมาก ซึ่งโพลิกพวกนี้มีอยู่ในนมวัว”

แม่น้องพิน 23 ต.ค. 48: ที่บ้าน

คำแนะนำของนักจิตตลิลานำมาปรับใช้ในการวางแผนการจัดโปรแกรมการส่งเสริมการปฏิบัติที่บ้านสำหรับพินในเรื่องการดูแลจังหวะของกิจกรรมประจำวันให้มีเวลาผ่อนคลายหรือเวลาว่าง สลับกับเวลาของการบำบัดนั้น พบว่า ทั้งแม่และพ่อให้ความสำคัญกับการบำบัดตามคำแนะนำของแพทย์มากกว่า โดยคงไว้ซึ่งตารางกิจกรรมเดิมเพื่อให้มีความต่อเนื่อง แต่ลดความเข้มข้นของกิจกรรมเรียนพิเศษช่วงเย็นที่บ้านลงไม่เน้นวิชาการมากนัก เพิ่มกิจกรรมระบายสีน้ำตามที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มเข้าไป และให้พี่เลี้ยงพาพินทำกิจกรรมที่ได้ออกแรงและเคลื่อนไหวมากๆ เช่น วิ่งรอบบ้าน กระโดดเชือก วาดน้ำ ในเรื่องการช่วยเหลือตนเอง แม้เปิดโอกาสและพยายามสอนแต่ยังคงต้องช่วยเหลือโดยเฉพาะในเรื่องความสะอาดของอนามัยส่วนตัว

แม่สะท้อนว่าสามารถทำใจยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็นได้มากขึ้น เข้าใจลูกและให้เวลากับพินมากขึ้น ลดความคาดหวังที่เกินจริง จากเดิมที่มองว่าลูกต้องได้เข้าโรงเรียน เหลือเพียงคาดหวังให้สามารถอยู่ได้ในสังคม ช่วยเหลือตนเองได้ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีงานทำ

“เมื่อก่อนมองว่า มองแบบตั้งความหวังให้ตัวเอง เดี่ยวเขาก็หายเดี๋ยวเขาก็ไปได้ แต่พอเรามองอย่างนี้เหมือนกับยอมรับมากขึ้นว่ายังไม่ถึงเวลา...ใช้คำว่ายอมรับเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย คือ เขาอาจเท่าเดิมหรือมากขึ้นตามศักยภาพของเขา เขาก็เป็นอย่างนี้ของเขาอยู่แล้วเพียงแต่เรานั้นแหละที่ไม่เห็น”

แม่น้องพิน 23 ต.ค. 48: ที่บ้าน

การฟังประสบการณ์จากกลุ่มแม่ที่มีลูกพ้นช่วงปฐมวัยแล้ว แม้ทำให้เศร้าแต่ก็เป็นแรงผลักดันให้ต้องทำงานกับใจตนเองและปรับทัศนคติของการมองโลกใหม่ โดยมองเห็นความเป็นจริงของสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

“เราต้องปรับปรุงตัวเองว่าไม่ให้อ่อนไหวกับตรงนี้”

แม่น้องพิน 3 ส.ค. 48: ห้องเรียนพิเศษ

แม่: พ่อบอกว่าถ้าไปแล้วอย่างนั้นมันเรียกติดลบ มันเหมือนกับทำร้ายตัวเอง เขาบอก
ถ้าไปแล้วทำใจไม่ได้ก็อย่าไป ก็เลยต้องทำใจๆ

ผู้วิจัย: ทำใจได้ดีขึ้นไหมคะ

แม่: ก็ดีก็รับสภาพ ถ้าเราไม่ไปคิดอะไรที่มันยาวกว่าตรงส่วนที่เราเห็น มันก็ไม่มี
อะไร ตอนนั้นอาจเป็นเรื่องของความ sensitive มากกว่า คือ มีความรู้สึกว่ามัน
ยาก มันท้อ แต่ถ้าเราไม่คิดอะไรมาก ทำตรงนี้ให้ดีที่สุด เท่าที่เราทำได้ ตามแผน
ที่เราคุยกัน มันก็ไม่จำเป็นต้องไปกังวล...ถ้าเราให้เวลากับเขา เราก็พบว่าเขาน่ารัก
แบบไหน เขาก็แสดงความรักเป็นใจใหม่คะ

23 ต.ค. 48: ที่บ้าน

แม่สะท้อนว่าได้เรียนรู้จากกลุ่มในเรื่องการจัดการกับตนเอง การปรับอารมณ์ให้เป็นกลาง
ซึ่งสามารถแยกความแตกต่างระหว่างเข้กับดูได้ และเมื่อรับมือกับอารมณ์ลบของพินด้วย
อารมณ์ที่เป็นกลาง หนึ่ง เจย ก็พบว่าพินสงบเร็วขึ้น รวมทั้งการเพิกเฉยต่อสายตาคอนนอกที่มอง
พินโดยไม่เก็บมาเป็นอารมณ์

“ถ้าเราสอนลูกได้เราต้องพร้อม เราต้องรู้ว่าเราต้องพร้อมด้านไหนบ้าง...เราต้องนิ่ง
เราต้องให้เขานิ่งแบบนิ่ง ตอนนี่เริ่มรู้แล้ว เขาโวยวายก็โวยไป พินใจเย็นๆจะลูก ไม่มี
อะไร เราก็นิ่งของเราไป”

แม่น้องพิน 23 ต.ค. 48: ที่บ้าน

แม่มองการเปลี่ยนแปลงของตนเองว่าเปลี่ยนไปเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ มั่นใจในบทบาท
ความเป็นแม่ สามารถรับมือกับอารมณ์ของพินได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามยังไม่สามารถเป็นครู
ให้กับพินได้ แม่มองว่าการดูแลลูกเป็นความรับผิดชอบในฐานะแม่ซึ่งไม่ได้ทำให้มองชีวิต
เปลี่ยนไป

แม่: ลูกเป็นสิ่งที่เราต้องรับผิดชอบ ไม่ว่าเขาเป็นเด็กปกติหรือเด็กพิเศษ เราต้อง
รับผิดชอบต่อเขาอยู่แล้ว ไม่เห็นต้องเปลี่ยนแปลงอะไรเลย ไม่คิดอะไร ธรรมดา

ผู้วิจัย: ถ้าสมมุติให้เปรียบเทียบว่าเขาเหมือนอะไร แม่มองอย่างไร

แม่: เขาเป็นนางฟ้าที่พยายามบินด้วยปีกข้างเดียว เราต้องพยายามให้เขาบินด้วย
ปีก 2 ข้างให้ได้

23 ต.ค. 48: ที่บ้าน

แม่ให้ความร่วมมือเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ 12 ครั้งจากจำนวน 16 ครั้ง โดยเข้าร่วมเพียง
คนเดียว แม่รับรู้ว่าคุณพ่อของเธอมีความแตกต่างอย่างมากกับเด็กคนอื่นในกลุ่ม ซึ่งแม่เคยตั้งคำถาม

กับผู้วิจัยว่า "รู้สึกว่าคุณดูอาการหนักที่สุดใช่ไหมคะ" อารมณ์ที่แปรปรวนและการไม่คุ้นเคยกับสถานที่แปลกใหม่ประกอบกับความเห็นของพ่อที่ไม่ต้องการให้พินลำบาก ทำให้แม่ตัดสินใจพาพินเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวเพียง 1 ครั้งจากจำนวน 3 ครั้ง อย่างไรก็ตาม แม่เปิดตัวเองและลูกกับกลุ่มมากขึ้นโดยพาพินเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวอย่างต่อเนื่องในรอบ!ใหม่ของการบวนการกลุ่ม แม้ว่าพินยังคงอยู่รอบนอกไม่เข้าร่วมกลุ่มใหญ่แต่อย่างน้อยก็อยู่กับกลุ่ม เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และปฏิบัติกิจกรรมเช่นเดียวกับเด็กคนอื่นๆ

1.2 ครอบครัวของชอด้วง

ปัจจุบัน ด.ช. ชอด้วง อายุ 7 ปี 8 เดือน เรียนอยู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1

พัฒนาการของชอด้วง

1) ข้อมูลเกี่ยวกับชอด้วง

ชอด้วงเกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะพอมือพอกิน พ่อทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายผลิต ในบริษัทอะไหล่รถยนต์ของญี่ปุ่น แม่เป็นแม่บ้าน ลาออกจากงานเมื่อทราบว่าตั้งครรภ์ บ้านของชอด้วงเป็นทาวน์เฮ้าส์ 2 ชั้น ไม่มีพื้นที่สนามหญ้า สมาชิกในบ้านมีจำนวน 4 คน ประกอบด้วย พ่อ แม่ ชอด้วง และน้องสาวซึ่งอายุห่างกัน 6 ปี ชอด้วงใกล้ชิดกับแม่มากที่สุดเนื่องจากเป็นผู้เลี้ยงดูหลัก พ่อไม่มีเวลาเลี้ยงลูกเนื่องจากทำงานเป็นกะและทำทุกวันไม่มีวันหยุด ความสัมพันธ์กับน้องไม่ราบรื่น เนื่องจากน้องสาวมักเข้ามาสร้างความรำคาญใจในขณะที่ชอด้วงชอบเล่นคนเดียว

ชอด้วงเป็นบุตรชายคนโตของครอบครัวและเป็นหลานชายคนแรกทางฝั่งแม่ ญาติผู้ใหญ่รักใคร่เอ็นดูและตามใจ ขณะตั้งครรภ์ แม่อายุ 22 ปี แพ้ท้องนาน 3 เดือน ไม่สามารถรับประทานอาหารได้ แม่ตัดสินใจกลับไปอยู่บ้านที่จังหวัดกาฬสินธุ์ซึ่งพบว่าอาการแพ้หายไปทันที ขณะท้องดื่มนมแทนน้ำทำให้น้ำหนักเพิ่มขึ้นจาก 50 กิโลกรัมเป็น 100 กิโลกรัม ชอด้วงคลอดตามกำหนดด้วยวิธีธรรมชาติ เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2541 น้ำหนักแรกคลอด 4,200 กรัม สุขภาพแข็งแรงไม่ปรากฏเคาของความผิดปกติใดๆ

อายุ 1 เดือนพบอาการตัวเหลือง และอายุประมาณ 2 ปี แม่เริ่มสังเกตพบความผิดปกติเนื่องจากชอด้วงพูดไม่เป็นภาษา ประกอบกับนางพยาบาลที่แม่พาชอด้วงไปรับวัคซีนสังเกตเห็นความผิดปกติ คือ ชอด้วงไม่ยอมให้ใครกอดนอกจากแม่ จึงแนะนำให้พาไปตรวจที่โรงพยาบาลเฉพาะทาง ซึ่งแพทย์วินิจฉัยจากการสังเกตพฤติกรรมว่าเป็นออทิสติก พร้อมกับให้คำแนะนำเข้ารับการศึกษาและพัฒนาการในการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม

“หมอบอกว่า ยาที่ดีที่สุด คือ พ่อแม่”

พ่อน้องชอด้วง 20 พ.ย. 47: ที่บ้าน

ในช่วงแรกชอด้วงเข้ารับการบำบัดโดยการฝึกพูดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และลดความถี่ลงเป็นเดือนละ 1 ครั้ง ร่วมกับกิจกรรมบำบัด ได้แก่ การช่วยเหลือตนเอง การฝึกให้มีสมาธิ การอ่าน การเรียนรู้รูปทรงต่างๆ ซึ่งแม่มีโอกาสดำเนินการเข้าสังเกตขณะบำบัดและนำมาฝึกที่บ้าน ตลอดเวลา 1 ปีของการบำบัด ชอด้วงมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้น จากไม่พูดหรือพูดไม่เป็นภาษาในวัย 2 ปี เริ่มพูดได้เข้าใจ สื่อสารได้ดีขึ้นในวัย 3 ปี และสามารถพูดเป็นประโยคที่ยาวขึ้นได้ในวัย 4 ปี พ่อจึงพาเข้าโรงเรียนตามคำแนะนำของแพทย์ โดยเข้าเรียนที่โรงเรียนสวนรักในปีการศึกษา 2545 ระดับอนุบาลปีที่ 1

ชอด้วง เด็กชายวัย 6 ปี 4 เดือน รูปร่างผอม แขน ขา เล็ก ผิวเหลือง ตายาวรีค่อนข้างโต ผมสีน้ำตาลอ่อนไว้ผมรองทรงมีหน้าม้า ฟันซี่เล็กมีคราบสีน้ำตาลระหว่างฟันคู่หน้า ฟันน้ำนมยังไม่หลุด ยืนตัวตรงและยกไหล่ทั้งสองข้าง มักเดินด้วยปลายเท้า ทำซ็อกด้านข้าง กรณีใส่รองเท้าแต่ไม่เดินลากเท้า หากอารมณ์ดีมักเดินลักษณะกึ่งเดินกึ่งกระโดดพร้อมกับตบมือ กล้ามเนื้อมัดใหญ่แข็งแรงแต่เคลื่อนไหวไม่คล่องแคล่ว ร่างกายไม่ยืดหยุ่น กลัวการบินปายหรืออยู่ที่สูง โดยเฉพาะบริเวณที่ไม่มั่นคง เช่น เครื่องเล่นปายที่ทำด้วยเชือกตาข่าย ปฏิเสธกิจกรรมที่เคลื่อนไหวร่างกาย กล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรง บังคับได้ดี จับกรรไกรถูกต้อง ตัดกระดาษตามรอยได้ ลายมือสวยงามได้รับรางวัล การประสานสัมพันธ์มือตาไม่ดี โยนรับบอลไม่แม่นยำ แขนเกร็งขณะรับบอล ตื่นน้ำและรับประทานอาหารน้อย เลือกรับประทาน รับประทานผลไม้ได้บางชนิด เช่น กล้วย ฝรั่ง ปฏิเสธผักทุกชนิด ก๋วยเตี๋ยว และอาหารที่มีน้ำ สุขภาพแข็งแรงเจ็บป่วยไม่บ่อยแต่การฟื้นตัวช้า ชอด้วงแสดงอาการกรีดร้องเมื่อไม่ได้ตั้งใจ บางครั้งไม่มีสาเหตุ โดยล้มตัวลงนอนกับพื้น ทำตัวอ่อน เมื่อไม่ชอบสิ่งใดปฏิเสธและยืนกรานไม่ยอม เมื่อสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือแวดล้อมด้วยเสียงอีกทีก็กรีดกราย แสดงพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป เช่น ปฏิเสธการเข้าห้องเรียนพิเศษ ร้องไห้ ตะโกนเสียงดัง อารมณ์แปรปรวนและเปลี่ยนแปลงเร็ว ในแต่ละวันปรากฏทั้งอารมณ์ดีใจสลับเศร้า หัวเราะสลับกับร้องไห้ ชอด้วงมักอยู่ในโลกส่วนตัว เล่นคนเดียว ไม่สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน หลีกเลี่ยงการเข้ากลุ่มใหญ่ ในขณะที่ปฏิเสธการกอดจากคนรู้จักแต่กลับเข้าหาและกอดคนแปลกหน้า ชอด้วงมีอาการสมาธิสั้นและอยู่นิ่ง วิ่งออกจากห้องโดยไม่ขออนุญาต สามารถช่วยเหลือตนเองได้แต่หม้อลอยและปฏิบัติซ้ำ ไม่บอกความต้องการของตัวเอง มักกลั่นปัสสาวะ บางครั้งปัสสาวะรดกางเกง พฤติกรรมแปลกๆ ที่พบเห็น เช่น กระโดดตบมือ วิ่งเป็นวงกลม เล่นกับนิ้วตัวเอง บีบมือตัวเองและยกขึ้นมาใกล้จมูก หมกมุ่นกับความคิดของตัวเอง เช่น ยึดติดกับสัญญาณไปจรวจที่เป็นระบบตัวเอง โดยขณะเดินอยู่พูดขึ้นมาว่า

98 97 ... และไม่ยอมเดินจนกว่าครูบอกว่าไฟเขียวแล้ว วาดรูปซ้ำๆ ตามความสนใจในช่วงนั้นๆ เช่น สัญลักษณ์จราจร นาฬิกา แผนที่ประเทศไทย ขอด้วงสามารถอ่านเขียนได้เกินวัยแต่เข้าใจความหมายเพียงบางส่วน สามารถจดจำทุกจังหวัดในประเทศไทยและบอกได้ว่าจังหวัดนั้นตั้งอยู่ในภาคไหนของประเทศ มักสังเกตสิ่งรอบตัวที่ไม่ใช่คนแล้วนำมาวาด โดยสามารถวาดเป็นภาพสามมิติ ได้ใกล้เคียงความจริงแต่ไม่สามารถวาดภาพจากจินตนาการตนเองได้

ภาพที่ 2 ภาพวาดของขอด้วงที่มีรายละเอียดใกล้เคียงของจริง และมักวาดในลักษณะตลกขบขัน

พูดตลอดเวลาด้วยน้ำเสียงราบเรียบในลักษณะถามคำถาม ซึ่งตนรู้คำตอบอยู่แล้วแต่คาดหวังให้ผู้อื่นตอบ บางครั้งพูดไม่ตรงกับสถานการณ์ นี้ก็อะไรขึ้นมาได้มักพูดทันที เข้าใจคำสั่งสื่อสารได้แต่อาจมีสับสนบ้าง และตอบสนองช้า

ในวัย 6 ปี 4 เดือน ขอด้วงไม่ได้รับการบำบัดใดๆ และเรียนอยู่ในระดับอนุบาลปีที่ 3

1) พัฒนาการที่พบในโรงเรียน

ในห้องเรียนพิเศษ ขอด้วงสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มได้โดยครูชักชวน สามารถปฏิบัติกิจกรรมต่างๆได้ด้วยตัวเองแต่มักพูดตลอดเวลาด้วยน้ำเสียงราบเรียบในลักษณะการตั้งคำถาม เช่น หลังคาสีน้ำเงินใช่ไหม พรหมสีน้ำเงินเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมใช่ไหม อารมณ์แปรปรวนในบางวัน เช่น ไม่ยอมปฏิบัติกิจกรรมกลับลงไปนอนบนพื้น ในวงสนทนา หากเป็นคำถามเกี่ยวกับวันเดือนปี หรือตัวอักษร ขอด้วงกระตือรือร้นที่ตอบคำถาม แต่หากเป็นคำถามจากนิทานที่ครูเล่าให้ฟังมักนิ่งเฉย และไม่แสดงพฤติกรรมสนใจขณะ

ภาพที่ 3 ภาพวาดตัวเองของขอด้วง

ครูเล่า บางครั้งบีบมือตนเองและยกขึ้นมาดม เมื่อครูให้บันทึกนิทาน มักใจลอย เหม่อ เล่นกับสี ทำให้ทำงานไม่เสร็จทันเวลา ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2548 ขอด้วงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 พบปัญหาด้านอารมณ์ที่แปรปรวนอย่างมาก มักเข้าไปทำร้ายเพื่อนผู้หญิงคนหนึ่งเป็นประจำ เช่น กำทรายใส่หัว กัด ตี ซึ่งพฤติกรรมนี้เคยเกิดมาก่อนแล้วในช่วงอนุบาลแต่หายไปประยะหนึ่ง ปฏิเสธการเข้าเรียนห้องเรียนพิเศษ กรีดร้องเสียงดังและนาน ร้องให้พยายามเข้าไปทำร้ายพิน ถามว่า “ฆ่าพินได้ไหม” ตีและชวนครูเมื่อไม่พอใจ รวมทั้งพฤติกรรมต่อต้านไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

พฤติกรรมสำคัญของขอด้วงในห้องเรียนพิเศษ คือ เป็นเด็กที่ใช้ความคิดมากแต่มีปัญหา กับพลังเจตจำนง ปฏิเสธกิจกรรมที่ใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหว มีความคิดยึดติด อยู่ในโลกส่วนตัว อ่านออกเขียนได้เกินวัยและความจำดี เอาแต่ใจตนเอง ไม่ปฏิบัติตามกฎ กติกาห้องเรียน มีปัญหาอารมณ์แปรปรวนคาดเดาสาเหตุไม่ได้ ทำร้ายคนอื่นและทำลายสิ่งของ ดังนั้นแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของขอด้วงจึงเน้นการทำงานในเรื่องการใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหว การร่วมกิจกรรมกลุ่มใหญ่ได้โดยตลอด การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลา และการยอมรับประทานผลไม่ในปริมาณเล็กน้อย สิ่งสำคัญในการทำงานกับขอด้วง คือ การรักษาบรรยากาศให้ผ่อนคลาย สงบ ไม่สับสน และเชิญให้เข้าร่วมกิจกรรม

ครูพบว่าขอด้วงมีความสามารถทางด้านอ่านเขียนและหมกมุ่นกับสิ่งนี้มากกว่าสิ่งอื่น ครูมองว่าการเรียนไม่ใช่ปัญหาหลักของขอด้วงเท่ากับปัญหาอารมณ์และการไม่ยอมปฏิบัติตามกิจกรรมในห้องเรียน อารมณ์ที่แปรปรวนนี้มักเกิดจากความไวต่อสิ่งเร้ารอบข้างที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น วันที่มีการซ้อมเชียร์กีฬาของโรงเรียนทุกครั้งเป็นวันที่ขอด้วงไม่ยอมเข้าห้องเรียน ในขณะที่หลายครั้งครูก็ยังหาคำตอบไม่ได้ว่าอารมณ์ที่แปรปรวนนี้เกิดจากสาเหตุใด อย่างไรก็ตาม ครูพยายามรับมือกับอารมณ์ของขอด้วงด้วยอารมณ์ที่เป็นกลาง ไม่ยินดียินร้ายต่ออารมณ์ที่ขึ้นๆลงๆ ของขอด้วง ใช้อารมณ์ขันเข้าช่วย ผ่อนปรน และเชิญชวนในบางครั้ง ด้วยความมุ่งมั่นเอาจริงของครูทำให้ขอด้วงยอมปฏิบัติตามบ้างแม้ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์ทั้งหมดก็ตาม

“วันนี้อารมณ์ขึ้นหลายช่วง โดยพูดเสียงดังมากแบบไม่พอใจ ขณะยืนในวงกลมมักเดินไปมา ไม่นิ่ง ไม่ตอบคำถามจากนิทานหรือไม่ก็ตอบไม่ตรงคำถาม ไม่ยอมกิน มังคุดโดยปฏิเสธเสียงแข็ง ตะโกนเสียงดังว่า ไม่กินกินฝรั่ง ขณะปลุกข้าวในกระถาง ขอด้วงถามครูปลายว่า กระถางของชลุ่ยไซ้ไหม? ครูปลายบอกว่าไม่ใช่ ขอด้วงไม่ยอม ตะโกนเสียงดังว่า กระถางของชลุ่ยไซ้ไหม? ครูปลายไม่ตอบ แต่ขอด้วงรบเร้าถามจนครูปลายบอกว่าใช่ ขอด้วงจึงเดินจากไป”

10 มิ.ย. 48: บันทึกครู

“วันนี้อารมณ์ดีมาก ๆ ไม่มีพฤติกรรมต่อต้านหรืออารมณ์รุนแรง ร่วมกิจกรรมได้ไม่ขัด
 ซิน ตอบคำถามเกี่ยวกับชีวิตประจำวันแต่ไม่ตอบคำถามจากนิทาน วาดรูปและ
 เพิ่มเติมรายละเอียดคนนอกเหนือจากที่ครูวาด โดยเติมแขนของชายหนุ่มเพิ่มเป็น 2 ข้าง
 เติมเหล้าองุ่นที่หกจากถังไม้ และเงาของชายหนุ่ม วันนี้ครูปล่อยให้ชิมส้ม 1 เกล็ด
 ยอมกินโดยดี”

20 ก.ค. 48: บันทึกครู

“ร้องไห้อย่างมาก ลงไปนอนกับพื้นไม่ยอมเข้าห้อง พอเห็นพิน กรีดร้องเสียงดังและ
 นาน ไม่ยอมร่วมกิจกรรม พอพินอารมณ์ขึ้นและกรีดร้อง ขอด้วงก็กรีดร้องบ้าง
 สุดท้ายครูพยายามให้โยนรับด้วงตัว ตอนแรกไม่ยอมแต่ครูบังคับ ขอด้วงทำพร้อม
 น้ำตา จากนั้นกลับสู่ภาวะปกติ ของว่างยอมกินเงาะไปเล็กน้อย ตอนแรกทำท่าไม่กิน
 แต่พอครูปล่อยให้ชิมผลไม้ 3 ชนิด ขอด้วงเลือกเอา ยังไงก็ต้องกินหนึ่ง
 อย่าง เอาอะไร ขอด้วงตอบ เงาะ”

27 ก.ค. 48: บันทึกครู

“ร้องไห้ไม่ยอมเข้าห้อง ทำตัวหลุดลงไปกับพื้น ทำตัวอ่อนไม่มีแรง บอกว่ากลัวพิน
 ทำท่าเข้าไปเตะพิน ขณะพูดว่า กลัวตาย ครูปล่อยให้ยืนนอกห้องประมาณ 5
 นาที พอสงบลงกลับเข้าห้องเรียนได้แต่ปฏิเสธการร่วมกิจกรรม ขณะฟังนิทานนิ่งหัน
 หลังให้ครูและไม่ตอบคำถาม”

6 ต.ค. 48: บันทึกครู

ขอด้วงสามารถเรียนรู้บทเรียนด้านวิชาการได้ตามหลักสูตรปกติ อ่านเขียนได้เกินวัยแต่
 ต้องส่งเสริมด้านความเข้าใจและความหมาย ขอด้วงมักแปลความหมายตามความเข้าใจของ
 ตนเอง เช่น ปฏิเสธไม่เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือและบอกว่า “ไม่เป็นลูกเสือเป็นลูกแม่” นอกจากนั้น
 ปัญหาอารมณ์ที่แปรปรวนในช่วงนี้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติ กล่าวคือ มักเดิน
 ออกจากห้องเรียนโดยพลการ และไม่ทำงานตามที่ครูมอบหมาย ซึ่งครูประจำชั้นปรึกษาครู
 ห้องเรียนพิเศษและประสานความร่วมมือกันในการสังเกตพฤติกรรมและหาแนวทางแก้ไขอย่าง
 ต่อเนื่อง

3) พัฒนาการที่พบนอกโรงเรียน

ขณะอยู่บ้านขอด้วงมักใช้เวลาในการอ่านหนังสือการ์ตูน วาดรูป ร้องเพลงคาราโอเกะ
 โดยมักแยกตัวทำกิจกรรมคนเดียว เล่นกับน้องได้ไม่นานโดยน้องสาวมักสร้างความรำคาญให้แก่
 ขอด้วงด้วยการดึงผม ตี แย่งของ แม้ขอด้วงไม่ตอบได้น้องแต่แสดงความไม่ชอบและบ่นว่า

“แม่น้องให้ตายได้ไหม” กิจวัตรประจำวันเป็นไปด้วยความสม่ำเสมอไม่ว่าเป็นการตื่น การนอน และการรับประทานอาหาร แม่ดูแลอย่างใกล้ชิดและคอยช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยเฉพาะช่วงเช้าในเวลาเร่งรีบ ปัญหาการรับประทานอาหาร คือ รับประทานอาหารช้าและไม่ยอมรับประทานอาหาร ผักและเนื้อหมู รับประทานอาหารเฉพาะอาหารแห้งๆ ซอด้วงสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ทุกอย่างแต่ปฏิบัติได้ช้า มักกลั้นปัสสาวะและอุจจาระซึ่งต้องคอยเตือนเมื่อสังเกตเห็นพฤติกรรม กระวนกระวาย

แผนการจัดโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติที่บ้านเน้นการทำงานเรื่องการช่วยเหลือตนเอง การปฏิบัติงานบ้านเล็กๆน้อยๆที่ใช้เวลาไม่นาน การรับประทานอาหารหลากหลายชนิด และการออกกำลังกาย

พ่อและแม่ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ พยายามรักษาจังหวะของกิจวัตรประจำวันให้มีความสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ซอด้วงช่วยเหลือตนเองแต่ต้องคอยกระตุ้นเป็นระยะ เนื่องจากเหม่อลอย ซอด้วงได้ขี่จักรยาน 4 ล้อ ช่วงเย็นทุกวันประมาณ 1 ชั่วโมงกับเพื่อนบ้าน ซึ่งขี่ได้เร็วขึ้นและคล่องตัวขึ้นจากเดิมที่มักปฏิเสธการขี่จักรยานและไม่ออกแรงในการถีบ อย่างไรก็ตาม ยังคงปฏิเสธการเล่นปืนปายและว่ายน้ำทั้งที่เคยลงสระเล่นน้ำได้ ซึ่งซอด้วงบอกพ่อแม่ว่ากลัวน้ำ น้ำเข้าจมูก และไม่ยอมลงสระอีกเลยตั้งแต่อนุบาลปีที่ 2 ซอด้วงสามารถรับประทานอาหารที่หลากหลายได้มากขึ้น ยอมรับประทานอาหารผักมากขึ้นแต่ยังรับประทานผลไม้ชนิดเดิมๆ แม่ให้โอกาสในการช่วยเหลืองานบ้านง่าย 3 – 5 งาน ต่อวัน เช่น กรอกน้ำใส่ขวด ชงนม ให้น้อง ซึ่งซอด้วงยินดีปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ การใช้เวลาว่างยังคงแยกตัวคนเดียว อ่านหนังสือ วาดรูป หรือไม่ก็ร้องเพลงคาราโอเกะ พัฒนาการที่ดีขึ้น คือ เรื่องการสื่อสารและความเข้าใจ ในขณะที่ยังคงมีปัญหาด้านสังคมที่แยกตัว รวมทั้งอารมณ์ที่หงุดหงิดโมโหง่ายและความคิดยึดติด

“เขาอาจโตขึ้นไปเรื่อยๆหรือเปล่า เขาก็เริ่มดีขึ้นจากที่พูดไม่ได้ พ่อเข้าโรงเรียนก็เริ่มโตขึ้น พ่ออยู่อนุบาล 3 คุยรู้เรื่อง ได้ตอบรู้เรื่อง”

แม่น้องซอด้วง 2 ก.ย. 48: ที่บ้าน

อย่างไรก็ตาม การร่วมมือของพ่อและแม่ก็ไม่สามารถทำได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย เนื่องจากความต้องการและความสามารถของลูกทั้งสองคนที่แตกต่างกันในบางครั้ง

แม่: กินข้าวป้อนตอนเช้า กินเองไม่ทันเพราะคุณววย 2 คน

ผู้วิจัย: คุณววยอย่างไรคะ

แม่: เพราะถ้าขอด้วงกินเอง น้องเขาก็อยากทำเองบ้าง แยกกัน หกเต็มไปหมด คนเล็กกวนมาก ชนมาก เขาไม่ยอม ก็ให้กินพร้อมๆกัน แล้วขอด้วงกินซ้ำก็ต้องป้อน

แม่: ...มันเหนื่อยเพราะคนนี้ก็ชนบางที่ขอด้วงก็องแวง แต่ก่อนมีขอด้วงคนเดียวก็ง่าย

ผู้วิจัย: คือไม่ไปด้วยกัน มักแยกกันหรือคะ

แม่: บางทีน้องอยากออกไปเล่น ขอด้วงก็ไม่ไปเพราะเขาไม่ชอบเล่น

แม่น้องขอด้วง 2 ก.ย. 48: ที่บ้าน

ขอด้วงมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวเพียง 1 ครั้ง ในเดือนตุลาคม 2547 ซึ่งสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มใหญ่ได้โดยตลอด ไม่พบปัญหาอารมณ์ที่แปรปรวน และใช้เวลากับการวาดรูปเป็นส่วนใหญ่

การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของพ่อ

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

พ่อเป็นผู้เข้าร่วมประชุมแต่ไม่ใช่เป็นคนเลี้ยงลูก ในขณะที่แม่เป็นคนเลี้ยงลูกแต่ไม่สามารถเข้าร่วมได้เนื่องจากต้องดูแลลูกสาวที่ยังเล็ก อย่างไรก็ตามในช่วงท้ายของการปฏิบัติการแม่เริ่มเข้ามาร่วมกิจกรรมกับกลุ่มเรียนรู้ทุกครั้ง

พ่อเป็นคนจังหวัดกาฬสินธุ์มีชีวิตเติบโตมากับท้องนา ห้อมล้อมด้วยธรรมชาติและขุนเขา ชีวิตต้องทำงานตั้งแต่เด็กโดยช่วยทางบ้านเลี้ยงน้อง เลี้ยงวัวและควาย เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากนั้นไปต่อสายอาชีพแต่เรียนไม่จบเนื่องจากวัยที่คึกคะนอง ขกต่อย ตีรันฟันแทงไม่ยอมเรียนหนังสือ หลังจากนั้นสมัครเป็นทหารพราน รับราชการอยู่นาน 5 ปี จึงลาออกมาทำงานในกรุงเทพฯ ในสายวิชาเครื่องกล แต่งงานและมีลูกคนแรกเมื่ออายุ 27 ปี

พ่อขอด้วง: ส่วนของผมนี้สี่ชมพูเริ่มแรก คือ แต่งงานแล้วได้น้องขอด้วง พอขึ้นสิ้นน้ำเงิน คือรู้ว่าน้องมีอาการไม่นิ่ง เริ่มแรกคือต้องไปพบหมอประจำ จนทุกวันนี้ก็ยัง ว่าอย่างไร...ก็ยังไม่อยู่ใน...

แม่ก็ตำร: เป็นภาวะที่บอกไม่ถูกนะคะ เข้าใจมันกดดัน

พ่อขอด้วง: อยากให้น้องได้รับอะไรที่เยอะกว่าตัวเอง จุดหนักเหนือตัวเองเคยเหลว แผลงเรียนก็ไม่จบ ก็อยากให้ลูกได้ดีกว่าตัวเอง มีการศึกษาสูงกว่าตัวเอง

2 ต.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

ความรู้สึกเมื่อแรกรู้ว่าลูกเป็นออทิสติก คือ เสียใจ ร้องไห้ ผิดหวัง ทั้งแม่และพ่อเป็นกำลังใจให้แกกันไม่มีการกล่าวโทษซึ่งกันและกัน รวมทั้งกำลังใจที่ได้รับจากญาติพี่น้อง แม่สามารถทำได้เร็วกว่าพ่อเนื่องจากพ่อตั้งความหวังกับลูกไว้มาก คำแนะนำของแพทย์ที่ว่าพ่อแม่คือยาที่ดีที่สุดถือเป็นหลักในการเลี้ยงดูลูก พ่อจึงไม่พาลูกไปบำบัดที่ไหน นอกจากบางครั้งบางครั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับออทิสติกจากการอ่านหนังสือและดูรายการโทรทัศน์

2) การเปลี่ยนแปลงของพ่อ

การเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ แม้ไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติกับลูกโดยตรงแต่ได้พูดคุยกับแม่ถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกลุ่ม กลุ่มเป็นเสมือนครอบครัวที่อบอุ่น ซึ่งสนับสนุนทั้งด้านจิตใจและความคิด สะท้อนให้เห็นตนเองชัดเจนขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านการกระทำ คือ ได้ความรู้และแนวปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งพ่อปฏิบัติต่อกับลูกด้วยความเข้าใจมากขึ้นและบังคับลูกน้อยลง ในด้านความรู้สึก คือ การยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น เข้าใจลูกมากขึ้น และลดความคาดหวังลง ในด้านความคิด คือ มีมุมมองในการมองความจริงที่กว้างขึ้น ยอมรับในความเป็นจริง

การไปเยี่ยมบ้านครั้งแรกในช่วงวางแผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลการปฏิบัติกับลูกและการใช้เวลาว่างของพ่อคือ พ่อมีข้อจำกัดเรื่องอาชีพการงานและมีเวลาให้ลูกน้อย ส่วนแม่หลังจากมีลูกคนที่ 2 การให้เวลากับพ่อลดลง ประกอบกับความชุกชุมของลูกสาวคนเล็กที่มักชวนทะเลาะกับพ่อทำให้แม่หงุดหงิดและใจร้อนขึ้น พ่อใช้เวลาว่างไปกับ การอ่านการ์ตูนหนังสืออินเตอร์วาดรูป หรือไม่กี่ร้องเพลงคาราโอเกะ จังหวะของกิจกรรมประจำวัน มีความสม่ำเสมอ สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตัวเองแต่จำเป็นต้องคอยกระตุ้นเป็นระยะ มีปัญหาการรับประทานข้าวและเลือกรับประทาน ชอบรับประทานไข่และอาหารแห้งๆ ดิ๊ดลูกอม และขนมกรุบกรอบ

“พ่อตัวเองเขาดีอะไรเป็นช่วงๆ ตอนนี่ติดจรรยา ก่อนนี่ก็ติดแผนที่ประเทศไทย แล้วก็ติดเครื่องใช้ไฟฟ้า พัดลม”

พ่อน้องชอดวง 20 พ.ย. 47: ที่บ้าน

อาการหมกมุ่นของชอดวงแสดงออกโดยการวาดรูปหรือประดิษฐ์ของเล่นด้วยกระดาษเป็นชิ้นๆ เช่น ป้ายจราจร พ่อยังคงมีความหวังกับการเรียนของลูก แม้เป็นกังวลแต่ก็คาดหวังให้ลูกได้มีการศึกษาสูง

“ตั้งใจว่าลูกต้องไปได้ไกลกว่าตัวเอง พอได้ยินแล้วมันไม่เป็นอย่างที่เราวางไว้บางทีก็
น้อยใจ ร้องไห้ก็มี ปรับตัวนานเหมือนกัน พอเขารู้จักอ่านออกเขียนได้ก็รู้สึกดีขึ้น”

พ่อน้องชอด้วง 20 พ.ย. 47: ที่บ้าน

พ่อให้กำลังใจตัวเองด้วยการมองว่าลูกมีศักยภาพมากกว่าเด็กคนอื่น ทั้งด้านวิชาการและ
การช่วยเหลือตนเอง

“ไม่ได้คาดหวังว่าต้องเป็นอย่างไรนั่นเป็นอย่างนี้ อยากให้เขาได้เรียนสูงๆ ปริญญาตรี
แต่ไม่รู้ว่าเขาไปได้หรือเปล่า บางเรื่องเขาเก่งกว่าเด็กอื่นแต่ไม่รู้ว่าจะให้ไปร่วมกลุ่ม ร่วม
กิจกรรมเขาทำได้ไหม สำหรับพ่อไม่ได้หวังมาก เมื่อก่อนหวังมาก เคยหวังว่าต้อง
ดีกว่าพ่อแม่ในด้านการศึกษา แต่ตอนนี้ก็ให้ช่วยเหลือตัวเองได้ อยู่ในสังคมได้ เมื่อคิด
เปรียบเทียบกับคนอื่น ลูกเราก็ดีกว่าเขาเยอะ เช่น เด็กที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ อยากรู้
ว่าวันข้างหน้าเขาไปอย่างไร มันยังคาดหวังอะไรไม่ได้สักอย่าง ห่วงเขา มองโลกในแง่
ดีก็มองมาตลอด เห็นเด็กแบบนี้ก็นึกถึงลูกเรา”

พ่อน้องชอด้วง 20 พ.ย. 47: ที่บ้าน

ในช่วงที่ 1 ของการปฏิบัติการ พ่อให้ความร่วมมือเรื่องการเปลี่ยนจากหนังสือการ์ตูนหนูนิน
นินเป็นหนังสือประเภทอื่น เช่น การ์ตูนเรื่องทองแดง แต่ชอด้วงไม่สนใจให้มาอ่านภาษาอังกฤษ 79
ชั่วโมงซึ่งเป็นคู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองของพ่อแทน การฟังบรรยายเรื่องอาหารที่เด็ก
ที่มีความต้องการพิเศษไม่ควรรับประทาน ทำให้พ่อถึงกับตกใจเนื่องจาก ชอด้วงรับประทานนมวัว
และเวเฟอร์เป็นประจำ โดยพ่อให้ความร่วมมือลดนมวัวและเวเฟอร์โดยแลกเปลี่ยนกับการให้อ่าน
หนังสือ สำหรับการจัดโอกาสให้ได้ออกกำลังกาย เช่น ว่ายน้ำ ปั่นจักรยาน พบว่า ยังไม่
สามารถชักจูงให้ปฏิบัติได้ประกอบกับพ่อไม่มีเวลา อย่างไรก็ตามแม่ได้นำกิจกรรมโยคะมาปฏิบัติ
ร่วมกับชอด้วง ซึ่งชอด้วงยอมร่วมกิจกรรมและเป็นฝ่ายสอนแม่ให้ปฏิบัติตาม พฤติกรรมหมกมุ่น
ในช่วงนี้เปลี่ยนจากป้ายจราจรมาเป็นนาฬิกาและเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน การรับประทาน
อาหาร ชอด้วงเริ่มยอมรับประทานผักมากขึ้นแต่ยังรับประทานผลไม้ชนิดเดิม พฤติกรรม
การกรีดร้องที่บ้านลดลงแต่ปรากฏมากขึ้นที่ห้องเรียนพิเศษ

ในช่วงที่ 2 ของการปฏิบัติการ แม้ว่ายังคงพฤติกรรมเหม่อลอย ใช้เวลานานในการปฏิบัติ
กิจวัตรประจำวัน แต่พฤติกรรมการออกกำลังกายดีขึ้น กล่าวคือ สามารถขี่จักรยาน 4 ล้อได้อย่าง
คล่องแคล่ว และยอมรับประทานผักหลากหลายชนิดมากขึ้น รวมทั้งยินดีปฏิบัติงานบ้านง่ายๆ
3 – 5 งานตามคำสั่งได้ กิจกรรมยามว่างยังคงอ่านหนังสือซึ่งเปลี่ยนจาก “ภาษาอังกฤษ 79
ชั่วโมง” เป็น “พจนานุกรมภาษาจีน” แทน ซึ่งครูพยายามแนะนำให้เปลี่ยนมาอ่านหนังสือ
นิทานซึ่งช่วยเสริมสร้างจินตนาการโดยให้แม่เล่าให้ฟังก่อนนอนทุกคืน

ครู: ถ้าเป็นหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือคำศัพท์ละคะ มีให้เขาอ่านไหม เช่น นิทาน

แม่: นิทานก็มี ตอนนั้นก็ซื้อทองแดงมาให้อ่าน เขาก็เปิดๆแล้วก็เบื่อ

แม่น้องชอดวง 15 พ.ย. 48: ที่บ้าน

สิ่งที่พ่อได้เรียนรู้จากกลุ่ม คือ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้แนวปฏิบัติมาใช้กับลูก เช่น การไม่เลือกรับประทาน การทำกิจกรรมโยคะ การออกกำลังกาย นอกจากนั้นการเป็นกระจกสะท้อนของกลุ่มทำให้พ่อ ทำใจยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็นได้มากขึ้น เข้าใจความสามารถและอารมณ์ของลูกมากขึ้น เห็นจุดเด่น จุดด้อยของลูก ซึ่งส่งผลให้พ่อลดการบังคับลูก ให้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมนานขึ้น และเรียนรู้ที่ปรับตัวเข้ากับลูกมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด คือ มองเห็นความเป็นจริงที่ชัดเจนขึ้นและยอมรับในความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

"เมื่อก่อน มองคนอื่นยังไงก็ไม่เท่าเราหรอก ลูกเราอ่านออกเขียนได้ พอมารู้ว่าของเราอ่านออกเขียนได้ก็จริง แต่ยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ก็เก่งกันคนละอย่าง ของเขาช่วยเหลือตัวเองได้แต่การอ่านออกเขียนได้อาจดีกว่า คือแยกดูว่าเด็กแต่ละคนเป็นอย่างไร การมองมันกลับกัน เมื่อก่อนลูกเราต้องดีต้องเลิศ มองของอันอย่างเดียว ลูกเราเก่ง"

พ่อน้องชอดวง 15 พ.ย. 48: ที่บ้าน

แม้พ่อลดความคาดหวังที่ตั้งไว้กับลูกลง แต่ก็ยังคงหวังให้มีการศึกษาที่สูงกว่าพ่อ โดยมองว่าลูกหายจากอาการออทิสติก

ครูปลาย: อย่างนี้ถือว่าลดความคาดหวังลงจากเดิมที่เราคุยกันที่แรกๆที่ว่าต้องดีกว่า

พ่อให้ได้ ถือว่าลดแล้วใช่ไหมคะ

พ่อ: ครับผม ก็ลดลงเกือบครึ่ง แต่ยังมีหวังให้ได้มากกว่าพ่อ

ผู้วิจัย: เรามองว่าเขามีโอกาสหาย ยังมีคำนี้ในใจไหม

พ่อ: ครับยังมีครับ ถ้าวิญญูณ์เขามากกว่านี้เขาอาจดีกว่านี้ อายุน้อยอยู่คือ

ประสบการณ์เขายังไม่มีอะไรพลิกแพลงที่ใช้กับชีวิตตนเอง

พ่อน้องชอดวง 15 พ.ย. 48: ที่บ้าน

พ่อให้ความร่วมมือเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ 12 ครั้งจากจำนวน 16 ครั้ง ซึ่งแม่เริ่มเข้าร่วมกับกลุ่มในช่วงท้ายของการปฏิบัติการ แม่ค่อยๆเปิดตัวเองที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับกลุ่ม ทั้งนี้พ่อและแม่พาลูกทั้งสองคนเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวที่จัดขึ้นในรอบใหม่ของกระบวนการกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

1.3 ครอบครัวน้องชลุ่ย

ปัจจุบัน ด.ช. ชลุ่ย อายุ 7 ปี 3 เดือน เรียนอยู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1

พัฒนาการของชลุ่ย

1) ข้อมูลเกี่ยวกับชลุ่ย

ครอบครัวของชลุ่ยมีฐานะปานกลาง พ่อทำหน้าที่พ่อบ้านดูแลลูกเป็นหลักและรับจัดสวน เป็นรายได้เสริม แม่เป็นพยาบาลแผนกสูตินารีหลังคลอด เป็นหลักในการหารายได้ของครอบครัว ทำงาน 2 กะทั้งกลางวันและกลางคืนจึงไม่มีเวลาเลี้ยงลูก บ้านของชลุ่ยเป็นบ้านเดี่ยว มีพื้นที่สวน รอบบ้าน สมาชิกในบ้านทั้งหมด 4 คน ประกอบด้วย พ่อ แม่ ชลุ่ย และน้องชายซึ่งอายุห่างกัน 1 ปี 5 เดือน ชลุ่ยสนิทกับพ่อมากกว่าแม่แม่พ่อค่อนข้างดุก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างชลุ่ยกับน้อง เป็นไปในลักษณะลั่นกับฟัน มักทะเลาะกันเป็นประจำซึ่งพ่อไม่เข้าไปห้ามปราม

แม่แต่งงานตอนอายุ 23 ปี รับประทานยาคุมกำเนิดในช่วง 2 ปีแรก แต่หลังจากหยุดยา แล้วนานถึง 8 ปี จึงตั้งครรภ์ ก่อนตั้งครรภ์ได้รับการตรวจภายในและพบว่ามดลูกคว่ำ ซึ่งแพทย์ แนะนำให้ฉีดสีเพื่อเปิดทางกรณีมีสิ่งอุดตัน ชลุ่ยเกิดเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2541 โดยการผ่าท้อง คลอดเนื่องจากคลอดยากและทารกหัวโตไม่สัมพันธ์กับช่องเชิงกราน น้ำหนักตัวแรกคลอด 3,800 กรัม สมบูรณ์ทุกอย่าง พัฒนาการเป็นไปตามลำดับขั้น ตั้งแต่ชันคอ พลิกตัว คืบ คลาน และ ตั้งไข่ แต่เดินและพูดช้ากว่าวัย

อายุ 2 ปี แม่สังเกตเห็นความผิดปกติเนื่องจากไม่พูด ประกอบกับขาไม่แข็งแรง โดยมัก เดินปลายเท้า ใช้การวิ่งแทนการเดิน และไม่กลัวในสิ่งที่ควรกลัว ซึ่งในช่วงวัยนี้เกิดอุบัติเหตุ กระแทกกระเเทือนทางศีรษะและหกล้มเป็นประจำถึงขั้นต้องเย็บแผล แพทย์วินิจฉัยว่าเป็น ออทิสติกระดับเล็กน้อย

“เมื่อก่อนตอนเล็กๆเครียดเหมือนกัน เพราะได้ดูสาเหตุที่ทำให้น้องเขาเป็นก็มีหลาย สาเหตุ เช่น อุบัติเหตุบ่อยทางศีรษะ นมที่เปลี่ยนบ่อยๆ อารมณ์ของเราที่แปรปรวน และคิดมาก ตั้งแต่ตอนท้องเลยเครียดมาก”

แม่ชลุ่ย 2 ต.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

ชลุ่ยเกิดมาในช่วงเวลาที่ครอบครัวยากลำบาก ในสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ พ่อตกงาน แม่ ทำงานหนักและเครียด ชลุ่ยเข้ารับการรักษาบำบัดด้วยการฝึกพูดทุก 4 เดือน กิจกรรมบำบัด 2 ครั้งต่อ เดือน และพบแพทย์ทุก 5 – 6 เดือน ชลุ่ยมีปัญหาเรื่องความอ่อนแรงของกล้ามเนื้อ ข้อมือและ กำลังของมือ ซึ่งกิจกรรมบำบัดเน้นการออกกำลังมือ เช่น การนวดตามข้อมือด้วยเครื่องนวดมือ

ไฟฟ้า การเสริมความแข็งแรงของนิ้วมือด้วยเครื่องเล่น และการสอนทักษะชีวิต เช่น การระมัดระวังอุบัติเหตุ การหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นอันตราย เป็นต้น นอกจากนี้ปัญหาด้านการพูดและกล้ามเนื้ออ่อนแอแล้ว ชล่วยมีปัญหาด้านอารมณ์ กล่าวคือ มักตื่นขึ้นมาร้องไห้กลางดึกคล้ายอาการละเมอ นานประมาณ 30 นาที แพทย์แนะนำให้สังเกตอาการหากเลย 7 ปีอาการยังไม่หาย ให้พบแพทย์อีกครั้ง

ชล่วย เด็กชายวัย 5 ปี 10 เดือน รูปร่างผอม ผิวดำน้ำตาล ตาโต ผมสีดำตัดสั้นไว้ผมหน้าม้า แขนขาเล็ก ไม่แข็งแรง เมื่อยลำกาย แต่ป็นปาย ห้อยโหนคล้องแคล้ว มือนิ่ม กล้ามเนื้อมือและข้อมือไม่มีแรง ยกโต๊ะมักใช้แรงทั้งตัวช่วย จับกรรไกรไม่ถูกต้อง ไม่สามารถใช้กรรไกรมือเดียวได้ โดยใช้ 2 มือช่วยจ้งกรรไกร การประสานสัมพันธ์มือตาไม่ดี โยนบอลไม่ตรงทิศทาง รับบอลไม่แม่นยำและเกร็งแขนขณะรับบอล ทำทางการเดิน เดินตัวตรงและเดินเต็มเท้า รับประทานอาหารได้น้อย ชอบผลไม้รสเปรี้ยว มีโรคประจำตัวเป็นภูมิแพ้ มีอาการคัดจมูก ไอ จาม ชล่วยเป็นเด็กอารมณ์ดี ร่าเริง แต่มีปัญหาอารมณ์เปลี่ยนแปลงเร็วโดยไม่มีสาเหตุและใช้เวลานานในการปรับอารมณ์ ควบคุมอารมณ์โกรธไม่ได้ มักกรีดร้อง โวยวาย เมื่อไม่ได้ดังใจ ไม่พอใจ หรือช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ บางครั้งโมโหร้ายถึงขั้นใช้ดินสอจิ้มหัวน้อง มีอาการอยู่ไม่นิ่ง สมาธิสั้น ทำเสียงประหลาดในลำคอ และทำหน้าตาล้อเลียน การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ต้องมีผู้ใหญ่คอยกำกับตลอดเวลาเนื่องจากเหม่อลอยและปฏิบัติซ้ำมาก ไม่สามารถเข้าห้องน้ำด้วยตัวเอง ปัสสาวะรดกางเกงซึ่งชล่วยมักกลั้นปัสสาวะเป็นประจำ ชล่วยสามารถสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนได้ เล่นตามกันเป็นกลุ่ม แต่มักทะเลาะกับน้องชาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จตามเวลาเนื่องจากเหม่อลอยและหมกมุ่นกับบางสิ่ง เช่น เลือกสี จัดกระดาษให้ตรง เก็บชี้ยางลบบนโต๊ะ เมื่อสนใจสิ่งใดแล้วหยุดตัวเองยาก ความสามารถในการอ่านเขียนเป็นไปตามวัย สื่อสารโต้ตอบได้เข้าใจ พูดจาชัดเจน บางครั้งพูดสลับไวยากรณ์ และหากถามย้ำไม่ตอบ ปฏิบัติตามคำสั่งได้แต่ต้องคอยกำกับ ความจำดี วาดภาพมีรายละเอียดใกล้เคียงอายุจริงแต่มักวาดภาพคล้ายการ์ตูนในโทรทัศน์

ชล่วยเข้าเรียนในโรงเรียนसानรัก ในปีการศึกษา 2545 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เมื่ออายุ 3 ปี 6 เดือน ปัจจุบันพบแพทย์เป็นประจำทุก 6 เดือน รับการบำบัดการฝึกพูด และกิจกรรมบำบัด

2) พัฒนาการที่พบในโรงเรียน

ในห้องเรียนพิเศษ ชล่วยสามารถเข้าร่วมทุกกิจกรรมได้ โดยตลอด ให้ความสนใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆด้วยตัวเอง ในขณะที่ทำกิจกรรมวงกลมที่ต้องการ

ภาพที่ 4 ภาพวาดตัวเองของชล่วย

ความสงบ ซล้วยไม่สามารถควบคุมตัวเองให้นิ่งได้ และมักทำเสียงประหลาดในลำคอ เมื่อครูเตือนใช้มือปิดปาก แต่ไม่หยุดทำเสียงประหลาด ซล้วยสามารถโต้ตอบและปฏิบัติตามคำสั่งครูได้ สนใจ ฟังนิทาน มีความจำดี สามารถจดจำนิทานและตอบคำถามจากนิทานได้ สามารถวาดรูปจากนิทานได้แต่มักวาดรูปที่มีขนาดเล็กและใช้เวลานาน โดยมักสนใจสี เล่นกับสี ทำให้งานไม่เสร็จตามกำหนด ในบทเรียนงานเกษตร ซล้วยให้ความสนใจกับการปลูกข้าวแต่เป็นเพียงช่วงสั้นๆ ซึ่งมักเดินดูมดตามพื้น หรือไม่ก็หยิบดินก้อนเล็กๆมาปั้นเล่น พฤติกรรมหมกมุ่นกับเรื่องไม่สำคัญ เช่น เล่นกับสี ใช้มีมอร์ดึงเท่าจนกว่าจะเปียก จัดเก้าอี้ให้อยู่ตรงขอบพรมพอดี ฯลฯ ทำให้ซล้วยใช้เวลานานในการปฏิบัติกิจกรรมโดยครูต้องคอยกระตุ้นให้รู้สึกตัว แม้ว่าซล้วยสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในห้องเรียนพิเศษ แต่ไม่สามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ โดยเฉพาะการเข้าห้องน้ำ

พฤติกรรมสำคัญของซล้วยในห้องเรียนพิเศษ คือ มีความกระตือรือร้นในการเรียนและให้ความร่วมมือกับทุกกิจกรรม แสดงพฤติกรรมหมกมุ่น เหม่อลอย ทำงานช้า ไม่สามารถบอกความต้องการตัวเองได้ และทำเสียงประหลาดในลำคอ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับซล้วยเน้นการทำงานในเรื่อง การวาดภาพที่มีขนาดใหญ่ขึ้น การเข้าห้องน้ำได้ด้วยตัวเอง การทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลา สิ่งสำคัญในการทำงานกับซล้วย คือ ความเอาใจจริงเอาใจและความนิ่งของครู ประกอบกับการเตือนให้รู้ตัว

ในช่วงแรกแม้ซล้วยแสดงพฤติกรรมไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียนพิเศษ แต่เมื่ออยู่ในห้องเรียนซล้วยกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งพบว่าในภาคการศึกษาที่สองซล้วยแสดงความภูมิใจกับการได้เรียนในห้องเรียนพิเศษและนับวันที่ได้กลับมาเรียนอีกครั้ง ซล้วยมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาที่เรียนรู้เร็ว ความจำดี สามารถเรียนรู้วิชาการได้ตามหลักสูตรปกติ คิดเพียงพฤติกรรมหมกมุ่น อาการอยู่ไม่นิ่ง และมักทำเสียงประหลาดในลำคอ วิธีที่ครูช่วยให้ซล้วยมีสติ รู้ตัว นอกจากการสัมผัสและเรียกชื่อแล้ว การให้ยืนบนเก้าอี้ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ครูนำมาใช้ ซึ่งช่วยให้ซล้วยนิ่งได้และมีสมาธิกับบทเรียน กิจกรรมที่ซล้วยสามารถนั่งและมีสมาธิขณะปฏิบัติ คือ การฟังนิทาน และการระบายสีน้ำ ครูพบว่าซล้วยต้องการเวลาในการปรับตัว ปรับอารมณ์จากความเร่งรีบของการเดินทางช่วงเช้าจากบ้านมาโรงเรียนเข้าสู่บรรยากาศที่สงบและจังหวะของกิจกรรมที่สม่ำเสมอ

“ครูสังเกตซล้วยมาประมาณ 2 ครั้ง ช่วงเริ่มต้นบทเรียนอยู่ไม่นิ่ง ทำกิจกรรมต่างๆอย่าง
 เล่นๆ ไม่จริงจัง แต่พอผ่านมาประมาณ 10 นาที เริ่มสงบและทำอย่างตั้งใจมากขึ้น”

ครูปลาย 2 ก.พ. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

งานประจำของชลุ่ยในห้องเรียนพิเศษ คือ ช่วยครูแจกสีให้เพื่อน และยกโต๊ะของว่าง การแจกสีให้เพื่อนนั้น พบว่า ครูต้องคอยกระตุ้นเนื่องจากชลุ่ยหมกมุ่นกับการเลือกสี เช่นเดียวกับหน้าที่ยกโต๊ะของว่างที่ครูต้องคอยเตือนให้ปฏิบัติทุกครั้ง และแนะนำท่าทางในการยกโต๊ะ เนื่องจากปัญหาความอ่อนแรงของกล้ามเนื้อข้อมือ ทำให้ชลุ่ยมักใช้แรงจากแขนและไหล่ช่วยในการยกแทนการใช้แรงจากข้อมือ ชลุ่ยมีความสุขกับการเรียนในห้องเรียนพิเศษ และมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในด้านต่างๆ ดังนี้ สามารถวาดภาพตามแบบบนกระดานที่มีขนาดใหญ่ได้ ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลา สามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ และเข้าห้องน้ำได้เองโดยครูไม่ต้องเตือน อย่างไรก็ตามยังปรากฏอาการไม่นิ่ง ทำเสียงประหลาด ทำหน้าตาล้อเลียน หมกมุ่นกับการเลือกสี และกล้ามเนื้อข้อมือที่ยังไม่มีแรง

3) พัฒนาการที่พบนอกโรงเรียน

จังหวะของกิจวัตรประจำวันในเรื่อง การตื่น การนอน และการรับประทานอาหารไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากพ่อทำงานทั้งในบ้านและนอกบ้าน มีเวลาให้ลูกน้อย จึงเป็นฝ่ายบริการทำให้ในทุกเรื่อง การใช้เวลาว่างของชลุ่ยหมดไปกับการดูโทรทัศน์ วาดรูป เล่นกับน้อง ซึ่จักรยาน 4 ล้อ ปีนป่าย วิ่งเล่น ความสัมพันธ์กับน้องไม่ราบรื่นเล่นกันได้ไม่นานและจบลงด้วยการทะเลาะกัน แม้สามารถช่วยเหลือตัวเองในการปฏิบัติกิจวัตรต่างๆ ได้แต่มักใช้เวลาช้านานและเหม่อลอย โดยเฉพาะการเข้าห้องน้ำซึ่งต้องเตือนให้เข้าทุกครั้งที่พบอาการบิดตัวไปมา เวลาอยู่กับพ่อแม่ชลุ่ยมีปัญหาอารมณ์แปรปรวนเมื่อไม่พอใจหรือไม่ได้ดั่งใจ โมโหง่าย ตะโกนเสียงดัง หรือกรีดร้อง ซึ่งทางบ้านปล่อยให้สงบเองโดยไม่เข้าไปปลอบ

แผนการจัดโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติที่บ้านเน้นการทำงานกับ ความสม่ำเสมอของกิจวัตรประจำวันในเรื่อง การตื่น การนอน การรับประทานอาหารที่เป็นเวลา การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การรับประทานอาหารที่หลากหลายในปริมาณที่เหมาะสม และการปฏิบัติงานบ้านง่ายๆร่วมกับผู้ปกครอง ประเด็นสำคัญคือ การลดปริมาณการดูโทรทัศน์และการดูแลจังหวะของชีวิตให้มีคุณภาพ

การรักษาจังหวะของกิจวัตรประจำวันให้มีความสม่ำเสมอและลดปริมาณการดูโทรทัศน์ สามารถปฏิบัติได้มากขึ้น โดยเฉพาะวันจันทร์ - วันศุกร์ การให้ชลุ่ยช่วยเหลืองานบ้านเล็กๆน้อยๆ 2 - 3 งาน ปฏิบัติได้เป็นบางครั้งไม่ต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่พ่อเป็นฝ่ายลงมือทำด้วยตัวเอง การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สามารถปฏิบัติได้แต่ต้องมีคนคอยกำกับทุกขั้นตอน และพ่อช่วยเหลือในช่วงเวลาเร่งรีบโดยเฉพาะก่อนไปโรงเรียน สำหรับเรื่องการบอกความต้องการและการเข้าห้องน้ำด้วยตัวเอง ชลุ่ยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ อย่างไรก็ตามยังต้องคอยติดตามอย่างใกล้ชิด และเตือนเป็นบางครั้ง

แม่ให้ความสำคัญกับการพบแพทย์และการบำบัดอย่างต่อเนื่อง โดยพ่อเป็นฝ่ายพาขลุ่ยไปพบแพทย์และพาเข้ารับการบำบัดการพูดและกิจกรรมบำบัด แต่ไม่มีการนำวิธีการมาฝึกต่อเนืองที่บ้าน อาการอยู่ไม่นิ่งและมักทำเสียงแปลกๆทำให้พ่อปรึกษาปัญหานี้กับแพทย์ ซึ่งแพทย์ทดลองให้รับประทานยาเพิ่มเติมจากการบำบัด โดยเริ่มรับประทานยาในเดือนธันวาคม 2548

การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของพ่อ

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

พ่อเป็นลูกชายคนโตของครอบครัวนายทหารเรือ มีความใฝ่ฝันอยากเป็นทหารเรือ เช่นเดียวกับบิดา รักอิสระ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบบริการ ช่วยเหลือพ่อแม่ตั้งแต่เด็กทั้งทำงานบ้าน จ่ายตลาด ทำกับข้าว ซักผ้า ดูแลน้องสาว หลังจากจบระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 พ่อสมัครเข้าเรียนในโรงเรียนจ่าทหารเรือ และรับราชการเป็นทหารเรือประจำน่านน้ำทางภาคใต้ เช่น สงขลา นราธิวาส เกาะสมุย ปัตตานี ตำแหน่งพ่อครัวและหน้าที่ประจำปี รับราชการได้ประมาณ 10 ปี ก่อนลาออกมาทำงานเอกชนเกี่ยวกับโรงแรม ในวัย 29 แม่แต่งงานแล้วแต่ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขกับงานและการใช้เงิน เริ่มเก็บเงินจริงจังเมื่ออายุ 33 ปี ก่อนมีลูกคนแรก 2 ปี ปัจจุบันพ่อรับจัดสวนเป็นงานอิสระ

แม่: พอน้องขลุ่ยเป็นช่วงที่เศรษฐกิจตกสะเก็ดพอดี รู้สึกว่าจิตใจที่มีลูกแต่เสียใจที่ว่าทำไมเกิดมาตอนนี้ ตัวเองเครียดมาก รับไม่ได้เหมือนกัน
พ่อ: ช่วงที่มีขลุ่ย คือช่วงที่ไม่ได้ทำงานเลยได้เลี้ยงลูก

2 ต.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

แม่เป็นฝ่ายกังวลกับปัญหาของลูก ในขณะที่พ่อไม่สังเกตเห็นถึงความผิดปกติ โดยมองว่าอาการของลูกหายไปเองตามวัยวุฒิจึงเลี้ยงดูแบบไม่เข้มงวด อย่างไรก็ตามพ่อให้ความร่วมมือกับแม่ในการพาขลุ่ยไปพบแพทย์และนักบำบัดตามกำหนดแทนแม่ซึ่งติดภาระงาน แต่ไม่มีการนำวิธีปฏิบัติมาฝึกต่อที่บ้าน

"ผมก็ยังเข้าใจตัวเองว่าคนเราไม่เท่ากันนำไปปรับตอนโต ตอนเป็นหนุ่มมากกว่า...ทุกวันนี้ทานขนมเก่ง อยู่กับยาทานข้าวได้เยอะหน่อย อยู่กับผมก็ปล่อยลูก กินอะไรก็กินไม่ได้จ้ำจี้จ้ำไช"

"...รู้สึกน้อยกว่าแม่เขา แม่เขารู้สึกคล้ายๆกับว่าลูกไม่ปกตินะ เราต้องช่วยกันดูช่วยกันรักษา แต่ผมรู้สึกว่าลูกโตแล้วนำหนายเอง ไม่กังวล"

"...แม่โทษผมว่าผมไม่ค่อยได้ดูแลลูกเท่านั้น"

พ่อน้องขลุ่ย 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

เนื่องจากไม่ได้มองว่าลูกมีปัญหาประกอบกับมีภาระงานทั้งในบ้านและนอกบ้าน พ่อจึงไม่มีเวลาดูแลลูกอย่างใกล้ชิดโดยละเอียดของชีวิตและกิจวัตรประจำวัน ซึ่งพ่อมักเป็นผู้ช่วยเหลือลูกในทุกเรื่องเนื่องจากขลุ่ยทำอะไรซ้ำไม่ทันใจ

“ที่บ้านมีปัญหาว่าไม่ค่อยทำอะไรตามกฎเกณฑ์ ก็คือตามใจ ไม่มีกฎเลยสักอย่าง
ไม่ว่ากิน นอน เข้าห้องน้ำ เรียน เล่น”

แม่น้องขลุ่ย 16 ต.ค. 48: ที่บ้าน

2) การเปลี่ยนแปลงของพ่อ

การเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ กระตุ้นให้พ่อหันมาใส่ใจดูแลลูกมากขึ้น กลุ่มสะท้อนให้พ่อได้กลับมาคิดทบทวนถึงการปฏิบัติของตนเองต่อลูก ซึ่งส่งผลถึงความพยายามเปลี่ยนแปลงตัวเองในด้านการกระทำ กล่าวคือ พ่อเข้าใจแนวทางในการปฏิบัติกับลูกมากขึ้นและพยายามปฏิบัติในทางที่ส่งเสริมพัฒนาการลูกมากขึ้น แม้ยังไม่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอก็ตาม ในด้านความรู้สึก พ่อสะท้อนว่าตนเข้าใจลูกมากขึ้นและพยายามพัฒนาตนเองให้เท่าทันอารมณ์ตนเอง ส่วนในด้านความคิด พ่อสะท้อนว่าเข้าใจบทบาทของตนในการเป็นพ่อแม่ และปรับมุมมองในการทำงาน ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าร่วมกลุ่มได้ทุกครั้ง คือ หน้าที่การงาน

การไปเยี่ยมบ้านครั้งแรกในช่วงวางแผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ภาพของการปฏิบัติกับลูกที่บ้าน กล่าวคือ แม้พ่อมิบทบาทดูแลลูกเป็นหลักแต่มีภาระงานรับจัดสวน ซึ่งส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในและบริเวณบ้านไม่เป็นระเบียบ รวมถึงเวลาที่มีให้ลูกจำกัด จังหวะของกิจวัตรประจำวัน ไม่มีความสม่ำเสมอ การใช้เวลาว่างของขลุ่ย ได้แก่ ดูโทรทัศน์ วาดรูป เล่นกับน้อง พฤติกรรมของขลุ่ยที่น่าเป็นห่วงในสายตาพ่อ คือ อาการอยู่ไม่นิ่ง การไม่กลัวอันตราย และการเรียน โดยพ่อคาดหวังให้ลูกเรียนหนังสือได้ อยู่ในสังคม ทนคน และเอาตัวรอดได้ ซึ่งไม่มี ความกังวลกับความไม่ปกติของลูกโดยมองว่าพัฒนาการดีขึ้นตามวัย

“กลัวเรื่องเรียนไม่ทันกับเรื่องความกล้า กลัวกลัวอะไรที่มันเสี่ยงๆ บางทีเล่นปลั๊กไฟ
หรือยืนริมขอบสะพานที่ข้างล่างเป็นแม่น้ำ...รถมากกลางถนนก็ไม่หลบ ยืนดู”

พ่อน้องขลุ่ย 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

ในช่วงที่ 1 ของการปฏิบัติการ พบว่า จังหวะของกิจวัตรประจำวันยังคงไม่สม่ำเสมอ การตื่น การนอน และการรับประทานอาหารยังไม่เป็นเวลา ประกอบกับการมอบหมายงานบ้านให้ช่วยยกโต๊ะสามารถปฏิบัติได้เพียงช่วงต้น เนื่องจากพ่อติดภาระงาน ต้องฝากขลุ่ยไว้ที่บ้านย่าจึงไม่มีโอกาสรับประทานอาหารเย็นที่บ้านร่วมกัน อย่างไรก็ตามหลังจากฟังบรรยายเกี่ยวกับอาหาร

ที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ควรรับประทาน พ่อได้ทดลองนำไปปฏิบัติโดยเปลี่ยนจากนมวัว เป็นน้ำเต้าหู้ และลดปริมาณนมบั้งลง แต่เป็นช่วงสั้นๆ ประมาณ 2 เดือน เนื่องจากไม่พบ การเปลี่ยนแปลงทางบวก แม้พ่อทราบวิธีปฏิบัติต่อลูกที่เหมาะสม แต่ด้วยการใช้ชีวิตในลักษณะ เดิมทำให้ความรู้ที่ได้รับไม่ลงไปสู่การปฏิบัติ

“เรียนอะไร ผีอะไร คุณพ่อได้หมด วิทยากรสอนหรือเล่าประสบการณ์ให้ฟัง พ่อ มองเห็นภาพ พ่อเข้าใจ พ่อถึงบ้านก็ส่งคืนครูหมดครับ เข้าสู่ภาวะปกติ ชีวิตประจำวัน ไม่ทราบผมเป็นอยู่คนเดียวหรือเปล่า”

พ่อน้องชลุ่ย 1 ก.พ. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

ในช่วงที่ 2 ของการปฏิบัติการ จังหวัดของกิจวัตรประจำวันมีความสม่ำเสมอมากขึ้นในวัน จันทร์ – วันศุกร์ และลดปริมาณการดูโทรทัศน์ลง ยกเว้นการรับประทานอาหารที่ไม่ครบ 3 มื้อใน บางวัน พ่อเปิดโอกาสให้ลูกช่วยเหลือตัวเองมากขึ้นแต่ยังต้องคอยกำกับทุกกิจกรรม ในการประชุมร่วมกันประจำเดือนตุลาคม เป็นตารางของครอบครัวชลุ่ยที่ได้ร่วมแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกกับกลุ่ม ซึ่งแม้มีโอกาสเข้าร่วมกับกลุ่มเรียนรู้เป็นครั้งแรก และถือเป็น จุดเริ่มต้นของการเป็นสมาชิกกลุ่มของแม่ต่อมาจนถึงปัจจุบัน ความต้องการมีส่วนร่วมในการเลี้ยง ดูลูกทำให้แม่ปรับเวลาในการทำงาน ให้มีเวลาร่วมช่วงเย็นที่ได้อยู่กับลูก ซึ่งทำให้จังหวัดของ กิจวัตรประจำวันของชลุ่ยมีความสม่ำเสมอมากขึ้น

นอกจากความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้แล้ว การได้มีโอกาสทบทวนการกระทำ ของตนเองในฐานะของการเป็นพ่อแม่ ส่งผลถึงการปฏิบัติต่อลูกที่เปลี่ยนไปแม้ไม่สม่ำเสมอ แต่พ่อ ก็พยายามให้เวลากับลูกมากขึ้น ดูแลเอาใจใส่ลูกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม พ่อต้องการการกระตุ้น และคำแนะนำในการปฏิบัติกับลูกอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ความรู้ที่ได้รับลงไปสู่การปฏิบัติ

“เรามีหน้าที่ต้องดูแลลูกเราไม่ต้องรอให้คนอื่นดูแล”

“ให้เขาช่วยทำงานบ้าน แต่ไม่ได้ตลอด ได้แค่ช่วงแรกๆ จากนั้นเขาก็ทำเองอีก ถ้าวัน ไหนนึกได้ หรือพอมีเวลาก็ให้เขาทำ”

พ่อน้องชลุ่ย 16 ต.ค. 48: ที่บ้าน

การปฏิบัติกับลูกนอกจากสร้างให้เกิดความภูมิใจในตนเองแล้วยังสร้างให้เกิด การเรียนรู้ในเรื่องการพัฒนาตัวเองด้านอารมณ์ การรู้เท่าทันอารมณ์ของตัวเอง และเข้าใจ ธรรมชาติของลูก ซึ่งพ่อยอมรับในความไม่ปกติและเห็นจุดที่ลูกควรได้รับการส่งเสริม

ผู้วิจัย: ทำให้เราใจเย็นขึ้น คือเราอาจรู้ว่าหลักการมันคืออะไรใหม่คะ ต้องใจเย็น ต้องไม่โกรธ ก็ทำได้บ้างไม่ได้บ้าง ลงไปทำเองบ้าง ก็ใช้เวลาไปเรื่อยๆ แล้วก็ไม่ได้ดีลูก

พ่อ: ครับ ผมว่ามันเป็นการพัฒนาจิตใจของตัวเองด้วย ว่าเราอย่าใช้อารมณ์ เพราะว่าเราไม่ใช่เด็กธรรมดา เป็นเด็กที่ไม่เหมือนกับเด็กปกติ

ผู้วิจัย: ทำให้เราเข้าใจเขามากขึ้นใหม่ เราพยายามเข้าใจเขามากขึ้นใหม่คะ

พ่อ: พยายาม ก็เข้าใจว่าเขาไม่ใช่เด็กปกติ แต่ให้ความสำคัญมันมีอยู่ในใจอยู่ มันต้อง มันพยายามข่มใจเรา ทั่วๆที่รู้ว่าเขาไม่ปกติ

16 ต.ค. 48: ที่บ้าน

นอกจากนั้นการร่วมกิจกรรมกลุ่มกับผู้ปกครอง ส่งผลต่อการมองเห็นคุณค่าของตัวเอง ภูมิใจกับการได้ดูแลลูกของครอบครัวอื่น ตลอดจนการได้พัฒนาทักษะการทำงาน ปรับมุมมองในการทำงาน ทั้งในเรื่องการคิด การบริหารจัดการเวลา การลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องทำ และการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น

พ่อ: ภูมิใจในตัวเองขึ้นที่รู้จักคิดวิเคราะห์อะไรที่มันละเอียดขึ้น เพราะว่าเรามองอะไรแต่เผินๆ รู้จักคิดรู้จักใช้ขั้นตอนในการพิจารณา

ผู้วิจัย: การคิดแบบนี้ส่งผลต่ออะไรในชีวิตเรา อย่างไรบ้าง

พ่อ: เรื่องการบริหารจัดการเวลา และรู้ว่าอะไรที่ต้องทำก็ต้องทำ อะไรที่ไม่ทันก็ช่างมัน ไม่ต้องยึดติดกับมันมาก

16 ต.ค. 48: ที่บ้าน

พ่อให้ความร่วมมือเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ 11 ครั้งจากจำนวน 16 ครั้ง โดยแม่เริ่มเข้าร่วมกับกลุ่มใน 3 ครั้งสุดท้ายของการปฏิบัติการ ในขณะที่เข้าร่วมการประชุม พ่อมักไม่แสดงความคิดเห็น เป็นฝ่ายรับฟังเสียเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นการวางแผนในกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวที่แสดงความกระตือรือร้น เสนอความคิดเห็น และให้ความร่วมมือพาสลุ่มและน้องชายเข้าร่วมทุกครั้ง ทั้งนี้พ่อและแม่พาสลุ่มและน้องชายเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวที่จัดขึ้นในรอบใหม่ของกระบวนการกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

1.4 ครอบครัวน้องกีตาร์

ปัจจุบัน ด.ช. กีตาร์ อายุ 11 ปี 1 เดือน ลาออกจากโรงเรียนสาธิต เมื่อสิ้นภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2548 ขณะเรียนอยู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 2 แต่ยังคงเข้าเรียนในห้องเรียนพิเศษ สัปดาห์ละ 1 วัน

พัฒนาการของกитар

1) ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

กитарเป็นบุตรบุญธรรมของครอบครัวนายตำรวจที่มีฐานะปานกลาง พ่ออายุ 41 ปี แม่ อายุ 30 ปี มีอาชีพค้าขายส่วนตัว โดยเปิดร้านขายของในเวลาากลางคืน ดูแลบ้านและลูกในเวลา กลางวัน ครอบครัวกитарเป็นครอบครัวเดี่ยว สมาชิกในบ้านประกอบด้วยพ่อ แม่ และกитар ลักษณะบ้านเป็นบ้านเดี่ยว มีส่วนหย่อมขนาดเล็ก ปลูกเป็นสวนกระถางบริเวณหน้าบ้าน กитар มีความสัมพันธ์ที่ดีกับทั้งพ่อและแม่ แต่ใกล้ชิดกับแม่มากที่สุดเนื่องจากเป็นผู้ดูแลหลัก

เมื่อ 10 ปีก่อน ทารกเพศชายถูกทิ้งไว้ที่ป้ายรถเมล์หลังคลอดได้ไม่กี่วัน โชคดีมีผู้พบเห็น และอุ้มมาแจ้งความที่โรงพัก สภ.ปากน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ ทันทีที่ได้อุ้มกитар พ่อรู้สึกถูก ชะตาจึงตัดสินใจรับเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม แพทย์คำนวณอายุจากสายสะดือและกำหนดวันเกิด ให้ในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2538 กитарเติบโตมากับการเลี้ยงดูโดยยายในเวลากลางวัน และแม่ ดูแลในเวลากลางคืนเนื่องจากช่วงนั้นแม่ยังทำงานประจำอยู่

แม่สังเกตพบความผิดปกติเมื่อกитарอายุได้ 1 ปี 6 เดือน เนื่องจากอาการไม่พูดและเดินช้า ในช่วงหัดเดิน กитарมักหกล้มบ่อยและไม่ปรากฏการคืบ คลานก่อนเดิน นอกจากนี้ยังพบว่า กитарมักกำมือตลอดเวลาโดยแบมือเฉพาะเวลาส่งของให้เท่านั้น

“เลี้ยงมา ช่วงนั้นไม่มีเด็กอ่อนให้เปรียบเทียบเลยว่าเขาผิดปกติอะไร เพราะว่าเขาดู ธรรมชาติมากเลย อ้อแล้วก็เล่นปกติดี แต่ว่าที่มาสังเกตจากรูปร่างหลังๆ คือ น้อง กำมือตลอดเวลา แต่พอส่งของให้ก็แบ คุณยายเลี้ยงแบบทะนุถนอมมาก ถือขวดนมให้ ทำให้ทุกอย่าง ยายบอกว่ามีหลานคนเดียวขี้กลัวขี้หวง อายุประมาณ 6 - 7 เดือน ก็ยังนอนกินข้าวอยู่”

แม่น้องกитар 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

ในใจขณะนั้นแม่คิดว่าลูกเป็นออทิสติก แต่ผลจากการวินิจฉัยจากแพทย์พบว่าเป็นกลุ่ม สมองพิการ ได้รับการตรวจซ้ำจากอีกโรงพยาบาลยืนยันคำวินิจฉัยเดิม โดยแพทย์คาดว่าสาเหตุ อาจเกิดจากการขาดออกซิเจนระหว่างคลอด ซึ่งนำมามีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วย หลังจาก การวินิจฉัย กитарเข้ารับการบำบัดการพูด กายภาพบำบัด และฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก ร่วมกับการ รับประทานยาแก้อักเสบเนื่องจากมีอาการลมชัก อาการกระตุกเริ่มเด่นชัดเมื่อกитарอายุประมาณ 8 ปี โดยมักเกิดในตอนเช้าหลังตื่นนอน กитарต้องพบแพทย์เป็นประจำเพื่อติดตามอาการ

กитар เด็กชายวัย 10 ปี รูปร่างผอม แขน ขา เล็ก ผิวสีน้ำตาลอมเหลือง ตาโต ตา 2 ชั้น ผมงตรงสีดำตัดเส้นตาดำสีระชะ พันหน้าซีดและเย็น ริมฝีปากปิดไม่สนิท มักอ้าปากและมีน้ำลายไหล ออกมาตลอดเวลา ยืนตัวงอ ขา 2 ข้างและลำตัวงอ เกร็ง เดินตัวงอและเหยียบไม้เต็มเท้า แขนทั้ง

2 ข้างยึดได้ไม่ถึงและยกได้สูงระดับไหล่ มือเกร็ง มักใช้นิ้วโป้งและนิ้วชี้หนีบจับสิ่งของ จับดินสอเขียนหนังสือได้แต่น้ำหนักมีน้อยและเส้นไม่มั่นคง รับประทานอาหารได้น้อย มีความยากลำบากในการเคี้ยวและการกลืน รับประทานอาหารขึ้นเล็กและนม ผักและผลไม้รับประทานได้น้อย ดื่มน้ำน้อย ปัสสาวะเป็นสีเหลืองและท้องผูก มีโรคประจำตัวคือ ลมชัก และโรคกระเพาะปัสสาวะอักเสบ กитарร์เป็นเด็กอารมณ์ดี ยิ้มและหัวเราะง่าย บางครั้งหัวเราะไม่มีเหตุผลและหยุดไม่ได้ เอาแต่ใจตัวเองโดยเฉพาะเมื่ออยู่กับแม่ แสดงสีหน้าและน้ำเสียงไม่พอใจ ร้องไห้ในบางครั้งเมื่อถูกบังคับ ขัดใจ หรือปฏิบัติสิ่งใดด้วยตัวเองไม่ได้ กитарร์สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนโดยมักเดินเข้าหาและร่วมเล่นกับเพื่อนได้โดยสันติ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้น้อย และใช้เวลานาน ไม่สามารถบอกความต้องการของตนเองได้ ช่วยเหลือตนเองในการเข้าห้องน้ำไม่ได้ ไม่สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ แม้กитарร์สามารถเปล่งเสียงเป็นคำได้บ้างแต่ไม่ชัดเจน โดยออกเสียง “อ” เป็นส่วนใหญ่ มีความจำกัดในด้านการเข้าใจภาษา สามารถปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆที่ไม่ซับซ้อนได้ ใช้การสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรม เหมือนลอย และแสดงพฤติกรรมกระตุ้นตัวเอง เช่น ฎทำกับพื้น ใช้นิ้วถูบริเวณไหล่ เล่นกับนิ้วมือตัวเอง

กитарร์เข้าเรียนโรงเรียนसानรัก เมื่ออายุ 5 ปี 1 เดือน ในระดับเด็กเล็ก ปัจจุบันเรียนอยู่ในระดับอนุบาลปีที่ 3 ซึ่งเข้าชั้นมาเป็นเวลา 3 ปี เนื่องจากไม่สามารถดูแลตนเองในเรื่องการเข้าห้องน้ำได้ ในวัย 10 ปี กитарร์ทำกายภาพบำบัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง และเรียนซ่อมเสริมวิชาการทุกวันเสาร์และอาทิตย์

พัฒนาการของกитарร์

1) พัฒนาการที่พบในโรงเรียน

ในห้องเรียนพิเศษ กитарร์สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มใหญ่ได้โดยตลอด ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติ เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวโยคะ รับส่งตุ๊กต๋ว กิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนหรือวาดรูป แม้ให้ความสนใจและปฏิบัติตามแต่ด้วยปัญหากล้ามเนื้อมือทำให้ปฏิบัติได้ช้าซึ่งครูคอยช่วยเหลือและกระตุ้น สำหรับกิจกรรมสนทนากลุ่มหรือฟังนิทาน

ภาพที่ 5 ภาพวาดตัวเองของกитарร์

กитарร์ไม่ให้ความสนใจโดยหันหน้าหนีหรือแสดงพฤติกรรมกระตุ้นตัวเอง เช่น เล่นนิ้วมือ ฎไหลสเคาะโต๊ะ ฎทำไปมากับพื้น เมื่อครูเตือนกитарร์แสดงอาการหงุดหงิด ไม่พอใจ สามารถหยุดพฤติกรรมกระตุ้นตัวเองเพียงระยะเวลาสั้นๆจากนั้นแสดงพฤติกรรมเดิม กитарร์สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้บ้างหากเป็นคำสั่งที่คุ้นเคย สำหรับคำสั่งที่ไม่คุ้นเคย มักใช้การสังเกตและเลียนแบบ ครู

สื่อสารกับกีตาร์โดยใช้ทั้งคำพูดและท่าทางซึ่งกีตาร์สามารถตอบคำถามครูได้ในบางครั้งและเป็น คำสั้นๆร่วมกับท่าทาง น้ำลายที่ไหลตลอดเวลาทำให้กีตาร์ต้องมีผ้าเช็ดปากคล้องไว้ที่สร้อยคอซึ่ง กีตาร์ไม่ใส่ใจกับน้ำลายที่ไหลออกมา โดยเพื่อนหรือครูต้องเตือนให้เช็ดน้ำลายเป็นประจำ

พฤติกรรมสำคัญของกีตาร์ในห้องเรียนพิเศษ คือ สนใจกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติ ช่วยเหลือตนเองได้แต่ใช้เวลานานในการปฏิบัติ แสดงพฤติกรรมกระตุ้นตัวเองและเหม่อลอยใน กิจกรรมที่ใช้การฟัง อารมณ์ดี หัวเราะง่าย มีปัญหาในด้านความเข้าใจภาษาและการสื่อสาร ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในการเข้าห้องน้ำได้ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับกีตาร์ เน้นการทำงานในเรื่อง การทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา การช่วยเหลือตนเอง ในการเข้าห้องน้ำ การอ่านเขียนคำคุ้นเคยที่มีความหมายในชีวิตประจำวัน สิ่งสำคัญ ในการทำงานกับกีตาร์ คือ การทำงานกับสมาธิ การมีสติรู้ตัว และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

“กีตาร์โอเคิดำและมีปัญหาทางร่างกาย การใช้มือ ครูฝึกกีตาร์มาตั้งแต่ 2 – 3 ขวบ สังเกตจากพัฒนาการที่ช้ามาตลอด ความเข้าใจด้วย บอกได้เลยว่าสติปัญญาต่ำ”
นักกายภาพบำบัด 7 เม.ย. 48: สถานบำบัด

สมองที่ถูกทำลายส่งผลต่อการควบคุมอวัยวะต่างๆของร่างกาย รวมทั้งความเข้าใจและ การสื่อสาร ครูสื่อสารกับกีตาร์ด้วยคำพูดที่ชัดเจนและช้า ประกอบกับท่าทางเพื่อช่วยในเรื่อง ความหมาย การเรียนการสอนสำหรับกีตาร์ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการ หากแต่เน้นการช่วยเหลือตนเอง และการใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหว ตลอดภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2547 ครูพบ พฤติกรรมเข้าไปเตือนเพื่อนและต่อต้านมากขึ้น ซึ่งกีตาร์มักปฏิเสธสิ่งที่ครูให้ทำ โดยส่งเสียงร้อง แบบไม่พอใจ และร้องไห้ในบางครั้ง เช่น ปฏิเสธการใช้ช้อนส้อมในการรับประทานอาหารกลางวัน แสดงอาการหงุดหงิดเมื่อครูเตือนไม่ให้กระตุ้นตัวเอง ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2548 พฤติกรรมต่อต้านหายไปและพฤติกรรมเตือนเพื่อนหรือเข้าไปยุ่งกับเพื่อนลดลง

ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2548 ครูประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในประเด็น การช่วยเหลือตนเองในการเข้าห้องน้ำ โดยปฏิบัติอย่างเป็นแนวทางเดียวกันทั้งที่บ้านและที่ โรงเรียน ซึ่งพบว่า กีตาร์สามารถช่วยเหลือตนเองในการเข้าห้องน้ำ ถอด ใส่ กางเกงเองได้สำเร็จ ในช่วงปลายของภาคการศึกษาต้น เนื่องจากกีตาร์ไม่สามารถบอกความต้องการของตนเองได้ ครู จึงปรึกษากับผู้ปกครองโดยกำหนดตารางการเข้าห้องน้ำให้เป็นเวลา และสอนทุกขั้นตอนของ การเข้าห้องน้ำ ครูแนะนำผู้ปกครองถึงท่าทางการปัสสาวะที่เหมาะสมสำหรับกีตาร์ ตลอดจน วิธีการช่วยเหลือกีตาร์ในการถอด ใส่กางเกงด้วยตัวเอง ซึ่งผู้ปกครองนำข้อมูลนี้ไปปรึกษาร่วมกับ นักบำบัดเพื่อหาข้อสรุปของการปฏิบัติ

"การเข้าห้องน้ำปัสสาวะ ตกลงให้มันเพราะปรึกษาคุณหมอนและนักกายภาพแล้วทำนี่ ดีที่สุดสำหรับเขา"

แม่น้องกีตาร์ 23 พ.ค. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

"สรุปเรื่องปัสสาวะให้มันได้แล้ว แต่ตอนใส่กางเกงครุสอนพิเศษให้มัน แม่สอนให้นั่งกับพื้น แม่มาปรึกษากับครูซึ่งครูคิดว่านั่งเก้าอี้น่าจะเหมาะกว่าเพื่อช่วยเขาด้วย เพราะเขาทรงตัวด้วยขาเดียวไม่ได้ ต้องยืนพิงกำแพงและทำได้ช้ามาก ต้องสรุปวิธีการให้เป็นไปในทางเดียวกันเด็กได้ไม่สับสน"

6 ก.ค. 48: บันทึกครู

การปฏิบัติงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา พบว่า สรีระเป็นอุปสรรคสำคัญในการปฏิบัติ โดยเฉพาะการวาดรูปซึ่งครูต้องช่วยเหลือด้วยการจับมือวาดรูปและลดปริมาณคำที่เขียนลง นอกจากนั้นครูเปลี่ยนจากสีก้อนสีเหลี่ยมเป็นสีเทียนแท่งเพื่อให้สามารถจับสีได้สะดวกขึ้น กีตาร์สามารถช่วยเหลือตนเองในเรื่องต่างๆได้แต่ต้องใช้เวลา เช่น ใส่ผ้ากันเปื้อน ยกเก้าอี้ ตีมนม รูดชิบกระเป๋ากลับ อุปกรณ์ งานประจำสำหรับกีตาร์ในห้องเรียนพิเศษคือ การลบกระดาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยเรื่องการยึดลำตัว แขน และขาได้เป็นอย่างดี กีตาร์มีพัฒนาการด้านการสื่อสารที่ดีขึ้น กล่าวคือพยายามใช้คำพูดในการสื่อสารมากขึ้น ซึ่งรวมถึงการพูดเตือนเพื่อนที่มากขึ้นเช่นกัน ปัญหาถ่ายเหลวเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ประกอบกับผลข้างเคียงจากการรับประทานยากันชัก การเปลี่ยนยาทำให้อาการอ่อนแรงของกล้ามเนื้อหายไปแต่ทำให้น้ำถ่ายเหลวเพิ่มขึ้น

"ระยะนี้กีตาร์ชอบเอากลืนมาจากปากตลอดเวลาทำให้น้ำถ่ายเหลวมากขึ้น ถามคุณหมอแล้วคุณหมอบอกว่า ยาตัวนี้ทำให้เหงื่อท่วมเป็นผลข้างเคียงของยา"

แม่น้องกีตาร์ 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2548 กีตาร์ได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 เนื่องจากห้องเรียนอนุบาลไม่เหมาะกับวัยของกีตาร์ ครูปรึกษากับแม่เรื่องการเลื่อนชั้นซึ่งผู้ปกครองต้องอยู่ประจำห้องเรียนเพื่อช่วยครูในเรื่องการเข้าห้องน้ำ กีตาร์เรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ได้เพียง 1 ภาคการศึกษา ก่อนลาออกโรงเรียนเนื่องจากแม่ต้องดูแลญาติผู้ใหญ่ที่ป่วยหนัก ประกอบกับมองว่ากีตาร์คงมีโอกาสเรียน

ในโรงเรียนนี้อีกไม่นาน อย่างไรก็ตามก็ตارىังคงเข้าเรียนในห้องเรียนพิเศษสัปดาห์ละ 1 วัน และเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเรียนรู้เป็นประจำทุกเดือน

2) พัฒนาการที่พบนอกโรงเรียน

ก็ตارىใช้เวลาอยู่บ้านกับการดูโทรทัศน์ ดูการ์ตูน ฟังเพลง เล่นเกมกด ซึ่จักรยาน เล่นกับเพื่อนบ้าน ในขณะที่แม่ใช้เวลากับการดูแลความเรียบร้อยของบ้าน แม้จังหวะของการตื่นและการนอนสม่ำเสมอแต่ช่วงเวลาไม่เหมาะสมกับเด็กที่กำลังพัฒนา กล่าวคือ ก็ตารึนอนดึก ประมาณ 23.00 น. และตื่นประมาณ 8.30 น. เนื่องจากติดตามแม่ไปขายของในเวลากลางวัน ปัญหาทางด้านร่างกายทำให้แม่ให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในทุกเรื่อง ตั้งแต่ตื่นนอนจนเข้านอน ก็ตารับประทานอาหารน้อยและรับประทานได้ลำบาก อาหารส่วนใหญ่เป็นอาหารนิ่มและชิ้นเล็ก ซึ่งอาหารหลักส่วนใหญ่เป็น ไข่ ผักผลไม้รับประทานได้น้อย ยกเว้นกล้วยที่ชอบมาก อาหารที่ไม่หลากหลายประกอบกับดื่มน้ำน้อยส่งผลให้มีอาการท้องผูกและปัสสาวะเป็นสีเหลือง ปัญหาใหญ่ของก็ตารี คือ ไม่สามารถบอกความต้องการและช่วยเหลือตนเองในการเข้าห้องน้ำได้ ซึ่งการกลั้นปัสสาวะส่งผลให้เป็นโรคกระเพาะปัสสาวะอักเสบ

แผนการจัดโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติที่บ้านเน้นการทำงานเรื่องการตื่นนอนและการรับประทานอาหารเป็นเวลา การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเข้าห้องน้ำ การช่วยเหลืองานบ้านเล็กๆน้อยๆ และการออกกำลังกาย เช่น ว่ายน้ำ ซึ่งประเด็นสำคัญคือ การระวังไม่ให้เกิดอาการชักเกร็งซึ่งส่งผลอันตรายถึงสมอง โดยติดตามผลข้างเคียงที่เกิดจากยากันชักอย่างใกล้ชิด

แม่พยายามจัดตารางการตื่นและนอนให้มีความสม่ำเสมอและเป็นเวลาที่เหมาะสม ซึ่งสามารถปฏิบัติได้ในช่วงเปิดเทอม โดยตื่นนอน 7.00 น. และเข้านอน 21.00 น. ภายใต้อาหารร่วมมือของพ่อในการพาเข้านอน สำหรับการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ก็ตารียอมทำมากขึ้น แม้แสดงปฏิกิริยาขัดขืน ไม่พอใจ โดยแม่เปิดโอกาสให้ช่วยเหลือตนเองในเรื่อง การเข้าห้องน้ำ การเปลี่ยนกางเกง การหยิบเสื้อผ้า การรับประทานอาหาร อย่างไรก็ตามปัญหาความเร่งรีบในช่วงเช้าก่อนมาโรงเรียนทำให้แม่ต้องเข้าไปช่วยเหลือ เนื่องจากก็ตารีมักเหม่อลอยและใช้เวลานานในการปฏิบัติ

“ช่วงปิดเทอมทางบ้านก็มีก็ตารีหลายอย่างเพราะพอมีเวลาในการรอกอยให้ก็ตารีทำงานสำเร็จ ซึ่งค่อนข้างใช้เวลาในการอ้อยอิ่งเป็นส่วนใหญ่ พอเปิดเทอม ทุกอย่างดูเหมือนเขารอเดิม แต่ก็ยังพยายามอยู่ค่ะ”

แม่น้องก็ตารี 23 พ.ค. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

เรื่องการเข้าห้องน้ำ พบว่า กิตารมีพัฒนาการที่ดีขึ้น สามารถถอด ใส่ กางเกง และ บัสสาวะด้วยตนเองได้ แม้ยังไม่สามารถบอกความต้องการเองได้ การประสานความร่วมมือ ระหว่างบ้าน โรงเรียน และโรงพยาบาล โดยมีผู้ปกครองเป็นสื่อกลางในการสื่อสารถึงแนวทางที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อเด็กเป็นปัจจัยหลักของการประสบความสำเร็จในการส่งเสริมพัฒนาการ เรื่องนี้ แม้ในช่วงแรกกิตาร์มีแสดงอาการชักขึ้นต่อการนั่งบัสสาวะด้วยความไม่เคยชิน แต่ ความแน่วแน่และการยืนยันของผู้ใหญ่ส่งผลให้ในไม่ช้ากิตาร์มีสามารถนั่งบัสสาวะได้ด้วยตนเอง

การไปเยี่ยมบ้านเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีพลังในการปฏิบัติกับลูกอย่างต่อเนื่อง แม้ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามแผนที่ได้วางร่วมกัน จัดเวลาให้ได้เรียนว่ายน้ำเพิ่มเติม ลดปริมาณ การดูโทรทัศน์และเล่นเกมลงประกอบกับใช้เวลากับลูกในการส่งเสริมพัฒนาการด้วยการนำ กิจกรรมที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มเรียนรู้ และกิจกรรมจากห้องเรียนพิเศษไปร่วมปฏิบัติกับลูกยามว่าง ส่งผลต่อพัฒนาการทางการสื่อสารที่ดีขึ้น กล่าวคือ กิตาร์มีใช้ภาษาในการสื่อสารมากขึ้น แม้ยังไม่ ชัดเจนแต่คนในครอบครัวฟังเข้าใจ รวมทั้งความเข้าใจภาษาที่ดีขึ้นเช่นกัน

กิตาร์มีพบแพทย์เป็นประจำทุกเดือนเนื่องจากอาการชักเกร็ง แพทย์ให้รับประทานยากันชัก อย่างต่อเนื่องซึ่งต้องเจาะเลือดเพื่อตรวจปริมาณยาในกระแสเลือดและปรับยากันชักตัวใหม่เป็น ระยะเวลา ผลข้างเคียงจากยาทำให้กิตาร์มีมีอาการกล้ามเนื้ออ่อนแรงและน้ำหนักลดมากขึ้นเนื่องจาก เหนื่อยกบวม ปัญหากล้ามเนื้ออ่อนแรงทำให้แม่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการด้าน ร่างกายด้วยกายภาพบำบัด และว่ายน้ำ

การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของแม่

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

แม่เกิดมาในครอบครัวเชื้อสายจีน พ่อแม่ประกอบอาชีพค้าขายทางทะเล มีพี่น้องทั้งหมด 5 คน แม่เป็นคนี่ 4 มีโอกาสได้เรียนหนังสือแต่โอกาสนั้นได้มาด้วยความยากลำบาก เนื่องจาก ค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว ขณะศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ย้ายไป อยู่กับพี่สาวคนโตเพื่อช่วยค้าขายในร้านชำ โดยพี่สาวเป็นผู้ส่งเสียให้เรียนจนจบระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 6 และสมัครเรียนมหาวิทยาลัยเปิดแต่เรียนไม่จบ ช่วยพี่สาวค้าขายจนกระทั่งแต่งงานเมื่อ อายุ 23 ปี จึงมีโอกาสได้ทำงานตามความต้องการของตน โดยทำงานเป็นเสมียนที่บริษัทแห่งหนึ่ง นาน 6 ปี ก่อนลาออกมาค้าขายส่วนตัว

“เป็นคนตลกในหมู่เพื่อน ก็เฮฮาแต่ไม่ออกไปในทางลบ...ไปเรียนต่อมหาวิทยาลัย กลางคืนก็ต้องช่วยพี่สาวขายเหล้าบหรี่ พวกตังเก๊กกินเหล้า ตีกันทุกวัน เราก็เห็นทุกวัน เป็นคนเกลียดเหล้าอยู่แล้ว แล้วมาอยู่สภาพอย่างนี้ใจก็แยะ ไปเรียนก็ลงทะเลเวียน ไปอย่างนั้นแต่ไม่ได้เรียน”

แม่น้องกีตาร์ 7 ต.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

เดี๋ยวมัท
แม็กกีตาร์ไม่ได้เป็นสายเลือดที่แท้ของทั้งพ่อและแม่ แต่ทั้งสองก็ให้ความรักและเลี้ยงดูอย่าง

“พ่อเขากลับปลอบใจเรานะ เขากลับเป็นห่วงลูก ยังไงก็เลี้ยงกันมาแล้ว ต้องดูแลกันต่อไป ทุกวันนี้อะไรที่ดีที่สุดที่ให้ลูกเราได้เราก็ให้ ทุกวันนี้ก็ทำให้เขาไว้ กลัวเขาลำบาก ตอนที่เราไม่อยู่ เก็บหอมรอมริบให้เขา”

แม่น้องกีตาร์ 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

เมื่อแรกรู้ปัญหาแม่ตกใจเนื่องจากตลอดชีวิตไม่เคยได้สัมผัสกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และไม่คิดว่าได้เผชิญด้วยตัวเอง ซึ่งแม่รู้สึกเศร้าและสงสารชะตาชีวิตของกีตาร์

“มันเหมือนประตูปิด เจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์เรียกเข้าไปคุย บอกว่าถ้าตัวเรา เราคิดว่าแม่ แต่ถ้าเราอ่อนหลัง ลองเข้าไปสัมผัสกับเด็กพิการจริงๆ ซึ่งบางคนหนักกว่าเราอีก แต่พ่อแม่เขาก็ยังทำได้ ยังเลี้ยงดูลูกได้ แม่เขาลำบากกว่าเรา...แม่รู้สึกมีกำลังใจขึ้นว่าคนเราเลือกเกิดไม่ได้จริงๆ ว่าเป็นคนสมบูรณ์แบบนี้ตลอดชีวิต สิ่งเหล่านี้เป็นธรรมชาติที่ต้องเผชิญทุกครอบครัว ความไม่แน่นอนก็เลยดูเป็นปกติ ทุกวันนี้เลี้ยงลูกอย่างสบายใจ”

แม่น้องกีตาร์ 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

แม่ใช้เวลาในการปรับใจประมาณ 2 – 3 ปี อย่างไรก็ตามยังมีความกังวลถึงอนาคตของกีตาร์หากแม่ไม่สามารถอยู่ดูแลได้ ปัจจุบันแม่วางแผนให้ได้เรียนกับเด็กปกติในโรงเรียนเรียนรวม จนถึงอายุ 11 ปี หากกีตาร์แสดงความเด่นในด้านใดหรือชอบสิ่งใดเป็นพิเศษก็เน้นในทางนั้น ซึ่งปัจจุบันยังไม่เห็นความเด่นในด้านใดเป็นพิเศษ

2) การเปลี่ยนแปลงของแม่

การเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ช่วยเสริมพลังความมุ่งมั่นตั้งใจในการลงมือปฏิบัติกับลูก แม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในช่วงที่ 1 ของกาปฏิบัติกร โดยปัจจัยชีวิตที่

ต้องดูแลญาติผู้ใหญ่ที่ป่วยหนักส่งผลต่อโอกาสการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในช่วงสุดท้ายของการปฏิบัติการ แม่สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในด้านการกระทำ คือ การได้รับความรู้และแนวปฏิบัติแก่ลูก การเปิดโอกาสให้ลูกได้ช่วยเหลือตนเอง และการใช้เวลาว่างในการส่งเสริมพัฒนาการลูก ในด้านความรู้สึก คือ การมีความสุขกับพัฒนาการที่ดีขึ้นของลูก ความมั่นใจในการเป็นครูของลูก การยอมรับและเข้าใจในสิ่งที่ลูกเป็น เห็นศักยภาพที่แท้จริง และการปรับอารมณ์ในการรับมือกับลูก และในด้านความคิด คือ การปรับมุมมองในการทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การเข้าใจความหมายของการเป็นแม่ และการปรับการดำเนินชีวิต

การไปเยี่ยมบ้านครั้งแรกในช่วงวางแผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ภาพของการปฏิบัติของแม่ต่อลูก กล่าวคือ แม่ไม่มีความเข้มแข็งพอที่ฝึกลูกด้วยตนเอง ประกอบกับความไม่ปกติของกитарที่เห็นได้ชัดทางกายภาพทำให้แม่ลงสาร ปกป้อง และตามใจลูกมากช่วยเหลือลูกในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันทุกเรื่อง ส่งผลให้กитарเอาแต่ใจตนเองและขาดโอกาสในการช่วยเหลือตนเอง เวลาในการตื่นและการนอนไม่เหมาะสม คือ นอนดึกมากและมีปัญหาหงอแงในเวลาเช้า การใช้เวลาว่างหมดไปกับการดูโทรทัศน์ เล่นเกม ปัญหาใหญ่ของกитарคือ การขบถายซึ่งส่งผลถึงโอกาสในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

“ดื้อกับแม่ ไม่ค่อยยอม ถ้าฝึกเขา เขารู้ตัวไม่เอาเลย แต่ถ้าเล่นๆได้...ถ้าตั้งใจมานั่งกับเขา ดูเขา เขาไม่เอาเลย...ถ้าแม่ฝึกเหมือนห่วงลูกมากเกินไป เป็นคนอื่นเขายังใจกล้าฝึกลูก เป็นแม่พอลูกร้องหน่อยก็ไม่กล้าแล้ว กลัวหกล้ม”

แม่น้องกитар 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

ในช่วงที่ 1 ของการปฏิบัติการ การเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้มีส่วนเสริมในด้านกำลังใจ ซึ่งแม่สะท้อนว่า “ไม่ใช่ว่ามีเราคนเดียวในโลกที่ยังมีปัญหาอยู่” ประกอบกับการให้คำแนะนำถึงวิธีปฏิบัติและการให้กำลังใจแก่แม่ในการปฏิบัติกับลูกที่บ้าน เป็นแรงผลักดันให้แม่ตื่นตัว เริ่มเปลี่ยนบทบาทจากผู้ช่วยเหลือเป็นผู้ช่วยสอน แม่เปิดโอกาสให้ลูกช่วยเหลือตนเองมากขึ้นในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน อย่างไรก็ตามปัจจัยเวลาที่เร่งรีบประกอบกับปัญหาทางกายภาพ ทำให้แม้อย่างคงช่วยเหลือกитарในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตอนเช้าก่อนไปโรงเรียน โดยโอกาสของการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองคือ ช่วงปิดภาคการศึกษาซึ่งไม่ถูกจำกัดด้วยปัจจัยเวลา แม้ว่าปัญหาของกитарเห็นได้ชัดทางกายภาพแต่แม่อีกยังไม่แน่ใจในความสามารถที่แท้จริงของลูก

“แม่อยากรู้ว่ากีตาร์มีศักยภาพอย่างไร แม่มิใจที่อยากพัฒนาลูกแต่ต้องการการกระตุ้นมาก แม่ให้ครูและนักบำบัดทำงานกับลูกแทน ปัญหาประการหนึ่งของแม่คือ ใจดีกับกีตาร์เกินไป ไม่คู่ ไม่เข้มงวด ตอนที่กีตาร์ผีนเข้าไปนั่งในรถเข็นของห้างสรรพสินค้า แม่พูดเตือนในตอนแรก แต่กีตาร์ไม่ยอม สุดท้ายกีตาร์ขึ้นไปนั่งอยู่ในรถเข็นได้สำเร็จ”

21 เม.ย. 48 : บ้านที่กวีวิจัย

ในช่วงที่ 2 ของการปฏิบัติการ แม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางร่วมกันในต้นภาคการศึกษา โดยรักษาจังหวะของกิจวัตรประจำวันทั้งการตื่นและการนอนให้มีความสม่ำเสมอและเหมาะสม เปิดโอกาสให้ลูกช่วยเหลือตนเองมากขึ้นและให้เวลาในการปฏิบัติด้วยตนเองจนสำเร็จ ให้ช่วยเหลืองานบ้านเล็กๆน้อยๆ เช่น พับผ้าเช็ดปาก การให้ลูกปฏิบัติกิจวัตรด้วยตนเองทำให้เห็นศักยภาพและความสามารถของลูกที่เพิ่มขึ้น การใช้เวลาว่างที่มีประโยชน์กับลูก ด้วยการนำกิจกรรมที่ได้เรียนรู้มาปฏิบัติกับลูก ให้เวลากับลูกมากขึ้น ควบคุมปริมาณการดูโทรทัศน์และการเล่นเกม ความเข้มงวดและการเอาจริงเอาจังของแม่ส่งผลต่อพัฒนาการที่ดีขึ้นของลูกทั้งในด้านความแข็งแรงของร่างกาย และพัฒนาการทางด้านภาษา กล่าวคือ กีตาร์ใช้การพูดแทนการใช้ท่าทางเพื่อสื่อสารมากขึ้น ความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และโรงพยาบาล ในการแก้ปัญหาเรื่องการเข้าห้องน้ำทำให้กีตาร์ก้าวพ้นอุปสรรคข้อนี้ได้ในเวลาประมาณ 6 เดือน แม่เรียนรู้จากการเป็นเพียงผู้รับบริการมาเป็นผู้สอนลูกด้วยตัวเอง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาและความเข้าใจธรรมชาติของลูก การประชุมกลุ่มเรียนรู้ในช่วงที่ 2 ที่เน้นเรื่องของการแบ่งปันประสบการณ์การเลี้ยงลูกเป็นแรงผลักดันให้แม่ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังกับลูก ซึ่งการเข้าประชุมเป็นการเสริมกำลังใจและเสริมพลังของการปฏิบัติกับลูกให้แก่

“การประชุมเมื่อวันที่ 3 ก.ค. 48 ก็ดีนะจะทำให้เรามีกำลังใจในการดูแลลูกของเรามากขึ้น...เวลาพูดย้อนหลังไปทำให้เรารู้ว่าอุปสรรคอะไร เมื่อผ่านพ้นไปแล้วมันก็มีความทรงจำที่ดีหรือเป็นบทเรียนของเราได้”

แม่น้องกีตาร์ 10 ก.ค. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

“เหมือนกับกระตุ้น คือ บางที่เราทำแล้วไม่เห็นผล เราก็ท้อ จริงๆแล้วแม่ท้อ บางทีก็มีวูบเหมือนกัน เราก็อยากทำอย่างอื่น ทำงานบ้านอะไรอย่างนี้ แต่พอประชุมครั้งหนึ่งกลับมาเราก็มีความคิดบรรเจิดแล้วว่าต้องทำ ต้องฝึก เหมือนกับกระตุ้นอยู่ตลอดเวลา มีกลุ่มดีกว่าไม่มี”

แม่น้องกีตาร์ 21 ต.ค. 48: ที่บ้าน

การเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้เพิ่มพูนความรู้และแนวปฏิบัติที่เหมาะสมแก่ลูก ซึ่งการลงมือปฏิบัติกับลูกอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ประกอบกับการเปิดโอกาสให้ช่วยเหลือตนเองทำให้แม่เห็นศักยภาพและความสามารถของกีตาร์ตามความเป็นจริง การให้โอกาส ให้เวลา และให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสมส่งผลให้กีตาร์มีพัฒนาการที่ดีขึ้นซึ่งสิ่งนี้เองที่เป็นพลังใจสร้างให้เกิดความสุขและมั่นใจในฐานะแม่ที่สามารถสอนลูกโดยไม่ต้องพึ่งคนอื่น

“สิ่งที่เราทำได้เราก็น่าทำได้ พยายามให้เขาทำแล้วเขาก็ทำได้คล่องขึ้นเอง แรกๆเราอาจจะคิดว่าเขาคงทำไม่ได้หรอก มันติดขัดเลยไม่ไห้ทำ ช่วยเขาตลอด พอเราลองให้เขาทำบ่อยๆขึ้น เขาก็คล่องขึ้นเอง”

แม่น้องกีตาร์ 21 ต.ค. 48: ที่บ้าน

แม่เรียนรู้ว่าความสงสารไม่ได้ช่วยให้ลูกพัฒนา สิ่งสำคัญคือทำให้เขาช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุด

“ใจแข็งขึ้นกว่าแต่ก่อนเยอะ เมื่อก่อนไม่ยอมให้เขาแบบ...สงสารเขา เขาทำไม่ได้เราก็กินใจเขา ไม่อยากขัดใจอะไรเท่าไร...เดี๋ยวนี้เขาโตขึ้นแล้ว เราก็มองว่าถ้าแบบนี้ไม่ไหว ยิ่งโตขึ้นเราก็ยิ่งเหนื่อยมากขึ้นถ้าเขาทำอะไรไม่ได้ เราต้องฝึกเขาให้ได้ เรื่องการช่วยเหลือตัวเองนี่สำคัญ”

แม่น้องกีตาร์ 21 ต.ค. 48: ที่บ้าน

การต้องรับมือกับลูกทุกวันทำให้แม่เข้าใจลูกมากขึ้น เมื่อเข้าใจจึงเกิดการยอมรับในพฤติกรรมและสิ่งที่ลูกเป็น ซึ่งส่งผลให้แม่ได้ทำงานกับอารมณ์ตนเอง เปลี่ยนตัวเองให้เป็นคนที่ยึดหยุ่นขึ้น สะกดอารมณ์ได้ดีขึ้น ทั้งยังส่งผลต่อมุมมองในการมองผู้อื่นด้วยการยอมรับและรับฟังอย่างแท้จริง

“ใจเย็นขึ้นเยอะ เมื่อก่อนโมโหเร็ว เดี่ยวนี้เฉยๆ ชินแล้ว...เข้าใจเขาใจว่า เขาพูดกับเราสื่อสารกับเราไม่ถนัด การแสดงอารมณ์เขาก็ต้องเยอะหน่อย คือ คิดได้เองว่า เขาคงพูดกับเราแล้วเราไม่รู้เรื่อง อยากบอกอะไร ถ้าเป็นเราก็อัดอั้นเหมือนกัน”

แม่น้องกีตาร์ 21 ต.ค. 48: ที่บ้าน

แม่เข้าใจหลักการปฏิบัติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่าต้องใช้เวลา ความพยายาม ความอดทน ความสม่ำเสมอ และต้องวางใจในสิ่งที่ได้ทำลงไป ซึ่งการลงมือทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แรกรู้ปัญหาเป็นสิ่งที่สมควรกระทำอย่างยิ่งในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

แม่: เขาน่าเก่งกว่านี้ ถ้าเราใจแข็งตั้งแต่เล็กๆ เขาน่าดีกว่านี้เยอะ เราฝึกลูกก็จริง แต่ความใจอ่อน หรือเห็นว่าเขาทำไม่ได้ช่วยเหลือเขา บางทีมันก็เป็นดาบสองคมกลับมาหาเรา

ผู้วิจัย: มันเหมือนทำให้เราเห็นตัวเองมากขึ้นใช่ไหมว่าจริงๆเขาน่าทำ

แม่: เขาน่าทำ ปล่อยให้เวลาผ่านไป ตอนนั้นเราไม่รู้และเราไม่เคยผ่านมาด้วย ครูบอกให้ฝึกเราก็กินฝึก มันก็ไม่ได้สักที ไม่ได้เราก็กินทำต่อ แต่จริงๆแล้วทุกอย่างมันต้องใช้เวลา...คุณต้องฝึก คุณต้องทำให้เขา ฝึกเขาตลอดเวลา กระตุ้นเขาตลอดเวลา เขาก็ต้องได้สักวัน ทำได้หรือไม่ได้ก็แล้วแต่เขา เราได้ทำแล้ว

21 ต.ค. 48: ที่บ้าน

นอกจากนั้นการเรียนรู้ที่ผ่านมาก็ ประกอบกับการที่ต้องสละเวลาเพื่อดูแลลูกทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตที่มีการวางแผนมากขึ้น กระตือรือร้นมากขึ้นที่ใช้เวลาในการส่งเสริมพัฒนาการลูก และเห็นว่าชีวิตมีคุณค่ามากขึ้น ที่สำคัญก็ตำรสอนให้แม่เข้าใจความเป็นแม่ที่มีความรักความเมตตา เสียสละ และสอนให้รู้จักคำว่าแบ่งปัน

“เหมือนกับที่ตำรสอนให้เรารู้ว่าสังคมมันต้องแบ่งปันกัน รู้เลยว่า ความเป็นแม่...แม่กับเด็กพิเศษนี้น่ามีความห่วงมากกว่าแม่กับเด็กทั่วไป...ก็ตำรเหมือนกับชีวิต ชีวิตหนึ่งที่คงขาดเขาไม่ได้ ถ้าเป็นอะไรไปขอให้เราเป็นก่อน...รู้จักความเป็นแม่ว่าชีวิตฉันก็ให้คุณได้นะ”

แม่น้องกิตติ 21 ต.ค. 48: ที่บ้าน

แม่ให้ความร่วมมือเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ 8 ครั้งจากจำนวน 16 ครั้ง ในบทบาทของการเป็นผู้รับฟังเสียเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นการวางแผนสำหรับกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวที่แม่แสดงความคิดเห็นและกระตือรือร้นที่เข้าร่วมกิจกรรม แม่ไม่สามารถชักชวนให้พ่อเข้าร่วมกลุ่มได้แต่ก็สามารถโน้มน้าวให้พ่อยอมลงเล่นน้ำกับกิตติซึ่งเป็นกิจกรรมที่พ่อดีใจเข้ามาโดยตลอด สำหรับกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวที่จัดขึ้นในรอบใหม่ของกระบวนการกลุ่ม แม่ให้ความร่วมมือเข้าร่วมอย่างต่อเนื่องทุกครั้ง

1.5 ครอบครัวน้องแคน

ปัจจุบัน ด.ช. แคน อายุ 10 ปี 9 เดือน เรียนอยู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 2

พัฒนาการของแคน

1) ข้อมูลเกี่ยวกับแคน

แคนเกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง พ่อประกอบธุรกิจส่วนตัวเกี่ยวกับรับเหมาก่อสร้าง แม่เป็นแม่บ้านและช่วยงานบริษัทด้านบัญชี มีคนรับใช้ 1 คน ช่วยดูแลความสะดวกภายในบ้าน บ้านของแคนเป็นอาคารพาณิชย์ติดถนนใหญ่ ชั้นล่างเป็นพื้นที่เก็บอุปกรณ์ก่อสร้าง ชั้นลอยกันพื้นที่ทำเป็นออฟฟิศ สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วยพ่อ แม่ แคน น้องสาว 2 คนวัย 8 ปี และ 6 ปีครึ่ง และน้องชายวัย 3 ปี แคนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนในบ้าน พี่น้องรักใคร่กลมเกลียว โดยแคนใกล้ชิดกับแม่มากที่สุดเนื่องจากแม่เป็นผู้ดูแลหลัก แม้เป็นครอบครัวเดี่ยวแต่มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับยายและญาติผู้ใหญ่ทางฝ่ายแม่ โดยทุกวันเสาร์แม่มักพาเด็กๆไปเล่นและเรียนพิเศษที่บ้านยาย

แคนเป็นลูกชายคนโตของครอบครัว ขณะตั้งครรภ์แม่มีอายุ 27 ปี ไม่ปรากฏอาการแพ้ท้อง สุขภาพครรภ์แข็งแรง เข้ารับการตรวจกับแพทย์อย่างสม่ำเสมอ ผลอัลตราซาวด์ไม่พบความผิดปกติของทารกในครรภ์ แคนเกิดเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2538 ด้วยวิธีคลอดแบบธรรมชาติ อายุครรภ์ 38 สัปดาห์ น้ำหนักแรกคลอด 2,760 กรัม หลังคลอดกุมารแพทย์วินิจฉัยว่าเป็นดาวนซินโดรมโดยดูจากลักษณะทางกายภาพ ดังนี้คือ นิ้วก้อยมี 2 ปล้อง เส้นลายมือผ่ากลางทั้ง 2 ข้าง ระดับตาต่ำกว่าหูและตาดก ได้รับการยืนยันคำวินิจฉัยจากการตรวจโครโมโซม ทั้งนี้ผลการตรวจเลือดของทั้งพ่อและแม่ไม่พบความผิดปกติหรือเป็นพาหะ โดยแพทย์ให้เหตุผลว่าเกิดจากอุบัติเหตุทางพันธุกรรมซึ่งความน่าจะเป็นของการเกิดเท่ากับ 1 ใน 1,000

แคนได้รับการบำบัดตั้งแต่อายุ 2 เดือน โดยรับการบำบัดในหลายลักษณะจากแพทย์และนักบำบัดหลายท่าน ได้แก่ การนวดกระตุ้น พลังจิต การบำบัดการพูด แคนมีพัฒนาการที่ล่าช้าในทุกด้าน เดินได้ก่อนพูดและไม่ปรากฏการคลาน พูดได้เมื่ออายุ 1 ปี 8 เดือน หยุดเข้ารับการบำบัดการพูดเมื่ออายุได้ประมาณ 3 ปี ก่อนเข้าเรียนในระดับอนุบาล ซึ่งเรียนระดับอนุบาลนาน 6 ปี จาก 2 โรงเรียน ก่อนย้ายมาเรียนที่โรงเรียนสวนรักในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่ออายุได้ 9 ปี 1 เดือน นอกจากการเรียนในโรงเรียนเรียนรวมแล้ว แคนยังเรียนพิเศษเพิ่มเติม ได้แก่ ศิลปะ เปียโน และซ่อมเสริม

แคน เด็กชายวัย 9 ปี 5 เดือน รูปร่างเล็กกว่าวัย ไม่อ้วนไม่ผอม แขน ขาสั้น ผิวสีน้ำตาลอมเหลือง คิ้วบาง ตาโปน ขนตายาวและงอน สายตาสั้นต้องใส่แว่นตา ผมเส้นเล็กสีน้ำตาลอ่อน ตัดสั้น ไว้ผมหน้าม้า แคนมักเดินก้มหน้า ทั้งน้ำหนักตัวมาข้างหน้า และเหยียบเต็มเท้า มือเล็กฝ่ามือหยาบ นิ้วสั้นป้อม นิ้วก้อยมี 2 ปล้อง เส้นลายมือผ่ากลางทั้ง 2 ข้าง เท้าสั้น นิ้วโป้งและนิ้วชี้ห่างกัน กล้ามเนื้อมัดใหญ่แข็งแรงแต่เคลื่อนไหวไม่คล่องแคล่ว กระโดด 2 ขาและทรงตัวขาเดียวไม่ได้ กล้ามเนื้อมัดเล็กไม่แข็งแรง มักใช้ทั้งมือหยิบจับสิ่งของ จับกรรไกรไม่ถูกต้องและตัดตามรอยไม่ได้ แต่สามารถจับดินสอเขียนหนังสือได้และลายมือเป็นระเบียบ การประสานสัมพันธ์มือตาไม่ดี รับบอลไม่แม่นยำ โยนไม่ตรงทิศทาง มักโยนแรงหรือเบาเกินไป สับสนช้าย ขวา ยังใส่รองเท้า

และจับช้อนส้อมสลับซ้ายขวา แคนมีความสุขกับการรับประทานและรับประทานอาหารได้ทุกชนิด ทั้งผักและผลไม้ รับประทานได้มากแต่ดื่มน้ำน้อย สุขภาพไม่แข็งแรง เจ็บป่วยบ่อย น้ำมูกไหลและมีคราบน้ำมูกเป็นประจำ นอนกรน มักนั่งหลับ ถ้าตัวอ่อนโดยมักนอนขดตัว แคนเป็นเด็กที่เงียบไม่ค่อยพูด แต่ อารมณ์ดี ร่าเริง และขี้เล่น ดื้อรั้นไม่ฟังเหตุผลในบางครั้ง เป็นที่รักของเพื่อนๆและผู้ใหญ่ มีคนเข้ามาเล่นด้วยแต่มักไม่เข้าไปเล่นกับใคร เล่นกับน้องได้อย่างราบรื่นและรับบทผู้ตามเล่นกับเพื่อนแรงในบางครั้งและเล่นไม่ถูกวิธี แคนสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้แต่ต้องมีคนคอยกำกับเนื่องจากช่วงความสนใจสั้น เหม่อลอย และหันเหความสนใจได้ง่าย แสดงพฤติกรรมหมกมุ่น เช่น ถอดใส่กระดุมเสื้อเม็ดบน จับสร้อยคอและอมไว้ในปาก แคนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งที่ไม่ซับซ้อนได้ ไม่ค่อยพูดแสดงความต้องการของตนเองหรือตอบคำถาม มักก้มหน้าหลบสายตา น้ำเสียงขณะพูดเบา รวดเร็ว ติดอ่างในบางครั้ง และพูดไม่ชัดเจน

2) พัฒนาการที่พบในโรงเรียน

ในห้องเรียนพิเศษ แคนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มใหญ่ได้โดยตลอด ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยความยินดี ยกเว้นบางครั้งที่ไม่ให้ความร่วมมือ โดยนั่งหรือนอนกับพื้น ทำตัวอ่อนไม่มีแรง ไม่ว่าจะครูชักชวนอย่างไรก็ไม่ยอมปฏิบัติ ในวงสนทนาแคนให้ความร่วมมือในการตอบคำถามที่เกี่ยวกับวันที่หรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเอง แต่ไม่ตอบคำถามที่เกี่ยวกับนิทานที่ได้ฟัง โดยแคนมักก้มหน้า

ไม่สบตาครู พฤติกรรมที่แคนมักปฏิบัติซึ่งครูต้องคอยเตือน

เป็นประจำคือ มักยกขาหนึ่งข้างวางบนเก้าอี้และเขานิ้วมือเข้าปาก นอกจากนั้นแคนยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองจากการถูกกอดหรือสัมผัสจากเพื่อนได้ ซึ่งแคนมักร้องเรียกให้ครูช่วยเหลือเป็นประจำ ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2548 ประมาณเดือนกรกฎาคม พบพฤติกรรมที่แคนแอบป็นรับบริเวณระเบียบชั้นสองหน้าห้องเรียนพิเศษขณะรอเข้าห้องเรียน ไม่ว่าจะครูเตือนอย่างไรก็ไม่เป็นผล อย่างไรก็ตามพฤติกรรมนี้หายไปเองในเดือนสิงหาคม

พฤติกรรมสำคัญของแคนในห้องเรียนพิเศษ คือ เหม่อลอย หันเหความสนใจได้ง่าย มักอยู่คนเดียวไม่เข้าไปยุ่งกับใคร แต่เมื่อเพื่อนเข้ามาอยู่กับตนไม่สามารถพูดปฏิเสธหรือป้องกันตนเองจากเพื่อนได้ กล้ามเนื้อมัดเล็กไม่แข็งแรง ควบคุมการใช้มือได้ไม่คล่อง สับสนซ้ายขวา เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆที่ไม่ซับซ้อนได้ สามารถอ่านเขียนคำคุ้นเคยในชีวิตประจำวันได้ ไม่กลัวอันตรายมักปีนป่ายที่สูง กิจกรรมที่ยากเกินไปมักไม่ให้ความร่วมมือ แผนการจัดการศึกษา

ภาพที่ 6 ภาพวาดตัวเองของแคน

เฉพาะบุคคลของแคนเน้นการทำงานเรื่องการประสานสัมพันธ์ชายชวา การใช้กล้ามเนื้อเล็ก หยิบจับและทำงาน การบอกความต้องการหรือความรู้สึกของตนเอง สิ่งสำคัญในการทำงานกับ แคน คือ การเปิดโอกาสให้ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือผู้อื่น

ในภาคการศึกษาแรกที่แคนเข้าเรียนในห้องเรียนพิเศษ ครูพบว่าบางครั้งแคนแสดงอาการดื้อ ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมโดยไม่ทราบสาเหตุ สิ่งที่คุณทำได้คือ การเบี่ยงเบนความสนใจ การพูดหวานล้อมและให้กำลังใจ ตลอดจนการให้เวลาและเข้าไปกระตุ้น ซึ่งพบว่าพฤติกรรมไม่ให้ความร่วมมือดีขึ้นในภาคการศึกษาต่อมา

"แคนเขาเรียนรู้กฎกติกาในห้องเรียน ซึ่งเทอมนี้ไม่รู้สึกรู้ว่าเขาดื้อมาก ต่างจากเทอมที่ผ่านมา"

ครูปลาย 13 ต.ค. 48: ที่บ้าน

ตำแหน่งที่นั่งในห้องเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้แคนมีสมาธิกับบทเรียน เนื่องจากอาการเหม่อลอยและถูกหันเหความสนใจได้ง่าย แคนไม่สามารถนั่งใกล้หน้าต่างหรือประตูได้ ครูจึงจัดให้ แคนนั่งตำแหน่งตรงกลางของแถว ประกอบกับพฤติกรรมชอบนั่งยกขาและเอานิ้วเข้าปากแคนจึง ต้องนั่งใกล้ครูซึ่งครูคอยเตือนหรือสัมผัสให้รู้ตัวเป็นระยะ รวมทั้งการเปลี่ยนให้นั่งเก้าอี้ไม่มีพนักพิง เพื่อแก้ปัญหาการนั่งยกขา ปัจจุบันพฤติกรรมนี้ยังไม่หายไปแต่ควบคุมตัวเองได้ดีขึ้นโดยครูเตือน น้อยลง ครูให้หน้าที่ประจำแก่แคน คือ การยกเก้าอี้ให้ครู ซึ่งแคนปฏิบัติด้วยความยินดี และสามารถปฏิบัติได้โดยครูไม่ต้องเตือน การเปิดโอกาสให้แคนได้ฝึกฝนทักษะการใช้ร่างกาย ทั้ง กล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ส่งผลให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นในหลายด้าน เช่น สามารถใช้ กรรไกรตัดกระดาษให้ขาดได้ สามารถกระโดดหนึ่งยาง 2 ขาพร้อมกันได้สูงประมาณ 1 ฟุต สามารถตอบคำถามในเรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเองด้วยเสียงที่ดังและชัดเจนขึ้น มีสมาธิกับ การทำงานโดยตลอด สามารถใช้ช้อนส้อมรับประทานอาหารได้คล่องแคล่วขึ้นและดื่มน้ำสะอาด ในปริมาณที่มากขึ้น

3) พัฒนาการที่พบนอกโรงเรียน

จังหวะของกิจวัตรประจำวันที่บ้านดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ แคนตื่นนอนประมาณหกโมงเช้า และเข้านอนประมาณสามทุ่ม แม่ช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเนื่องจากอาการเหม่อลอยทำให้ปฏิบัติได้ช้า หน้าที่หลักของแคนคือการเรียนหนังสือและเรียนพิเศษ โดยเรียน ศิลปะทุกเย็นวันอังคาร เรียนเปียโนทุกเช้าวันเสาร์ และเรียนพิเศษกับครูการศึกษาพิเศษในวันเสาร์หรืออาทิตย์สัปดาห์ละ 2 ครั้ง เวลาวางเมื่ออยู่บ้านมักดูโทรทัศน์ ดูซีดีการ์ตูนเรื่องเดิมซ้ำๆ

ซึ่งสามารถดูได้ทั้งวัน หรือบางครั้งก็เล่นกับน้องๆ ความสัมพันธ์กับน้องๆ เป็นไปด้วยดี ไม่รังแกน้อง แคนรับประทานอาหารได้ทุกชนิดในปริมาณมากแต่ดื่มน้ำน้อย เลือกดื่มน้ำผลไม้หรือน้ำหวานแทนน้ำสะอาด

“ความรู้สึกของผมคือ แคนควรอยู่บ้านทำงานบ้านมากกว่าอยู่โรงเรียน โดยควรให้โอกาสทำงานบ้าน เช่น ล้างจาน ซึ่งผู้ใหญ่ควรเรียนรู้ว่าเขาทำอะไรได้มากนักน้อยแค่ไหน โดยทำร่วมกับผู้ใหญ่ก่อนแล้วค่อยถอนความช่วยเหลือออก”

นักจิตตลีลาบำบัด 21 พ.ศ. 48: ห้องเรียนพิเศษ

แผนการจัดโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติที่บ้านเน้นการช่วยเหลือตนเอง การปฏิบัติงานบ้านง่ายๆ การประสานสัมพันธ์ชายชวาและการใช้มือ การใช้เวลาว่างที่มีประโยชน์ และการดื่มน้ำสะอาดในปริมาณที่เหมาะสม

ทางบ้านให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามแผนการจัดโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติ กล่าวคือ เปิดโอกาสให้แคนช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันมากขึ้น ทั้งในเรื่อง สุขอนามัยส่วนตัว เช่น อาบน้ำ สระผม แปรงฟัน และการดูแลตนเองในเรื่อง แต่งตัว หวีผม ซักกางเกงใน รับประทานอาหาร ซึ่งแคนสามารถปฏิบัติได้คล่องขึ้นและเร็วขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้อยังให้ความช่วยเหลือในช่วงเช้าก่อนไปโรงเรียนเนื่องจากเกรงว่าอาจไม่ทันรถโรงเรียน

“จากการที่ให้แคนช่วยตัวเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การอาบน้ำ ซักเสื้อผ้าร่างกายเองในการขับถ่าย แคนทำได้ดี สะอาดขึ้น รู้จักที่จะแปรงฟันก่อนแล้วอาบน้ำสระผม ถูตัวให้เรียบร้อย ซึ่งแม้จะช่วยแคนสุดท้ายอีกครั้ง ดูแล้วทำได้ สะอาดขึ้น”

แม่น้องแคน 5 ม.ค. 48: แผนการจัดโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติที่บ้าน

นอกจากนั้นการจัดโอกาสให้แคนได้ใช้ช้อนส้อมรับประทานโดยแม่คอยกำกับ เป็นการฝึกการประสานสัมพันธ์ชายชวา ซึ่งแคนปฏิบัติได้ดีขึ้น รวมทั้งการกระตุ้นให้ใช้นิ้วโป้งและนิ้วชี้ในการหยิบจับและทำงานเป็นประจำ ส่งผลให้แคนสามารถปอกส้มเองได้ ตัดและแกะกระดุมเองได้เร็วขึ้น มีทักษะการใช้มือที่คล่องแคล่วขึ้น อย่างไรก็ตามการดื่มน้ำสะอาด 6 – 8 แก้วต่อวันยังไม่สามารถปฏิบัติได้ สามารถดื่มได้เพียง 2 – 3 แก้ว โดยแคนเลือกดื่มน้ำผลไม้แทนน้ำสะอาด สำหรับงานบ้าน แม่จัดโอกาสให้แคนได้ปฏิบัติงานบ้านเป็นประจำ ได้แก่ จัดช้อนส้อม เตรียมงาน ข้าว บริการน้ำดื่ม ถูบ้าน พับผ้า ทิ้งขยะ

“ส่วนเรื่องงานบ้านก็ยังให้แคนทำอยู่ทุกวัน เรื่องการจัดจาน ช้อน และส้อม และเพิ่ม

ดูบ้าน บางครั้งให้น้องพาคนไปซื้อของที่ร้านค้า...แม่จะพยายามทำให้ได้ตามที่เราตั้งเป้าหมายไว้ให้ดีที่สุดเท่าที่เราจะทำได้ และให้คนทำงานบ้านมากขึ้น ที่เป็นงานเล็กๆน้อยๆ ที่เขาสามารถทำได้ไม่เกินกำลัง"

แม่น้องแคน 11 มิ.ย. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

แม่ให้เวลากับคนมากขึ้นโดยจัดสรรเวลาส่วนตัวเพื่อทำกิจกรรมร่วมกับลูกๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและดึงคนออกจากการดูโทรทัศน์ กิจกรรมที่ร่วมปฏิบัติกับลูกๆ เช่น ระบายสีน้ำ กระโดดหนังยาง อ่านบัตรคำ โยนรับถุงถั่ว ปั่นแป้งโดว์ ฯลฯ

"ลดทีวีลงด้วย พยายามหากิจกรรมทำกับคน ให้เวลาคนมากๆ ทำกิจกรรม เช่น กระโดดยาง กิจกรรมโยคะ"

แม่น้องแคน 1 ส.ค. 48: สนทนาทางโทรศัพท์

ความต่อเนื่องและสม่ำเสมอในการปฏิบัติกับลูกที่บ้านส่งผลให้คนมีทักษะการช่วยเหลือตนเองที่สูงขึ้น รวมทั้งทักษะการสื่อสารและความเข้าใจภาษาที่ดีขึ้น คนสื่อสารบอกความต้องการของตนเองมากขึ้น พูดปฏิเสธเมื่อไม่ต้องการ และสื่อสารโต้ตอบได้รู้เรื่องมากขึ้น

"แม้ว่าคนรู้จักพูดหรือจำสิ่งที่คุณครูที่โรงเรียนสั่งหรือเขียนในสมุดจดการบ้าน ว่าวันนี้มีการบ้านอะไร ซึ่งแม้ว่าเป็นสิ่งที่ดูอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นกับคน"

แม่น้องแคน 15 มิ.ย. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของแม่

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

แม่เป็นคนกรุงเทพฯ มีพี่น้อง 8 คน เป็นคนเล็ก ครอบครัวมีเชื้อสายจีนประกอบธุรกิจโรงน้ำแข็ง พ่อเสียชีวิตตั้งแต่เด็ก แม่มีชีวิตที่เรียบง่าย เข้าไปโรงเรียน เย็นกลับบ้าน ไม่ชอบเที่ยวนอกบ้าน หลังจากจบระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนต่อโรงเรียนพาณิชยศึกษาภาคค่ำ เพื่อช่วยแม่ส่งน้ำแข็งและเก็บเงินในช่วงเช้า แม่ช่วยงานที่บ้านมาโดยตลอดจนกระทั่งเรียนจบมหาวิทยาลัย คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี สาขาบริหารธุรกิจ หลังจากเรียนจบมีโอกาสทำงานนอกบ้าน โดยทำเกี่ยวกับการส่งเสริมการขายและดูแลคลังสินค้าให้กับบริษัทขายของเก่าประมาณ 6 ปี ก่อนลาออกจากการงานเพื่อมาช่วยงานด้านบัญชีให้กับบริษัทของพ่อที่เพิ่งตั้งขึ้น และแต่งงานเมื่ออายุ 26 ปี พ่อและแม่พบกันสมัยที่เรียนมหาวิทยาลัย พ่อเป็นคนกรุงเทพฯ และเป็นลูกคนสุดท้ายจากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 7 คน อายุห่างจากพี่ชายคนโตเกือบ 30 ปี พี่ชายเป็นคน

ส่งเสียให้เรียนหนังสือ ระหว่างเรียนหนังสือช่วยงานทางบ้านเล็กๆน้อยๆ เช่น ขับรถส่งของ เริ่มทำงานจริงจังเมื่อเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัย โดยเรียนและทำงานควบคู่กันไป พ่อเลือกเรียนภาคศึกษาศาสตร์คอมพิวเตอร์ หลังจากเรียนจบเริ่มต้นธุรกิจของตนเองโดยทำเกี่ยวกับ อลูมิเนียม

“พอรู้ว่าลูกเป็นดาวนซินโดรมจะรู้สึกทำไมถึงเป็นขนาดนี้ ไม่คิดว่าจะเป็นที่เรา ก็จะมี ความทุกข์ตรงนี้ จะไม่ค่อยมีความสุขเท่าไร เลี้ยงลูกไปก็เลี้ยงด้วยความทุกข์”

แม่น้องแคน 2 ต.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

เมื่อแรกรู้ปัญหาแม่ตกใจ ปฏิเสธและเสียใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น ในขณะที่พ่อเก็บความรู้สึกและ ทำใจยอมรับได้เร็วกว่าแม่

“แม่ถึงกับช็อก คิดปฏิเสธว่าไม่น่าจะใช่ เสียใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นและเข้าข้างตัวเอง เรียก ได้ว่าความหวังที่ตั้งไว้ก่อนคลอดลูกพังทลายลง ท้อแท้ เลี้ยงลูกด้วยความเศร้า ทำใจ อยู่ยาวนานเหมือนกัน แต่แม่ก็พยายามที่จะพัฒนาลูกอย่างเต็มความสามารถที่สุด”

แม่น้องแคน 22 ต.ค. 47: ที่บ้าน

แม่และพ่อพบแพทย์ทันทีหลังจากทราบปัญหาของแคน โดยพาไปพบแพทย์ตั้งแต่แคน อายุได้ 2 เดือนและเข้ารับการบำบัดตั้งแต่นั้นเรื่อยมา ถือว่าแพทย์เป็นที่พึ่งหลักของครอบครัว แม่ทุ่มเทแรงกาย แรงใจ และกำลังทรัพย์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของแคน โดยนำแนวปฏิบัติที่ได้เรียนรู้จากนักบำบัดมาฝึกลูกอย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง ส่วนพ่อแม้มีเวลาให้ลูกน้อยแต่ก็ให้ความใส่ใจและร่วมปรึกษากับแม่เกี่ยวกับการเข้ารับการบำบัดของแคน นอกจากนั้นยังมีส่วนในการอบรมเลี้ยงดูลูกตามแบบพ่อที่ต้องการให้ลูกเข้มแข็ง และช่วยเหลือตัวเองได้ในสังคม พ่อและแม่วางแผนในอนาคตว่า ให้แคนได้เรียนเท่าที่สามารถเรียนได้ และหางานอาชีพให้ทำ ซึ่งอาจเป็น เกษตรกรทำสวนส้มที่จังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากพ่อมีความฝันว่าอยากมีไร่เป็นของตัวเอง โดยมองว่าพ่อและแม่เป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบดูแลแคนจนถึงบั้นปลายของชีวิต ซึ่งไม่ต้องการผลัก ให้เป็นภาระของพี่น้องเพราะมองว่าพี่น้องแต่ละคนก็ต้องมีครอบครัวของเขาเอง

2) การเปลี่ยนแปลงของแม่

การเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ ตอบสนองความต้องการของพ่อที่ต้องการมีกลุ่มผู้ปกครองที่ ร่วมมือร่วมใจในการหาแนวทางส่งเสริมพัฒนาการของลูก

“ได้เพื่อน เราได้ความไว้วางใจจากเพื่อน และเราได้ประสบการณ์เรียนรู้ซึ่งทุกคนยินดีที่จะช่วยโดยไม่ได้อะไรตอบแทน”

พี่น้องแคน 13 พ.ย. 48: การประชุมร่วมกัน

เช่นเดียวกับแม่ที่ต้องการให้มีการดำเนินกลุ่มต่อไป เพื่อให้มีโอกาสของการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้คนที่เผชิญกับปัญหาเดียวกัน แม้ว่าแม่เป็นคนที่มีมุมมองอย่างมากในการส่งเสริมพัฒนาการของแคนตั้งแต่ก่อนเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ แต่การเรียนรู้จากกลุ่มสร้างให้เกิดพลังของการลงมือกระทำและกำลังใจในการส่งเสริมพัฒนาการลูกที่เพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงของแม่ในด้านการกระทำ ได้แก่ ได้ความรู้และแนวปฏิบัติในการส่งเสริมพัฒนาการ แม่เปิดโอกาสให้แคนได้ช่วยเหลือตนเองมากขึ้น ลดการช่วยเหลือลง จัดให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานบ้านเล็กๆน้อยๆ และใช้เวลาว่างในการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกับลูกมากขึ้น ในด้านความรู้สึก แม่สะท้อนว่าเข้าใจนิสัยและธรรมชาติของแคนมากขึ้น ยอมรับในสิ่งที่แคนเป็นและไม่ตั้งความหวังที่สูงเกินไป แม่เปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนที่อารมณ์เย็นขึ้นและมีสติเท่าทันอารมณ์ของตนเอง นอกจากนั้นการสังเกตเห็นพัฒนาการและความสามารถที่เพิ่มขึ้นของแคนสร้างให้เกิดความสุขและความภูมิใจในตัวลูก ซึ่งความผูกพันและความสนทนาระหว่างกันมีเพิ่มมากขึ้น ในด้านความคิด แม่เข้าใจบทบาทของการเป็นพ่อแม่ ปรารถนาในการทำงานและปรับเป้าหมายในการส่งเสริมลูก ทั้งพ่อและแม่ให้ความร่วมมือและเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ เป็นแกนหลักของกลุ่มในการแสดงความคิดเห็นและอาสาเป็นผู้ประสานกับกลุ่มผู้ปกครอง ทั้งนี้พ่อพยายามผลักดันให้ครอบครัวอื่นเข้าร่วมกิจกรรมทั้งพ่อและแม่ เพื่อให้เกิดพลังความคิดที่เข้มแข็งขึ้น

การไปเยี่ยมบ้านครั้งแรกในช่วงวางแผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ภาพของการปฏิบัติกับลูกที่บ้าน กล่าวคือ แม่เป็นผู้ใกล้ชิดและดูแลลูกๆทั้ง 4 คน ทั้งลูกที่มีความต้องการพิเศษและลูกปกติ แม่ต้องแบ่งเวลาให้น้องๆและสร้างให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับในตัวพี่ชาย ในขณะที่พ่อต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัวซึ่งพ่อพยายามจัดสรรเวลาให้แก่ครอบครัว มีเวลารับประทานอาหารเย็นร่วมกันและพาครอบครัวไปพักผ่อนต่างจังหวัดเป็นประจำ การเลี้ยงดูลูกของแม่ค่อนข้างตามใจและยืดหยุ่นในขณะที่พ่อค่อนข้างเข้มงวดและเอาจริงเอาจัง แคนได้รับการบำบัดตั้งแต่เล็กและต่อเนื่องทำให้มีพัฒนาการที่ก้าวหน้า ประกอบกับการนวดใบหน้าและร่างกายตั้งแต่เล็กๆ ทำให้แคนมีลักษณะภายนอกที่ใกล้เคียงเด็กปกติ อย่างไรก็ตามแม่แคนสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ แต่แม่มักให้ความช่วยเหลือเนื่องจากแคนหันเหความสนใจง่ายและปฏิบัติช้า จังหวะของกิจวัตรประจำวันค่อนข้างสม่ำเสมอทั้งการตื่น การนอน และ

การรับประทานอาหาร แคนใช้เวลาว่างส่วนใหญ่กับการดูโทรทัศน์ เล่นกับน้องบ้างในบางเวลาซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องเป็นไปด้วยดี หน้าที่หลักของแคนคือ เรียนหนังสือและเรียนพิเศษ

ในช่วงที่ 1 ของการปฏิบัติการ ทางบ้านเปิดโอกาสให้แคนได้ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แม่ยังคงช่วยเหลือในช่วงเช้าก่อนไปโรงเรียน เนื่องจากเป็นเวลาเร่งรีบ ประกอบกับสิ่งเร้าที่มากเกินไป เช่น ดูโทรทัศน์ขณะแต่งตัว อ่านหนังสือระหว่างรับประทานอาหารเช้า ซึ่งครูพยายามสื่อสารกับแม่ให้ลดสิ่งเร้ารอบข้างเพื่อให้แคนได้ปฏิบัติกิจกรรมทีละอย่าง แคนใช้เวลาว่างมีประโยชน์มากขึ้นนอกจากการดูโทรทัศน์ ซึ่งแม่ลดปริมาณการดูโทรทัศน์ลงแต่แคนยังคงดูทุกวัน แม่ให้งานบ้านเล็กน้อยๆ เช่น จัดชั้นส้วม ซึ่งยังคงต้องเตือนในบางครั้ง เนื่องจากลืมหรือบางครั้งไม่อยากทำ

"เช้าตื่นนอนประมาณ 6:20 น. ก็จะเอาแคนไปอาบน้ำ และแต่งตัวให้ บางครั้งถ้ามีเวลาพอแม่จะให้แคนติดกระดุมเอง แต่จะติดได้ช้า"

แม่น้องแคน 28 ก.พ. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

ผู้วิจัย: แม่ปกป้องลูกมากไปหรือเปล่า

แม่: ค่อนข้าง เพราะบางทีถ้าเราไปเร่งหรือไปบังคับมากๆ เขาก็ออกห่างจากเรา โดยไม่ทำก็มี คุณครูที่เรียนพิเศษบอกว่าอย่าไปบังคับลูก และอย่าคาดหวังมากเกินไป เอาเท่าที่ทำได้ เท่าที่กำลังของเขาทำได้

แม่น้องแคน 23 มี.ค. 48: ที่บ้าน

พ่อและแม่เข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้สม่ำเสมอ เสนอตัวเป็นผู้ติดต่อประสานกับสมาชิกในกลุ่มในการกระจายข่าวสารและประชาสัมพันธ์ และการประสานกับโรงเรียน เรื่องการเยี่ยมรุดโรงเรียนออกนอกสถานที่ พ่อสะท้อนความคิดว่ากิจกรรมที่ผ่านมาว่าไม่เป็นรูปธรรมและไม่ตอบสนองความต้องการของตน โดยมองหาความรู้หรือวิธีการที่ลูกได้ประโยชน์โดยตรงและเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองได้ลงมือปฏิบัติไปพร้อมกับลูกมากกว่าการรับฟังและทำงานกับความรู้สึก รวมทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมของแต่ละครอบครัวในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสร้างความรู้ของกลุ่ม

"สิ่งต่างๆตอนนี้ที่เกิดขึ้น 1 ปี ผมว่ายังไม่เข้าเป้า วันนี้ตั้งใจที่แต่ละครอบครัวให้ความร่วมมือมา แต่ผมคิดว่าน่าจะเยอะกว่านี้ ครอบครัวน่าจะมีพอกับแม่...เหมือนผมไปประชุมบางครั้งคุณแม่ไม่ได้ไป ผมไปอธิบายให้เขาฟัง แต่ภาพความรู้สึกที่เราจะเข้าใจมันต่างกัน มันต่างกับที่เราเห็นเอง...รบกวนนิดหนึ่ง ณ ปัจจุบันนี้ ผมว่าน่าจะมีความถี่ การติดต่อสื่อสารควรให้แน่นกว่านี้...กลุ่มของเรา พลังในความคิดเราหายไปครอบครัวละหนึ่ง เพราะฉะนั้นถ้ามันใหญ่ขึ้น กลุ่มก่อนมากขึ้น ก็จะสามารภมีความรู้แลกเปลี่ยนให้คนในกลุ่มได้มากขึ้น"

พ่อน้องแคน 22 พ.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

ในช่วงที่ 2 ของการปฏิบัติการ แม่ให้เวลากับลูกมากขึ้น ใช้เวลาในการนำกิจกรรมที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มรวมทั้งกิจกรรมจากห้องเรียนพิเศษ มาร่วมเล่นกับลูก เพื่อฝึกทักษะโดยชักชวนน้องๆของแคนร่วมเล่นด้วย เช่น ระบายสีน้ำ กระโดดหนังยาง โยนรับถุงถั่ว อ่านบัตรคำ รวมทั้งให้เวลาและให้โอกาสแคนปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตัวเองมากขึ้น สำหรับงานบ้านเล็กๆน้อยๆ จากเดิมที่มีเพียงจัดซักรีดผ้า พบว่า แม่จัดประสบการณ์ให้ช่วยเหลืองานบ้านมากขึ้น เช่น เก็บที่นอน พับผ้า ถูพื้น บริการน้ำดื่ม ทิ้งขยะ รวมทั้งส่งเสริมการฝึกฝนทักษะการใช้นิ้วโป้งและนิ้วชี้ หยิบจับทำงาน เช่น หยิบมะม่วง แกะถั่ว

"เสาร์ที่ผ่านมา แม่ได้เริ่มทำกิจกรรมเพื่อที่จะฝึกแคนให้ทำเป็นประจำ...ช่วงนี้ยังฝึกได้ไม่มากแล้วจะค่อยๆและจัดโปรแกรมอื่นเพิ่มอีกค่ะ"

แม่น้องแคน 14 ส.ค. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

สิ่งที่แม่ได้เรียนรู้จากกลุ่ม คือ ได้รับความรู้และแนวปฏิบัติที่สามารถนำมาฝึกฝนลูกด้วยตนเองที่บ้าน เช่น อาหารที่เด็กไม่ควรรับประทาน กิจกรรมสีน้ำ กิจกรรมโยคะ การให้ลูกช่วยเหลือตนเอง ซึ่งแม่ใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์กับลูกและดึงลูกออกจากโทรทัศน์มากขึ้น ซึ่งทำให้สนิทสนมกับลูกมากขึ้นและได้ดูแลลูกมากขึ้น การเปิดโอกาสให้ลูกได้ปฏิบัติสิ่งต่างๆด้วยตนเอง ทำให้เห็นความสามารถหรือศักยภาพของลูกที่มากขึ้น

"เขาชอบเปิดโทรทัศน์ดู แต่พอจบแล้วต้องไปทานข้าวก็ลงมา พอมีเวลาว่างแม่ก็จะจับเขาเล่นบ๊อง แต่พอหลังจากเล่นหรือทำกิจกรรมกันนิดหน่อย เขาก็จะขึ้นไปดูอีก เขายังติด ดูประมาณ 1 ชั่วโมง ต้องคอยจับเวลา เสาร์อาทิตย์ไม่ค่อยมีโอกาสได้ดู เพราะจะไปเรียนพิเศษ"

แม่น้องแคน 13 ต.ค. 48: ที่บ้าน

ผู้วิจัย: คุณแม่พยายามให้เขาช่วยเหลือตนเองหรือทำงานง่ายๆ ทำให้เราเห็น
ความสามารถเขามากขึ้นไหม

แม่: แม่ว่าเขาดีขึ้น และก็ใช่ ไม่คิดว่าเขาจะทำได้ อย่างให้พับผ้า พับเสื้อตัวเล็กๆ
ของเขา ของน้อง แต่ตัวใหญ่ยังไม่ได้ ก็สอนเขาว่าจับขายนะลูกมาชนกัน เขาก็
ทำได้

แม่น้องแคน 13 มี.ค. 48: ที่บ้าน

การปฏิบัติกับลูกอย่างสม่ำเสมอทำให้แม่เรียนรู้ในทางที่เข้าใจธรรมชาติของลูกและ
ยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น โดยปรับอารมณ์ตนเองให้ใจเย็นขึ้น ไม่มโห และรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง
รวมทั้งการลดความคาดหวังที่เกินจริง

“บางทีคุณพ่อจะให้เหมือนน้องๆ ก็บอกว่ามันไม่ได้ อย่าลืมนะว่าเขาไม่ใช่เด็กปกติ แต่
เราก็ทำให้เขาได้ ให้ได้มากที่สุด เขาก็ทำได้นี้ บอกได้ แต่ต้องให้เวลาเขาหน่อยสิ...”

“บางทีแม่ก็ไม่เข้าใจเขา แต่ก่อนนี้ เสียกำลังใจก็มี พอมาหลังๆ ที่แม่บอกพ่อว่าเขา
ไม่ได้อย่างที่เราคิดต้องการหรอก ทำให้เราอารมณ์เย็นขึ้น ได้ไปประชุมด้วย เหมือนที่เรา
ประชุมกันว่า เด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน เราก็ต้องเอามาคิดว่าเขาเป็นแบบนี้ะ เราก็
ต้องดู ให้โอกาสเขา ดูว่าเขาไม่ชอบแบบนี้เราก็อยาไปผินเขา เหมือนที่ครูบอกว่าต้อง
ผ่อนสั้นผ่อนยาวบ้าง ไม่ควรไปตีกับเขามาก อย่าไปตั้งความหวังกับเขาเยอะ”

แม่น้องแคน 13 ต.ค. 48: ที่บ้าน

แม่สะท้อนว่าสิ่งที่ทำให้ลูกทั้งหมดแม่เหนื่อยแต่ก็มีความสุขเพราะได้ลงมือปฏิบัติด้วย
ตนเอง ซึ่งผลตอบแทนที่กลับมาคือ ความสุข ความภูมิใจ และความผูกพัน แม่มีความคิดว่า
ตนเองคือคนที่ฝึกลูกได้ดีที่สุด อย่างไรก็ตามแม่ยังต้องการคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหรือ
ผู้ปกครองที่มีประสบการณ์เพื่อบอกวิธีการในการส่งเสริมพัฒนาการลูก แม้แม่มีความรู้และ
ทราบวิธีในการทำงานกับลูกมากขึ้น แต่การที่ลูกเติบโตขึ้นทำให้ต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา

“เขาเริ่มโตขึ้น เราต้องเริ่มหาวิธีการ เราจะต้องทำอะไร ต้องคอยสังเกตเหมือนกัน
ต้องถามผู้รู้อย่างแม่ของเด็กที่โตกว่าแคน”

แม่น้องแคน 13 ต.ค. 48: ที่บ้าน

การเลี้ยงแคนทำให้แม่เรียนรู้ว่าสังคมนี้มีความแตกต่าง และเข้าใจว่ามีเด็กที่มี
ความต้องการพิเศษอีกมากมาย การมองย้อนกลับและคิดถึงครอบครัวที่ลำบากกว่าตนสร้างให้
เกิดกำลังใจในการทำงานเพื่อลูกต่อไป การเข้ากลุ่มเรียนรู้ทำให้แม่มีพลังใจในการทำงาน

มีความกระตือรือร้นที่จะค้นหาวิธีการในการส่งเสริมพัฒนาการของลูกและมีการวางแผนในการปฏิบัติ แม้ให้ความหมายกับการได้เลี้ยงดูแคนในทางให้กำลังใจตนเองว่า แคนเป็นของขวัญที่พระเจ้าเลือกให้แม่

“ถ้าไม่มีกำลังใจจะทำให้เขาได้ไม่ดี มันก็เป็นของขวัญชิ้นหนึ่งที่พระเจ้าให้มานะ คิดว่าอย่างนั้น อย่างที่เขาบอก เขาเลือกสรรแล้วว่าเราจะเอามาให้เราเลี้ยง ถือว่าเราได้นุญที่เราเลี้ยงเขาและเราจะมีความสุขที่เรามีความสุข อย่าคิดว่ามันเป็นเวรเป็นกรรม”

แม่น้องแคน 13 ต.ค. 48: ที่บ้าน

แม่ปรับเป้าหมายในการส่งเสริมพัฒนาการลูกจากการทำให้ลูกเป็นการให้ลูกทำด้วยตัวเอง โดยเน้นการดูแลตัวเองในชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือผู้อื่น และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่เป็นภาระ นอกจากนั้นแม่มองมอมองในการทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ การปล่อยวางและการแก้ปัญหาด้วยสภาวะจิตใจที่ปลอดโปร่ง สบายๆ

“ของแม่มีความรู้สึกคล้ายๆแม่ต้น มีความรู้สึกที่เราควรจะปล่อยวางอะไรบางอย่าง เช่นอยู่บ้าน บางทีเราก็เข้มงวดกับลูก ซึ่งมันไม่ได้ตามเป้าหมายที่เราต้องการ บางทีมันก็ทำให้เราเครียดเหมือนกัน เมื่อกี้ฟังจากแม่ต้นแล้วรู้สึก เราต้องทำอย่างนั้น คือ ปล่อยวาง แม้ว่าการปล่อยวางแล้วทำให้เรามีความสุข มันจะช่วยให้เราแก้ปัญหาหรือทำอะไรได้ดีกว่าขณะที่เรามีปัญหาแล้วเครียดหาทางออกยาก มันจะทำให้มีหนทางไปได้อีก มันไม่จนมุม”

แม่น้องแคน 30 ต.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

พ่อและแม่ให้ความร่วมมือเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ 15 ครั้งจากจำนวน 16 ครั้ง ซึ่งพ่อเป็นฝ่ายแสดงความคิดเห็นในทุกครั้งของการประชุม แม้มีลักษณะการพูดแบบตรงไปตรงมาแต่ก็ยอมรับต่อเสียงส่วนใหญ่ของกลุ่ม อย่างไรก็ตามพ่อก็มักถูกรบกวนด้วยโทรศัพท์ที่ติดต่องานทุกครั้งี่เข้าร่วมประชุม เช่นเดียวกับการไปเยี่ยมบ้านที่พ่อให้เวลากับการสนทนาเพียงช่วงสั้นๆ ทำให้ไม่สามารถได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พ่อ ในขณะที่แม่มีลักษณะตรงข้ามกับพ่อ คือ เป็นฝ่ายรับฟังและแสดงความคิดเห็นในบางโอกาส และเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการเยี่ยมบ้านแต่ละครั้ง ในรอบใหม่ของกระบวนการกลุ่ม แม่อาสาสมัครเป็นเหรียญกษาปณ์และเป็นผู้ประสานกับสมาชิกในกลุ่ม โดยทั้งพ่อและแม่พาลูกๆเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวทุกครั้ง

1.6 ครอบครัวน้องพลู๊ด

ปัจจุบัน ด.ญ. พลู๊ด อายุ 11 ปี 3 เดือน เรียนอยู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 5

พัฒนาการของพลู๊ด

1) ข้อมูลเกี่ยวกับพลู๊ด

ครอบครัวของพลู๊ดเป็นครอบครัวขยายอาศัยอยู่กับพ่อ ปู่ และย่า บ้านของพลู๊ดเป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น ซึ่งสร้างอยู่ในรั้วเดียวกันกับบ้านของยายทวด และบ้านของน้าสาว ฐานะครอบครัวพอมีพอกินโดยปู่และพ่อของพลู๊ดเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัว พ่อและแม่ของพลู๊ดแยกทางกัน ตั้งแต่พลู๊ดอายุได้ประมาณ 3 ปี โดยมีย่าเป็นผู้ดูแลหลัก พลู๊ดจึงใกล้ชิดกับย่ามากที่สุด ความสัมพันธ์กับพ่อเป็นไปด้วยดีแต่พ่อไม่มีบทบาทในการเลี้ยงดูเนื่องจากต้องออกไปทำงานทุกวัน พ่อทำงานในบริษัทรถยนต์ของญี่ปุ่น ดูแลเกี่ยวกับคลังสินค้า แม้ว่าพลู๊ดอยู่กับพ่อแต่ก็ยังคงมีความผูกพันกับแม่และญาติผู้ใหญ่ทางฝ่ายแม่ ซึ่งไปมาหาสู่กันเป็นประจำโดยบางครั้งได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากยายซึ่งมีฐานะดีกว่า ปัจจุบันแม่ทำงานอยู่ต่างประเทศ ซึ่งติดต่อกับพลู๊ดเป็นประจำและรับพลู๊ดมาอยู่ด้วยเมื่อมีเวลากลับมาเยี่ยมบ้าน

พลู๊ดเป็นลูกคนเดียวของพ่อและแม่ ซึ่งขณะตั้งครรภ์แม่มีอายุ 20 ปี และป่วยเป็นไวรัสตับอักเสบบีขณะตั้งครรภ์ พลู๊ดเกิดเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2537 โดยคลอดก่อนกำหนด อายุครรภ์ 7 เดือน น้ำหนักแรกคลอดเพียง 1,700 กรัม หลังคลอด พลู๊ดหยุดหายใจซึ่งแพทย์ช่วยชีวิตกลับมาด้วยการปั๊มหัวใจ และพลู๊ดต้องนอนอยู่ในตู้อบนาน 2 เดือน เมื่ออายุประมาณ 4 เดือนสังเกตพบจุดขาวที่นัยน์ตา ซึ่งต่อมาได้รับการผ่าตัดตัดต่อกระจกทั้งสองข้างเมื่ออายุ 6 เดือน

เมื่ออายุได้ 1 ปี 6 เดือน พลู๊ดเคยได้รับการตรวจจากแพทย์ ซึ่งได้รับการวินิจฉัยว่าพัฒนาการล่าช้าแต่ไม่ได้รับการบำบัด อายุ 3 ปี พ่อแยกทางกับแม่และพาพลู๊ดกลับมาอยู่กับย่า แม้พลู๊ดมีพัฒนาการการพูดและการเดินที่ล่าช้า ประกอบกับอาการอยู่ไม่นิ่งอย่างมาก แต่ไม่ได้รับการบำบัดใดๆ จนกระทั่งเข้าเรียนระดับอนุบาล 1 เมื่ออายุได้ 3 ปี และได้รับการบำบัดครั้งแรกเมื่ออายุประมาณ 4 ปี โดยย่าพาเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนซึ่งอ่านพบในหนังสือ พลู๊ดรับการบำบัดด้วยยา แต่ด้วยค่าใช้จ่ายที่สูงและอาการนิ่งผิดปกติหลังรับประทานยา ย่าจึงหยุดรับการรักษา อายุ 6 ปี ย้ายมาเรียนโรงเรียนสาธิตในระดับอนุบาลปีที่ 3 ครูปลายแนะนำให้ไปบำบัดที่โรงพยาบาลเอกชนอีกแห่งหนึ่ง โดยเข้ารับการบำบัดกิจกรรมบำบัด แต่ด้วยภาระค่าใช้จ่ายที่สูงประกอบกับต้องหยุดงานเพื่อพาพลู๊ดเข้ารับการบำบัดทำให้ย่าตัดสินใจหยุดการบำบัด อายุ 7 ปี ครูปลายแนะนำให้เข้าเรียนกิจกรรมพิเศษกับกลุ่มดวงจันทร์ ซึ่งสอนซ่อมเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มเล็กประมาณ 5 คน โดยเรียนเฉพาะวันเสาร์ครึ่งวันเช้า และมีค่าใช้จ่ายไม่สูงนัก พลู๊ดเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มดวงจันทร์นาน 2 ปี

พลู๊ด เด็กหญิงวัย 9 ปี 10 เดือน รูปร่างสูงใหญ่เกินวัย น้ำหนักตัวมาก แขน ขาขาว ผิวขาว ซีด ประจำเดือนมาตั้งแต่อายุ 9 ปี ตา 2 ชั้น ตาสีน้ำตาล ผมค่อนข้างหนาสีน้ำตาลอ่อน ไขมันยาว มัดผมเรียบร้อยแต่มีขี้รังแคและศีรษะมีกลิ่นเหม็น ใบหน้ามีสิวขึ้นเต็มหน้า และมีก้อนเนื้อขนาด ประมาณ 3 มิลลิเมตร หนึ่งเม็ดตรงบริเวณคาง ทำทางการเดินมักทิ้งน้ำหนักตัวขณะเดิน เหยียบ เต็มเท้า มักวิ่งมากกว่าเดินโดยศีรษะเอนไปข้างหน้า แขนขามีรอยแผลทั้งสองข้างเนื่องจากการเกา กล้ามเนื้อมัดใหญ่แข็งแรงแต่เคลื่อนไหวไม่คล่องแคล่ว รุ่มง่าม ทรงตัวด้วยขาข้างเดียวได้ไม่นาน กล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรงแต่นิ้วเกร็งและบังคับได้ไม่คล่อง ใช้นิ้วโป้งและนิ้วชี้หยิบเหรียญบาทได้ ลำบากเนื่องจากนิ้วมือเกร็ง การประสานสัมพันธ์มือตาไม่ดี สับสนซ้ายขวา รับถุงถั่วโดยเกร็งแขน โยนถุงถั่วแรงมาก กะน้ำหนักมือไม่ได้ เวลายืนมักหย่อนขาซ้าย ไม่สามารถยืนตัวตรงได้โดย บริเวณสะโพกด้านซ้ายบิด สายตาไม่ดีต้องใส่แว่นตา มองเห็นระยะไกลไม่ชัดเจนและแยก ความแตกต่างของพื้นต่างระดับไม่ได้ สุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย รับประทานอาหารได้ทุก ชนิดในปริมาณมาก แต่มักเลือกรับประทานผลไม้บางชนิด ดื่มน้ำปริมาณมากและปัสสาวะบ่อย พลู๊ดเป็นเด็กอารมณ์ดี ร่าเริง บางครั้งอารมณ์ดีเกินไปควบคุมตนเองไม่ได้ โดยส่งเสียงร้องและ ตบมือเสียงดัง บางครั้งหัวเราะเสียงดังโดยไม่มีสาเหตุและหยุดไม่ได้ พลู๊ดเป็นเด็กขี้อายมาก ไม่กล้าแสดงออก ต้องการสิ่งใดมักกระซิบและพูดด้วยท่าที่เขินอาย มักพูดว่าตนเองว่าไม่มี ความสามารถ ทำไม่ได้ และรับรู้ว่าคุณแตกต่างจากเพื่อนคนอื่น พลู๊ดชอบเข้าไปเล่นและดูแลเด็กที่ อายุน้อยกว่า โดยเล่นกับน้องได้ดีกว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน เวลาเล่นกับเพื่อนมักใช้คำพูดทำร้าย จิตใจเพื่อนและเล่นรุนแรง สัมผัสผู้อื่นแรง ไม่รู้จักขอบเขตระหว่างตนเองและผู้อื่น มักเข้าไปกอด หรือสัมผัสผู้อื่น พลู๊ดสามารถดูแลตัวเองได้ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้แต่มักปฏิบัติอย่างรวดเร็ว และไม่เรียบร้อย อนามัยส่วนตัวไม่สะอาด สมาริสั้น อยู่ไม่นิ่ง รอคอยไม่ได้ ลูกนั่งพรวดพราด พลู๊ดมีความจำดี แต่อ่านเขียนหนังสือไม่ได้ แต่สามารถบวกลบเลขในใจง่ายๆได้ เข้าใจภาษาและ ได้ตอบได้ มีอารมณ์ขันกับภาษา เล่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเองได้ แต่ออกเสียงไม่ชัดในบางคำ เช่น ติด ออกเสียงเป็น ติก ขาดกาลเทศะและมารยาทในการพูด โดยมักพูดแทรกวงสนทนา และพูดใน ลักษณะประชดประชัน ต้อล้อต้อเถียง ยกย่อน หรือพูดในลักษณะต่อว่าผู้อื่น

พลู๊ดในวัย 9 ปี 10 เดือน เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนรัก ไม่ได้รับ การบำบัดหรือเรียนพิเศษใดๆ

2) พัฒนาการที่พบในโรงเรียน

ในห้องเรียนพิเศษ พลู๊ดเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มใหญ่ได้โดยตลอด ให้ความร่วมมือกับ ทุกกิจกรรม แต่กิจกรรมที่เป็นภาระโดด ปฏิบัติได้ไม่สูงมากนัก ในช่วงแรกที่เริ่มเรียนห้องเรียน พิเศษ พลู๊ดมักพูดว่า "ทำไมต้องเรียน ไม่อยากเรียน" ซึ่งคำพูดนี้หายไปในการศึกษาที่สอง

ฟลุ้ต ตอบคำถามครูได้แต่มักตอบด้วยเสียงที่เบาในลักษณะไม่มั่นใจ ซึ่งฟลุ้ตมีความจำที่ดีสามารถจดจำเรื่องราวจากนิทานที่ได้ฟังและตอบคำถามได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามในช่วงแรกของการเรียนฟลุ้ตมักเคาะโต๊ะ นั่งโยกเก้าอี้ ซึ่งครูต้องคอยเตือนเนื่องจากไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ปัญหาสายตาทำให้ฟลุ้ตต้องนั่งใกล้กระดานขณะเขียนและครูต้องช่วยด้วยการให้ลอกคำจากกระดานแทนการลอกจากกระดาน ในช่วงแรกครูพบว่าฟลุ้ตไม่สามารถวาดรูปตามแบบจากกระดานได้

ภาพที่ 7 ภาพวาดตัวเองของฟลุ้ต

โดยวาดในลักษณะกะดหนักและไม่เป็นรูปร่าง แต่เมื่อครูปรับที่นั่งและให้คำแนะนำขณะวาดพบว่าฟลุ้ตสามารถปฏิบัติได้ดีขึ้น ในช่วงแรกพบว่าฟลุ้ตเล่นมากเกินไปขณะเรียน หัวเราะโดยหยุดตัวเองไม่ได้ เมื่อครูเตือนก็ไม่เชื่อฟัง รวมทั้งพบพฤติกรรมที่มักเข้าไปกอด ไปจับศีรษะ หรืออุ้มเพื่อนโดยเฉพาะคน สัมผัสเพื่อนแรงโดยควบคุมน้ำหนักมือตนเองไม่ได้

พฤติกรรมสำคัญของฟลุ้ต คือ รับรู้ตัวตนแตกต่างจากคนอื่น เข้าใจเรื่องราวรอบตัวได้ตอบและสื่อสารได้เข้าใจ ปฏิบัติตามคำสั่งได้ สัมผัสเพื่อนแรง มือเกร็ง น้ำหนักมือแรง ไม่รู้จักขอบเขตระหว่างตนเองและผู้อื่น ทำอะไรเร็วไม่รอบครอบ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ มักวิ่งแทนการเดิน พุดยอกย้อน พุดว่าเพื่อน พุดต่อล้อต่อเถียง และมักบ่นเมื่อครูให้ช่วยเหลือ

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของฟลุ้ตเน้นการทำงานกับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความยินดี การรู้จักขอบเขตของตนเองและผู้อื่น การอ่านและจดจำคำคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน โดยประเด็นสำคัญคือ การจัดโอกาสให้ฟลุ้ตได้ช่วยเหลือคนอื่น การให้กำลังใจ การเสริมสร้างความมั่นใจและเห็นคุณค่าในตัวเอง และการสอนให้คิดถึงพฤติกรรมของตนเองและความรู้สึกของผู้อื่น

ความสม่ำเสมอของตารางกิจกรรมในห้องเรียน กฎกติกา และความเอาใจจริงเอาใจของครูช่วยให้ฟลุ้ตควบคุมตนเองได้ดีขึ้น พฤติกรรมการเคาะโต๊ะหายไป แต่ยังคงพฤติกรรมโยกเก้าอี้ การช่วยเหลืองานในห้องเรียน เช่น ยกโต๊ะ ยกตะกร้า ช่วยให้ฟลุ้ตได้ทำอะไรเพื่อคนอื่นและมีสมาธิกับการกระทำ ซึ่งงานประจำที่ครูจัดให้คือ การเสริมหน้าเต่าหูและน้ำให้เพื่อน ซึ่งพบว่าฟลุ้ตมีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง กล่าวคือ เนื่องจากมีปัญหาสายตาการเทน้ำเต่าหูหรือน้ำมักล้นหรือหก ฟลุ้ตจึงแก้ปัญหาด้วยการนั่งเตี้ยซึ่งสามารถกะปริมาณได้ดี ควบคุมน้ำหนักมือในการเทได้ดีขึ้น แม้ในช่วงแรกมักปฏิบัติไปบ่นไป แต่ช่วงหลังไม่พบการบ่น ปฏิบัติด้วยความยินดีโดยไม่ต้องเตือน และมีความภูมิใจที่ได้รับผิดชอบหน้าที่นี้

การสอนโดยให้สะท้อนความรู้สึกรู้สึกของตคนหากได้ยินคำพูดในทางลบ ช่วยให้ฟลุ้ตใช้คำพูดกับเพื่อนได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามยังคงได้ยินการพูดในลักษณะเดิมอยู่ ซึ่งครูต้องคอยสอนเมื่อพบพฤติกรรมนี้ อากการซ้ำบ่อย ไม่มั่นใจในตนเองลดลง โดยเฉพาะการตอบคำถามที่ฟลุ้ตสามารถตอบด้วยเสียงที่ดังฟังชัด และมั่นใจกับการอ่านวันที่และสะกดคำมากขึ้น ไม่ปรากฏการพูดว่าตัวเองทำไม่ได้ การสอนคำคุ้นเคยและพยัญชนะง่าย ๆ ด้วยการปั้นขี้ผึ้ง การทำพจนานุกรมคำศัพท์ และการฝึกเขียนชื่อจริง ช่วยให้ฟลุ้ตสามารถจดจำพยัญชนะได้มากขึ้น จากเดิมได้เพียง ก และ ฟ สามารถเขียนและอ่านคำคุ้นเคยง่าย เช่น ย่า ฟ้า แม่ ได้ ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2548 พบพฤติกรรมเดือนเพื่อนอย่างมาก เข้าไปยุ่งกับเพื่อน ซึ่งเมื่อครูเตือนก็สามารถควบคุมตนเองได้เร็วขึ้น

3) พัฒนาการที่พบนอกโรงเรียน

จังหวัดและกิจวัตรประจำวันมีความสม่ำเสมอ ฟลุ้ตตื่น นอน และรับประทานอาหารเป็นเวลา ฟลุ้ตช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้เป็นส่วนใหญ่ แต่ยังคงดูแลเรื่องความสะอาดของอนามัยส่วนตัวทั้งการอาบน้ำ ล้างหน้า สระผม การที่ฟลุ้ตไว้ผมยาวซึ่งมีปัญหาคลื่นและรังแค รวมทั้งไม่สามารถดูแลความเรียบร้อยของผมด้วยตนเอง ครูจึงพยายามสื่อสารกับผู้ปกครองให้ตัดผมสั้นเพื่อให้ฟลุ้ตสามารถดูแลผมของตนเองได้ โดยภาคปลายปีการศึกษา 2547 ฟลุ้ตตัดผมสั้นและติดกิ๊บแทนการมัดผม ซึ่งสามารถหวีผมและติดกิ๊บได้ด้วยตนเอง ฟลุ้ตใช้เวลาอยู่บ้านด้วยการดูโทรทัศน์ ฟังเพลง หรือเล่นคนเดียว โดยไม่มีหน้าที่ประจำ และมักบ่นหากยาวานให้ช่วยเหลืองานบ้านเล็กน้อย ขณะอยู่บ้านบางครั้งมีการส่งเสียงดังหรือตบมือเสียงดังโดยไม่มีสาเหตุ และมักกรี๊ดร้องเมื่อไม่ได้ดังใจ

แผนการจัดโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติที่บ้านเน้นการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การช่วยเหลือผู้อื่น และการปฏิบัติงานบ้าน โดยผู้ใหญ่ร่วมปฏิบัติ ให้คำชมเชยและให้กำลังใจ ทั้งนี้ต้องสอนเรื่องขอบเขตระหว่างตนเองและผู้อื่น ไม่กอดบุคคลที่ไม่รู้จักและคุ้นเคย

ย้าให้โอกาสฟลุ้ตช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและช่วยเหลืองานบ้านมากขึ้น โดยงานประจำของฟลุ้ต ได้แก่ ล้างจาน ล้างหม้อและกระทะ กรอกน้ำใส่ขวด จัดที่นอน และมุ้งนอนไม่ประจำ เช่น พับผ้า ล้างห้องน้ำ ถูบ้าน ฟลุ้ตสามารถปฏิบัติงานบ้านได้ดีโดยไม่บ่นหรือพูดต่อรอง

“ตอนเย็นทานข้าวเสร็จแล้วเขาจะเก็บจานไปล้างทุกครั้งโดยไม่บ่นแล้ว”

ย่าน้องฟลุ้ต 13 มิ.ย. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

การดูแลตนเองในเรื่องสุขภาพอนามัย แม้ยังปฏิบัติได้ไม่สะอาดนัก แต่ก็สามารถทำได้ดีขึ้น สามารถดูแลเรื่องการเปลี่ยนผ้าอนามัย สระผม อาบน้ำ อย่างไรก็ตามย่ายังต้องดูแลความเรียบร้อยขั้นสุดท้าย หรือช่วยสระผมให้โดยใช้ยาสระผมของทางโรงพยาบาลเมื่อพบว่ามีรังแคหรือชันตุ

“คือปล่อย การแต่งตัวก็จะปล่อยแล้ว แต่มีเรื่องทาแป้งหน้าขาวๆแล้วเอามือมาเช็ด กระโปรง”

ย่านองฟู้ต 16 ต.ค. 48: ที่บ้าน

การแต่งตัวจากเดิมที่มักถอดเสื้อผ้าโดยไม่ปิดประตูหรือหน้าต่าง ปัจจุบันสามารถแต่งตัวเองในที่มืดชิดและรู้จักปิดประตูทุกครั้งขณะเข้าห้องน้ำ ปัญหาบัสสาวะบ่อยในเวลากลางคืน โดยบัสสาวะลงในกระโถนไม่ยอมลงมาเข้าห้องน้ำนั้น ครูปรึกษานักจิตติลีลาบำบัด ซึ่งได้รับคำแนะนำให้ลดปริมาณน้ำดื่มหลังรับประทานอาหารเย็น พบว่าปัญหานี้หายไป ย่าใช้เวลากับฟู้ตในการปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ เช่น หัตถกรรม กระโดดหนึ่งยาง อ่านเขียนคำคุ้นเคย วาดรูประบายสี โดยฟู้ตมักหากกระดาษมาเขียนหรือวาดรูปเล่นมากขึ้น ซึ่งโอกาสในการใช้เวลาว่างที่มีประโยชน์กับฟู้ตขึ้นอยู่กับสุขภาพของย่าและการดูแลยายทวดที่มักเรียกหาหากไม่มีคนอยู่ใกล้ๆ ทำให้บางครั้งย่าไม่สามารถให้เวลากับฟู้ตได้โดยฟู้ตมักใช้เวลากับการฟังเพลงและดูโทรทัศน์แทน อย่างไรก็ตาม ย่าพยายามใช้เวลาเท่าที่จัดสรรได้กับฟู้ตและสอนฟู้ตให้ปฏิบัติงานบ้านร่วมกับย่า รวมทั้งการสนทนาถึงเรื่องราวต่างๆที่โรงเรียนก่อนนอนทุกวัน

“ย่าจะจะทำแปลงผักให้ฟู้ตปลูกเอง รดน้ำเองด้วย พอผักโตก็จะทำอาหารให้เขาโดยให้เขาทำเอง ไม่รู้โครงการของย่าจะเป็นผลสำเร็จหรือเปล่า”

ย่านองฟู้ต 5 ก.ย. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของย่า

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

ย่าเป็นลูกคนโตของครอบครัว มีพี่สาวบุญธรรม 1 คน ซึ่งหลังจากพี่สาวบุญธรรมเสียชีวิต ย่าเรียนจบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 แต่แม่ไม่อนุญาตให้เรียนต่อ ย่าจึงต้องออกมาทำงานช่วยเหลือครอบครัว เดี่ยวเป็นคนขยันหาเลี้ยงครอบครัวด้วยการหาบของขาย ก่อนไปทำงานและหลังจากกลับจากทำงาน ย่าต้องมาช่วยแม่ทำขนมขาย เมื่ออายุประมาณ 18 ปี ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นเนื่องจากได้เงินเดือนมากขึ้นและขยันทำงานล่วงเวลา ย่าแต่งงานเมื่ออายุ 20 ปี

มีลูก 2 คน คนโตเป็นลูกสาวคนเล็กเป็นลูกชาย แม้ไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือแต่ยังเป็นคน
ไม่หาความรู้อยู่เสมอด้วยการอ่านหนังสือ

“คิดว่าแค่ลูกบุญธรรมตายไม่น่าจะไม่ให้เราเรียน เรายังเด็ก ไม่รู้เรื่องอะไร เราน่าจะได้
เรียน เราก็กัง สอบได้ที่ 5 มาอยู่อย่างนี้ก็ยังไม่หาความรู้เอาเอง ชอบอ่านหนังสือ”

ย่านองฟู้ต 7 ส.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

ย่าทำงานในโรงงานทอผ้าเป็นเวลาเกือบ 40 ปี จนได้เป็นหัวหน้าฝ่ายผลิตและเลือก
เกษียณอายุก่อนกำหนดเนื่องจากปัญหาสุขภาพ ปัจจุบันอายุ 54 ปี ดูแลบ้านและดูแลค่าใช้จ่าย
ภายในบ้านซึ่งสามีและลูกชายเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัว ย่ามีฝีมือและใจรักงานหัตถกรรม จึงมี
รายได้เสริมจากการทำบายศรีหรือการถักโคเชด นอกจากการดูแลความเรียบร้อยภายในบ้านแล้ว
ย่ายังต้องดูแลฟู้ตหลานสาววัยกำลังโต และยายทวดวัยกว่า 80 ปีซึ่งเดินไม่ได้ บางครั้งต้องช่วย
พลิกตัวให้กับหลานชายลูกของน้องสาวซึ่งป่วยเป็นอัมพาต ย่ามีภาระที่ต้องดูแลบุคคลซึ่งไม่
สามารถดูแลตัวเองได้ถึง 3 คน ปัญหาสุขภาพที่ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง ปัญหาการเงิน
และไม่มีความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เหล่านี้เป็นข้อจำกัดของย่าในการส่งเสริม
พัฒนาการของฟู้ต

“ลำพังตัวย่าเองสังขารก็ไม่ค่อยจะดีแล้ว แต่ต้องพยายามไม่อยากให้ใครรู้ เพราะกลัว
ว่าลูกๆจะเป็นห่วง พยายามรักษาตัวเอง รักษาสุขภาพจิต บางครั้งหงุดหงิดอยากจะ
อยู่คนเดียวก็ทำได้ยากยิ่ง”

ย่านองฟู้ต 5 ก.ย. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

2) การเปลี่ยนแปลงของย่า

แม้ไม่ใช่ลูกแต่ย่าก็ผูกพันและดูแลหลานคนนี้ยิ่งเต็มความสามารถโดยไม่ได้คิดว่าเป็น
ภาระ ความผูกพันที่กลายเป็นความรักและเป็นแรงผลักดันให้ย่าพยายามส่งเสริมพัฒนาการ
ของฟู้ตอย่างเต็มที่ แม้เหนื่อยแต่ก็อยากดูแลให้ดีที่สุดด้วยความหวังว่าฟู้ตจะสามารถอยู่ใน
สังคมช่วยเหลือตัวเองได้ และมีอาชีพ

“เคยพูดกับฟลุตว่าย่าจะยังไม่ยอมตายหรอก ถ้าหนูตายเมื่อไหร่ย่าจะตายด้วย ตายด้วยกัน เขาก็บอกว่าไม่เอาหรือย่าแก่กว่าหนูย่าก็ต้องตายก่อน ย่าก็บอกว่าไม่จำเป็นลูก คนที่อายุน้อยก็อาจตายได้ เขาก็ถามว่าทำไม ย่าก็ตอบว่า ก็เดี๋ยวไม่มีคนที่ จะดูแล ที่จะเข้าใจหนูเหมือนย่า”

ย่าน้องฟลุต 4 ก.ย. 48: การประชุมร่วมกัน

“ตอนนี้เราไม่มีภาระงานที่ต้องทำ เหมือนเราเป็นที่เลี้ยง เหมือนเป็นคนรับจ้างเลี้ยง ก็คิดตรงนั้น แต่ก็บอกกับพ่อเขาว่า ถ้ามีเวลา ต้องให้เวลากับลูกบ้าง พาเขาไปไหนต่อไหนบ้าง”

ย่าน้องฟลุต 16 ต.ค. 48: ที่บ้าน

การเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้เป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนทั้งด้านความรู้และด้านจิตใจแก่ย่า การได้เข้าร่วมการประชุม นอกจากได้เรียนรู้แนวปฏิบัติหรือกิจกรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติกับหลานได้แล้ว การฟังเรื่องราวของคนอื่นยังเป็นส่วนช่วยในด้านกำลังใจให้แก่ย่า เป็นแรงผลักดันให้ย่ามีพลังในการพัฒนาฟลุตต่อไปโดยไม่ท้อแท้ ย่าต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและเพื่อนปรับทุกข์รับฟังปัญหาชีวิต การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านการกระทำ คือ ความรู้และแนวปฏิบัติที่เหมาะสม โดยย่าเปิดโอกาสให้ฟลุตช่วยเหลือตนเอง ให้ปฏิบัติงานประจำ ช่วยเหลืองานบ้าน เล็กๆน้อยๆ และใช้เวลากับหลานมากขึ้น ในด้านความรู้สึก ย่าได้รับกำลังใจจากกลุ่ม มีความสุขกับการเลี้ยงหลานและเห็นพัฒนาการที่ดีขึ้น รักษหลานมากขึ้น ซึ่งย่าเข้าใจและเห็นความสามารถในตัวหลานมากขึ้น ที่สำคัญย่าได้พัฒนาตนเองในด้านอารมณ์ ทำงานกับอารมณ์ตนเองให้หนึ่ง และปราศจากอารมณ์โกรธ ในด้านความคิด ย่าปรับเป้าหมายในการส่งเสริมพัฒนาการหลาน และเข้าใจมุมมองในการทำงานกับเด็กพิเศษ

การไปเยี่ยมบ้านครั้งแรกในช่วงวางแผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ทราบสภาพชีวิตของย่าซึ่งมีภาระรับผิดชอบมากมายตลอดจนข้อจำกัด ทั้งในด้านสุขภาพ การเงิน และความรู้ แม้ฟลุตสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ แต่ย่าต้องคอยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในเรื่องสุขอนามัย นอกจากนี้ การที่ฟลุตเข้าสู่วัยสาวเร็วทั้งสรีระภายนอกและระบบภายในร่างกายทำให้อ่าเป็นห่วงมากในเรื่องเพศและความปลอดภัยของหลานสาว

“ย่าพยายามให้ฟลุตอยู่ในสายตา เช่น ฟลุตจะขึ้นไปอาบน้ำก่อน พออาบน้ำเสร็จกำลังแต่งตัว ใน 2 นาทีที่ฟลุตแต่งตัวย่าจะต้องรีบอาบน้ำให้เสร็จ เพราะเขารับไปก่อนเขาจะเสร็จตัว เหมือนกับย่าเป็นโรคจิต ไปแอบดูว่าหลานจะทำอะไร”

ย่าน้องฟลุต 9 ต.ค. 47: ที่บ้าน

ย่าต้องทำความเข้าใจกับญาติพี่น้องภายในบ้านทั้งเรื่องการปฏิบัติต่อฟู้ตและคำพูด เนื่องจากญาติพี่น้องไม่เข้าใจในตัวฟู้ตที่สามารถรับรู้ความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น การพูดเล่นว่าปัญญาอ่อน หรือทำไมฟู้ตทำไมได้ ก่อให้เกิดความน้อยใจและเป็นปัญหากับความมั่นใจในตัวเองของฟู้ต โดยส่วนใหญ่แล้วย่าเป็นฝ่ายดูแลฟู้ตในทุกเรื่อง ไม่มีการจัดงานประจำ ให้เวลาว่างฟู้ตมักเล่นคนเดียว เล่นขายของ ซีจกรยาน ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง

ในช่วงที่ 1 ของการปฏิบัติการ ย่าให้ความร่วมมือทั้งในเรื่องการให้โอกาสฟู้ตช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการให้งานประจำแก่ฟู้ต ซึ่งฟู้ตปฏิบัติได้ดีและบ่นน้อยลง

“ฟู้ตบอกไม่ใช่หน้าที่เขา เป็นหน้าที่ย่า ให้ทำอะไรจะบ่นว่าทำไมต้องเป็นเขา ถ้าเป็นคำสั่งจะเริ่มบ่น แต่ย่าจะเกิดอารมณ์หากต้องบังคับให้ทำ”

ย่าน้องฟู้ต 9 ต.ค. 47: ที่บ้าน

“ฟู้ตเริ่มทำงานบ้านโดยไม่ต้องสั่ง ย่าลองสังเกตดูถ้าเป็นคำสั่งแล้วเหมือนไม่ยอมทำ แต่ถ้าไม่สั่งจะทำเอง จะล้างจาน คำว่าเรียบร้อย และกรอกน้ำใส่ขวดใส่ตู้เย็น”

ย่าน้องฟู้ต 14 ม.ค. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

สุขภาพของย่าเป็นปัจจัยสำคัญในการให้เวลาและใช้เวลากับฟู้ต อย่างไรก็ตามย่าพยายามให้เวลากับหลานและปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกับหลาน

“ฟู้ตจะบอกว่าเบื่อและเหงาไม่มีเพื่อนเล่น บางทีก็จะนั่งจัดกระเป๋านักเรียนหรือเล่นคนเดียว แต่อยู่ในสายตาย่า และเขาก็จะนั่งคุ้ยชั่งถามสิ่งต่างๆหรือบางทีให้อ่านหนังสือให้ฟัง ย่าก็พยายามอดทนอ่านออกเสียงให้ฟู้ตฟัง โดยปกติย่าชอบอ่านในใจ บางครั้งเห็นทำการฝีมือก็ขอทำบ้างแต่นี่ไม่ไปก็จะมีโมโหและเลิกทำไปเลย”

ย่าน้องฟู้ต 13 ม.ค. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

ในช่วงที่ 2 ของการปฏิบัติการ ย่ายังคงรักษาจังหวะของกิจวัตรประจำวันให้มีความสม่ำเสมอ และจัดโอกาสให้ฟู้ตช่วยเหลืองานบ้านเป็นประจำ ซึ่งสามารถปฏิบัติได้โดยไม่บ่น ย่าพยายามให้เวลากับหลานมากขึ้น เช่น เล่นหมากฮอส ฟังเพลง ปลูกต้นไม้ อ่านหนังสือ วาดรูป ย่าให้ความร่วมมือกับครูทั้งการเข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ การนำกิจกรรมที่ครูแนะนำ มาปฏิบัติร่วมกับฟู้ตที่บ้าน และการพยายามหากิจกรรมสำหรับฟู้ตเพื่อเป็นงานอดิเรกและพัฒนาต่อไปเป็นอาชีพ ย่าเป็นแกนหลักในการหาสมาชิกผู้สนใจเข้ากลุ่มทอผ้าซาโอริ แม้ยังไม่

สามารถรวมกลุ่มได้ในทางปฏิบัติเนื่องจากภาระของแต่ละบ้านที่ทำให้เวลาว่างไม่ตรงกัน แต่ยากี่มีความตั้งใจอย่างแรงกล้าที่จะสานต่อความคิดนี้ให้เป็นผลในทางปฏิบัติ

“ที่เราเคยมีไปเจอเรื่องการทำผ้าแมงก (ผู้ปกครองท่านหนึ่งในเครือข่ายสนับสนุน) แล้วก็เริ่มๆหาสมาชิก แรกๆก็เริ่มจะรวมกลุ่มได้ ตอนนั้นก็เริ่มแล้วละ คือทุกคนยังไม่เห็นว่าเครื่องทอผ้าเป็นอย่างไร แล้วมันให้ประโยชน์แก่ลูกหลานเราอย่างไร ยากี่คิดว่าจะต้องสานต่อ ปีนี้จะได้บ้างปีหน้าก็ได้”

ย่านองฟู้ต 13 พ.ย. 48: การประชุมร่วมกัน

สิ่งที่ยาได้เรียนรู้จากกลุ่ม คือ ความรู้และแนวปฏิบัติที่เหมาะสม เช่น การให้ช่วยเหลือตนเอง การให้พื้นที่ส่วนตัวแก่หลาน การให้ปฏิบัติงานบ้าน การใช้เวลากับหลานและสอนหลานมากขึ้น ตลอดจนการชมเชยและให้กำลังใจ การให้ออกาสฟู้ตฝึกฝนทักษะการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลืองานบ้าน ทำให้ยาเห็นความสามารถและพัฒนาการของฟู้ตที่เพิ่มขึ้น

“เรารักเขามากกว่าเดิมและเขาทำตัวน่ารักกว่าเดิม เข้าใจเขามากขึ้น เขาเป็นแบบนี้ เราก็ต้องหาสิ่งที่ดีสำหรับเขาให้เขา เพื่อเป็นทุนให้เขาในข้างหน้าเมื่อเราไม่อยู่”

ย่านองฟู้ต 16 ต.ค. 48: ที่บ้าน

การเลี้ยงหลานและลงมือปฏิบัติร่วมกับหลานทำให้ยาเข้าใจในตัวตนของหลาน เข้าใจความสามารถและข้อจำกัดด้านการอ่านเขียนหนังสือ ซึ่งทำให้ยาลดความคาดหวังจากการอ่านออกเขียนได้เป็นการหาทางส่งเสริมให้ฟู้ตสามารถช่วยเหลือตนเองได้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม การเข้าใจและยอมรับในตัวหลานส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ตนเอง คือ ยาปรับอารมณ์ตนเองให้ใจเย็นมากขึ้น และสังเกตหลานมากขึ้น รวมทั้งเข้าใจผู้ปกครองท่านอื่น ซึ่งยามีความสุขกับการเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้

ผู้วิจัย: มีความรู้สึกของการเข้ากลุ่มอย่างไร

ยา: ความรู้สึกสงบดี เหมือนกับเราได้กลับไปทำอะไร สมัยก่อนที่เราไม่เคย มีสัปดาห์รูป ทำกิจกรรมต่างๆ ตรงนั้นมันดีนะ เหมือนเราได้ปลดปล่อย...ใครเขาจะคิดอย่างไร จะคุยอย่างไร เราไม่สนใจ เราจะอยู่ตรงนี้ ฉันอยากอยู่ตรงนี้ ก็ดีค่ะ ได้สังสรรค์ ได้คุย

9 ต.ค. 47: ที่บ้าน

อย่าเข้าใจหลักของการทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กล่าวคือ ผู้ปกครองต้องลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง หาแนวทางส่งเสริมพัฒนาการด้วยการประสานความร่วมมือกับครู ทั้งนี้ต้องพัฒนาตนเองให้สามารถทำงานกับเด็ก ปรับเปลี่ยนตัวเองให้สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กที่สำคัญคือต้องให้เวลา ใจแข็ง และต้องสอน

"ครูก็ช่วย แล้วไม่ใช่ครูทำอย่างเดียว เราก็ต้องทำกับเด็กด้วยเพราะเราอยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากกว่า แต่ถามว่าเขากลัวใคร เขาจะกลัวครูมากกว่า...เราก็บอกกับยายทวดว่าเดี๋ยวนี้หนูใจเย็นแล้วนะ ใจเย็นเพื่อมาทำงานกับเขา เพราะหนูก็คงจะมีเวลากับเขานิดไม่นาน"

ย่าน้องฟลุ้ต 9 ต.ค. 47: ที่บ้าน

"ตัวเราเองเราต้องการอะไรบางครั้งเรายังไม่รู้เลย เราอยากได้อะไรอยากได้อะไร แต่จริงๆแล้วมันอาจจะไม่ได้อย่างที่เรานั่ง ทุกคนต้องการเห็นเด็กของเราอ่านออกเขียนได้ให้ดีทัดเทียมเพื่อนเขา แต่พอมาถึงตรงนี้แล้วเราไม่ได้ เราก็ต้องมาคิดว่าถ้าเผื่อค่อยๆทำค่อยๆไป ยังดีเสียกว่าที่เราไม่ทำอะไรเลย...จากที่เคยว่าเขา ฟลุ้ตต้องอย่างนั้นต้องอย่างนั้น ก็จะมาค่อยๆให้เขาชิมชั้บไปเรื่อยๆ จากใจร้อนก็เริ่มเป็นคนใจเย็น จากซี่โมโหก็เริ่มละลายไปที่ละนิดๆ แล้วก็ร่วมปฏิบัติกับเขา พอเราทำอะไรได้ก็จะให้กำลังใจเขา แล้วก็เข้าใจเขาว่าเขาไม่เหมือนเด็กอื่น"

ย่าน้องฟลุ้ต 13 พ.ย. 48: การประชุมร่วมกัน

กระจุกสะท้อนจากการฟังกรณีศึกษาของผู้ปกครองท่านอื่นทำให้ยากกลับมามองการทำงานของตนเองและสร้างให้เกิดพลังในการลงมือกระทำมากขึ้น ซึ่งการทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องเข้มงวด ใจอ่อน และเข้าใจธรรมชาติของเขา

"ฟลุ้ตมันนิสัยชั้บให้ทำอะไรจะบ่นแล้วก็ทำตาคว่าตางาย โดยที่เราไม่ลูก ลูกเราไม่เคยทำกับเราแบบนี้ แต่เขาทำกับเราแบบนี้ เราก็รู้สึกเหมือนกับว่าเขาเลี้ยงเขาไม่ดีนะ แต่พอเราคิดได้ว่าเขาไม่ปกตินะ เราก็ควรให้อภัย หย่อนให้เขานิดนึง ก็คิดว่าอย่างนี้ แต่ถ้าเผื่อเราบอกว่าไม่ปกติแล้วไปตามใจเขา เหมือนกับว่าเขาจะหย่อนให้เขามากเกินไป จะทำให้เขาคิดว่าจะทำอย่างไรก็ได้"

ย่าน้องฟลุ้ต 4 ก.ย. 48: การประชุมร่วมกัน

ย่าให้ความร่วมมือเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ 13 ครั้งจากจำนวน 16 ครั้ง แสดงความคิดเห็นในการประชุมเป็นบางครั้ง ย่ามีความรู้สึกผูกพันกับกลุ่มและต้องการให้ดำเนินกลุ่มต่อ โดยในรอบใหม่ของกระบวนการกลุ่ม ย่าอาสาสมัครเป็นวิทยากรสอนผู้ปกครองและเด็กทำอาหาร ซึ่งย่าและฟลุตเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวทุกครั้ง

“ก็อยากให้กลุ่มถักทอสายใยสายสัมพันธ์เอาไว้เหมือนเดิม”

ย่าน้องฟลุต 13 พ.ย. 48: การประชุมร่วมกัน

1.7 ครอบครัวน้องเป็โย

ปัจจุบัน ค.ญ. พิณ อายุ 9 ปี 1 เดือน เรียนอยู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1

พัฒนาการของเป็โย

1) ข้อมูลเกี่ยวกับเป็โย

เป็โยเกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว สมาชิกในบ้านประกอบด้วยพ่อ แม่ เป็โย และน้องชายวัย 6 ปี ครอบครัวเป็โยมีอาม่าวัย 60 ปี เป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว ด้วยการทำโรงงานลูกชิ้นปลา แม่เป็นแม่บ้านดูแลลูกและพ่อซึ่งมีพัฒนาการล่าช้า แม่ทราบปัญหาของพ่อตั้งแต่ออกแต่งงานผ่านการบอกเล่าของอาม่าว่า สมัยเป็นทารก พ่อป่วยเป็นโรคถุงลม มีอาการตัวร้อน ไข้สูง และชัก ได้รับการเจาะสมองซึ่งอาการเจ็บป่วยส่งผลต่อสติปัญญาและพัฒนาการ โดยสามารถเรียนได้เพียงระดับประถมศึกษาปีที่ 3 เป็โยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับแม่มากที่สุด ในขณะที่พ่อมักแยกตัวอยู่คนเดียว ความสัมพันธ์กับน้องชายไม่ราบรื่น เป็โยมักทะเลาะกับน้องเนื่องจากหวงของ เป็โยเป็นที่รักของญาติฝ่ายพ่อ โดยเฉพาะอาม่า และอาโกว (พี่สาวของพ่อ) ซึ่งตามใจเนื่องจากความสงสาร ทั้งสองไม่สนับสนุนให้การบำบัดหรือรับการรักษา

เป็โยเป็นลูกสาวคนโตของครอบครัว ขณะตั้งครรภ์แม่มีอายุ 25 ปี ไม่มีปัญหาสุขภาพ ขณะตั้งครรภ์แต่มีอาการแพ้ท้องอย่างมาก โดยแพ้ท้องตลอด 9 เดือนของการตั้งครรภ์ เป็โยเกิดเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2539 อายุครรภ์ 41 สัปดาห์ คลอดโดยวิธีการผ่าท้องเนื่องจากอายุครรภ์เกินกำหนดคลอดและปากมดลูกไม่เปิดหลังจิตยาเร่งคลอด ขณะแพทย์ทำคลอดพบว่าเด็กไม่ยอมออก ดิ้น และร้องเสียงดังมาก หลังคลอดเป็โยมีอาการตัวเหลืองจึงต้องนอนในตู้อบนานหลายวัน น้ำหนักแรกคลอด 3,500 กรัม ลักษณะโดยรวมปกติยกเว้นตาซ้ายปิด และเมื่อลืมตาได้พบว่าตาลอยและเขออกด้านข้าง หลังลืมตาได้ระยะหนึ่งตาดำเลื่อนลงมาอยู่ในตำแหน่งปกติ แพทย์ตรวจสายตาไม่พบความผิดปกติใดๆ

แม่สังเกตพบความผิดปกติเนื่องจากไม่พูด ไม่เข้าใจภาษาพูด จึงพาไปพบแพทย์จิตเวช เด็กเมื่ออายุ 2 ปี และเข้ารับการฝึกพูดประมาณ 2 – 3 ครั้ง เปียโนเข้าเรียนโรงเรียนสาธิตระดับเด็กเล็กเมื่ออายุ 2 ปี 6 เดือน ทางโรงเรียนแนะนำให้แม่พาเปียโนไปพบแพทย์เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการลูก แม่ไปพบแพทย์ที่สถาบันพัฒนาเด็กแห่งหนึ่ง ได้รับคำแนะนำให้ส่งเสริมลูกตามเกณฑ์พัฒนาการเด็กปกติ แต่ไม่ได้รับการวินิจฉัย จากนั้นแม่จึงพาเปียโนเข้ารับการตรวจร่างกายที่โรงพยาบาลอีกแห่งหนึ่ง ครั้งนี้แพทย์วินิจฉัยว่าเปียโนพูดล่าช้าและสงสัยว่าบกพร่องด้านปัญญา (Delay speech and R/O mild MR) แต่แม่เข้าใจว่าแพทย์พูดว่า ลูกน่าจะมีความวินิจฉัยโรครวม และเปียโนก็ไม่ได้รับการเจาะเลือดเพื่อตรวจโครโมโซมแต่อย่างใด

"หมอบอกเป็นความวินิจฉัยโรครวม และไม่แนะนำอะไรเลย พูดคำเดียวว่าเป็นความวินิจฉัยโรครวม หมอนัดให้มาพบอีกแต่ไม่ได้ให้ฝึกอะไร ให้ไปฝึกที่อื่น ...ไปฝึกพูดที่โรงพยาบาลเอกชนอยู่ 1 ปี ครูฝึกพูดแนะนำให้ไปหาหมอจิตเวช ก็ไปตรวจนิ้ว ความสูง ชั่งน้ำหนัก ไม่ได้แนะนำอะไร ให้ไปพัฒนาการเด็กไปอ่านว่าเด็กควรทำอะไรบ้าง เมื่ออายุเท่าไร ไป 3 – 4 ครั้ง ไม่มีอะไรเลยเลิกไป"

แม่น้องเปียโน 22 ต.ค. 47: ที่บ้าน

แม่พาเปียโนเข้ารับการบำบัดด้านการพูดที่โรงพยาบาลเอกชน บำบัดอยู่ยาวนาน 2 ปี จึงหยุดเข้ารับการบำบัด เนื่องจากเปียโนสามารถพูดได้ ในขณะนั้นเปียโนอายุ 4 ปี ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับที่น้องชายเริ่มพูดได้ปัจจุบันเปียโนเรียนอยู่ระดับอนุบาลปีที่ 3 และไม่ได้รับการบำบัดใดๆ

เปียโน เด็กหญิงวัย 8 ปี 6 เดือน รูปร่างผอม แขน ขา ยาว ผิวขาว ผิวหนังแพ้ง่าย แพ้สูบบุหรี่ควันเดียว ตาเล็ก ตาข้างซ้ายบางครั้งลอยขึ้นข้างบนและเขยือก ผมตรงสีดำตัดสั้นระดับคาง ไว้ผมหน้าม้า เวลาเดินเปียโนมักเดินด้วยปลายเท้า เท้าทั้ง 2 ข้างชี้ออกด้านข้าง กล้ามเนื้อมัดใหญ่ แข็งแรงป็นปลายคล่องแคล่ว ไม่กลัวอันตราย แต่มักหกล้มหรือเดินชนสิ่งกีดขวางทาง ทรงตัวด้วยขาข้างเดียวไม่ได้ การประสานสัมพันธ์แขน ขา มือ ตา ไม่ดี โยนรับบอลไม่แม่นยำ มักใช้ลำตัวช่วยในการรับ กล้ามเนื้อมัดเล็กไม่แข็งแรง ใช้กรรไกรตัดกระดาษไม่ได้ เขียนหนังสือกดหนักแต่เส้นไม่มั่นคง บังคับมือได้ไม่คล่อง ลักษณะมือเรียวยาว ปลายนิ้วแหลม สับสนช้ำยชวา มักใส่รองเท้าส้นข้าง เปียโนรับประทานอาหารได้ทุกชนิด ชอบรับประทานขนมกรุบกรอบ สุขภาพแข็งแรง เป็นเด็กอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส แต่เมื่ออยู่บ้านมักโวยวาย พูดเสียงดัง คือรักและเอาแต่ใจตนเอง เปียโนสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ แต่มักทำปฏิบัต้อย่างรวดเร็ว แม่ต้องดูแลใกล้ชิดเรื่องความสะอาด เปียโนมีกลิ่นปากแรงแต่ไม่ยอมไปพบแพทย์ เปียโนมักปฏิบัติตามใจตนเอง ไม่รอคอยฟังคำสั่ง หันเหความสนใจได้ง่ายมาก สมาธิสั้น เปลี่ยนกิจกรรมบ่อย เหม่อลอย สามารถเล่นกับเพื่อนได้โดยสันติแต่ทะเลาะกับน้องชายเป็นประจำ เข้าหาคน

และติดคนง่าย ไม่กลัวคนแปลกหน้า มักเดินชนเสาหรือสิ่งกีดขวางทางเป็นประจำ เข้าใจคำสั่งที่ไม่ซับซ้อนและปฏิบัติตามได้ พูดเร็ว รวด ไม่ชัดเจน และน้ำเสียงเบา สื่อสารบอกความต้องการตนเองได้แต่ตอบไม่ตรงคำถาม ความจำไม่ดี จำชื่อครูสลับกัน อ่านเขียนไม่ได้ ไม่เข้าใจมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ เคลื่อนไหวตามจังหวะไม่ได้

2) พัฒนาการที่พบในโรงเรียน

ในห้องเรียนพิเศษ เปียโนสามารถอยู่กับกลุ่มได้โดยตลอด แต่บางครั้งไม่ให้ความร่วมมือในขณะปฏิบัติกิจกรรม โดยเฉพาะในกิจกรรมวงกลมตอนเช้าที่ครู ทำท่าทางพร้อมบทกลอนหรือบทเพลง พบว่าเปียโนมักยืนเหม่อ ไม่รวมทำท่าทางพร้อมกับครู เปียโนให้ ความสนใจกิจกรรมสนทนาและการตอบคำถามจากนิทาน แต่มักตอบไม่ตรงคำถามโดยพูดในสิ่งที่ตนอยากพูด ไม่สัมพันธ์กับคำถามที่ครูถาม นอกจากนั้นยังมีอาการพูดไม่ชัด ทำให้ครูไม่เข้าใจในสิ่งที่เปียโนสื่อสาร เปียโนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในห้องเรียนพิเศษ ทั้งการยกเก้าอี้ เลื่อนโต๊ะ รับประทานของว่าง วาดรูป แต่มักปฏิบัติด้วยความรวดเร็วไม่รอคอยฟังคำสั่ง ขณะปฏิบัติงานเปียโน

ภาพที่ 8 ภาพวาดตัวเองของเปียโน

มักหันเหความสนใจได้ง่ายจึงไม่มีสมาธิตลอดขณะปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จในเวลา ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2547 เปียโนไม่สามารถวาดรูปตามครูได้ โดยมักวาดในสิ่งที่ตนต้องการ และไม่สามารถลอกคำจากกระดานเองได้

พฤติกรรมสำคัญของเปียโนในห้องเรียนพิเศษ คือ เหม่อลอย หันเหความสนใจง่าย มีข้อจำกัดทางภาษาทั้งด้านความเข้าใจและการพูดสื่อสาร ไม่รอคอยฟังคำสั่ง ปฏิบัติสิ่งต่างๆด้วยความรวดเร็ว อ่านเขียน คำนวณไม่ได้ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของเปียโนเน้นการทำงานกับการสื่อสาร การมีสมาธิกับการทำงานโดยตลอด การนับสิ่งของ 1 – 3 สิ่ง และการวาดรูปจากกระดาน สิ่งสำคัญในการทำงานกับเปียโน คือ การปฏิบัติให้ช้าลง ความมีสติรู้ตัวขณะปฏิบัติ และการช่วยงานในห้องเรียนพิเศษ

เนื่องจากเปียโนหันเหความสนใจได้ง่าย ประกอบกับความเข้าใจและความสามารถในการสื่อสารที่จำกัด ดังนั้น การสื่อสารกับเปียโนจึงต้องเป็นคำพูดที่ง่าย ช้า และชัดเจน ประโยคไม่ยาวนักและไม่ซับซ้อน โดยใช้ท่าทางร่วมด้วยขณะพูด ทั้งนี้ต้องทำให้เปียโนฟังความสนใจที่ครู สบตาครู ซึ่งอาจช่วยได้โดยการสัมผัสหน้าหรือจับตัวให้มองตรงๆ เมื่อเปียโนตอบคำถามจำเป็นอย่างยิ่ง

ที่ครูต้องพูดทวนคำตอบเพื่อให้เข้าใจตรงกัน ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2548 พบพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้น กล่าวคือ พูดสื่อสารมากขึ้นแม้ยังไม่ชัดเจนและตอบไม่ตรงคำถามเป็นส่วนใหญ่ ร้องเพลงและท่องกลอนตามครูเสียงดังขึ้นแม้ยังไม่ถูกต้องก็ตาม สามารถพูดเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเองมากขึ้น ซึ่งครูพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่เล่าโดยการพูดเล่า คำพูดของเป็โย อย่างไรก็ตามพบว่าเป็โยเข้าเรียนสายบ่อยครั้ง และมักเหม่อลอย ไม่ร่วมปฏิบัติกิจกรรม โดยยืนเฉยๆในช่วงต้นชั่วโมง งานประจำในห้องเรียนพิเศษของเป็โย คือ ช่วยครูลบกระดาน ยกเก้าอี้ ช่วยครูจับกระดาษติดบนกระดาน อย่างไรก็ตามยังคงแสดงอาการเหม่อลอยและหันเหความสนใจง่าย ซึ่งครูต้องคอยสัมผัสให้รู้ตัว และให้หันกลับมาปฏิบัติงานตนเองต่อจนสำเร็จ ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2549 พบว่า เป็โยให้ความสนใจกับเพื่อนมากขึ้น จากที่ไม่ค่อยใช้คำพูด เป็โยมักพูดเตือนเพื่อนหรือเข้าไปสัมผัสเพื่อน เล่นกับเพื่อน ชวนเพื่อนคุย การสอนของครูที่ให้เป็โยวาดรูปตามแบบครูบนกระดานทีละชั้นตอน หรือการทำงานสั้นๆอย่างเป็นขั้นตอนตั้งแต่เตรียมอุปกรณ์จนกระทั่งเก็บอุปกรณ์ ช่วยให้เป็โยปฏิบัติช้าลงและมีสติรู้ตัวขณะปฏิบัติงาน แต่ครูยังต้องกำกับขณะปฏิบัติกิจกรรมเนื่องจากเป็โยมักไม่รอคอย และปฏิบัติไม่ถูกขั้นตอน หลังจากที่เป็โยเข้าเรียนในห้องเรียนพิเศษเพียง 1 ภาคการศึกษา พบว่า สามารถวาดรูปตามแบบบนกระดานได้ และภาพที่วาดดูออกว่าเป็นภาพอะไร รวมทั้งสามารถลอกคำตามแบบบนกระดานได้แม้ยังไม่สามารถบอกไม่ได้ว่าคำนั้นอ่านว่าอย่างไร

สำหรับคณิตศาสตร์ นักจิตตลีลาบำบัดแนะนำให้สอนนับเลข โดยใช้สิ่งของที่มีขนาดใหญ่หรือการเชื่อมโยงกับของกินหรือสิ่งที่เด็กชอบ ร่วมกับกิจกรรมที่ได้เคลื่อนไหวพร้อมนับเลข เช่น ตบมือ กระโดด ก้าวเดิน รับส่งตุ๊กต๋ ก้อนลงสู่สัญลักษณ์ตัวเลข การจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ตลอด 3 ภาคการศึกษา พบว่า เป็โยสามารถนับเลข 1 – 10 ได้ แต่ยังไม่แม่นยำ สามารถอ่านและเขียนตัวเลข 1 ได้ แต่ยังไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ และหยิบสิ่งของที่มีจำนวนเท่ากับ 1 2 และ 3 ได้

3) พัฒนาการที่พบนอกโรงเรียน

แม้ครอบครัวของเป็โยเป็นครอบครัวเดี่ยว แต่ก็มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับญาติผู้ใหญ่ฝ่ายพ่อ ทั้งอาม่าและอาไกรรักและตามใจ ไกรมักมานอนค้างที่บ้านเป็นประจำ โดยวันใดที่ไกรมานอนด้วยเป็โยมักเข้านอนหลัง 4 ทุ่ม ในขณะที่เข้านอนกับแม่ไม่เกิน 2 ทุ่มครึ่ง เป็โยตื่นนอนประมาณ 7 โมงเช้าและรับประทานอาหารเช้าเป็นเวลาโดยแม่เป็นผู้จัดเตรียมให้ ยกเว้นวันเสาร์อาทิตย์ที่ไม่มีกำหนดเวลาของกิจวัตรประจำวันทั้งการตื่น การนอน และการรับประทานอาหารเช้า เป็โยช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้แต่แม่ต้องคอยกำกับและช่วยเหลือในเรื่องความสะดวกและความเรียบร้อย ไม่มีงานประจำ การใช้เวลาว่างส่วนใหญ่มักเล่นคนเดียวหรือเล่น

กับแม่ แต่ไม่ค่อยเล่นกับน้อง ซึ่งเปียโนเปลี่ยนกิจกรรมการเล่นบ่อย นอกจากนั้นโกวมักพาเปียโน และน้องชายออกไปเที่ยวนอกบ้านในวันหยุดเสาร์อาทิตย์บ่อยครั้ง เช่น สวนจตุจักร ตลาดสด ห้างสรรพสินค้า โรงหนัง

“ปิดเทอมตื่นประมาณ 7 โมง อาบน้ำสายหน่อย ทานข้าว ดูหนัง วาดรูประบายสี เล่น กับแม่กับน้อง แต่เล่นได้ไม่นาน เล่นคอมพิวเตอร์แต่ส่วนใหญ่จะทำฟัง เห็นน้องเล่น จะเล่นบ้าง ทำแผ่นแตก”

“ไปอยู่กับพวกโกวนิสัยจะไม่ดี ไม่เป็นระเบียบ กลับมากก็ตี 3 – 4 ทุ่ม เราก็ไม่อยากให้ กลับตี 6 แต่พูดไม่ได้ น้ำท่วมปากคะ ไปก็ไปทั้งหมด ถ้าเขาเอาหลานไปเราก็ต้องไป ไม่อย่างนั้นเขาจะไม่ไหว”

แม่น้องเปียโน 22 ต.ค. 47: ที่บ้าน

แผนการจัดโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติที่บ้านเน้นการดูแลกิจวัตรประจำวันให้มีความสม่ำเสมอ การให้ช่วยเหลือตนเอง และการปฏิบัติงานบ้านง่ายๆร่วมกับผู้ปกครอง แม่พยายามรักษาจังหวะของกิจวัตรประจำวันให้มีความสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถปฏิบัติได้ เฉพาะเปิดภาคการศึกษา โดยช่วงปิดภาคการศึกษาจังหวะของการรับประทานอาหาร ไม่สม่ำเสมอ กล่าวคือ แม่จัดให้รับประทานอาหารเมื่อเปียโนหรือน้องร้องขอ เดือนเมษายน 2548 อาม่า เริ่มต้นธุรกิจใหม่ คือ โรงงานเด้าหมู ซึ่งแม่ต้องช่วยดูแลกิจการ ทำให้แม่ไม่มีเวลาให้กับลูกๆน้อยลง ส่งผลกระทบต่อจังหวะและกิจวัตรประจำวันของเปียโน ทำให้จังหวะของการนอนและการรับประทานอาหารไม่สม่ำเสมอแม้เป็นช่วงเปิดภาคการศึกษา

แม่: ช่วงที่ผ่านมาก็คือจะแล้วแต่เขา คือว่าถ้าเขาหิวเขาก็จะถาม หรือไม่อย่างนั้น ถ้าเราไม่อยู่เขาก็จะลงไปหาอะไรในครัวทานเอง

ผู้วิจัย: พูดถึงวันเสาร์อาทิตย์ และวันธรรมดา

แม่: ใช่ ถ้าหิวก็จะบอก

ผู้วิจัย: แล้วก็ไม่เป็นเวลา และไม่ใช่มือด้วยใช่ไหมคะ

แม่: ไม่เป็น เพราะเราก็ไม่เป็น

ผู้วิจัย: แต่ก่อนหน้านี้ที่คุณแม่จะทำงานเป็นไหมคะ

แม่: เป็นค่ะ

แม่น้องเปียโน 23 ต.ค. 48: ที่บ้าน

แม่เปิดโอกาสให้เปียโนช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันมากขึ้น แต่ยังคงต้องช่วยเหลือในเรื่องความสะดวกและความเรียบร้อย แม่ให้เปียโนช่วยเหลืองานบ้านเล็กๆน้อยๆ

ที่ใช้เวลาในการปฏิบัติไม่นานและไม่ใช่งานประจำมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลาที่ว่างจากภาระงาน
โรงงานเด้าท์

“ช่วงเดือนก่อนพอมีเวลารว่าง ก็ทำตามกิจกรรมที่ครูให้มาทำที่บ้านคะ คือ ให้นอนเป็น
เวลา ตื่นเป็นเวลา กินข้าวเย็นพร้อมหน้ากัน ถ้าวันไหนทำกับข้าว เปียโนก็จะช่วยทำ
เช่น เจียวไข่ เค็ดผัก และใช้ให้ทำงานวันละอย่างน้อย 3 อย่าง แต่ส่วนใหญ่จะใช้
มากกว่านั้นคะ”

แม่น้องเปียโน 17 ส.ค. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

เมื่อมีเวลารว่างจากงาน แม่มักชวนลูกๆ ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น สีน้า ตีเบด
วาดรูป หรือพาไปใกล้ชิดกับธรรมชาติ ไปสวนสาธารณะ ไปว่ายน้ำ การไปเยี่ยมบ้าน
ครั้งที่ 3 ช่วงเดือนตุลาคม 2548 พบว่า เปียโนมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้น ทั้งการพูด
และความเข้าใจ

การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของแม่

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

แม่เป็นลูกคนเล็กของครอบครัวเชื้อสายจีนซึ่งทางบ้านมีฐานะปานกลาง
ชีวิตวัยเด็กเป็นชีวิตที่เรียบง่าย เวลาส่วนใหญ่หมดไปกับการเรียนหนังสือ เมื่อเรียนจบ
ระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสตรี แม่เลือกเรียนต่อสายพาณิชยศาสตร์
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แต่งงานเมื่ออายุ 25 ปี ด้วยความเห็นชอบจากผู้ใหญ่ทั้ง
สองฝ่าย พ่อเป็นลูกชายคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้อง 5 คน ของครอบครัวเชื้อสายจีน อายุ
อ่อนกว่าแม่ 1 ปี เรียนได้เพียงระดับประถมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากมีพัฒนาการล่าช้าและ
ไม่ได้รับการบำบัดหรือส่งเสริมพัฒนาการใดๆ

“แต่งงานจากการดูตัว แม่ก็รู้ว่าพ่อไม่ปกติ เรายกก็กลัวว่าลูกจะไม่ปกติ แต่เราถูกชะตา
กับแม่แฟน ไม่คิดจะแต่งด้วย แต่สัมพันธ์ดีกับแม่เขา หลังจากแต่งแล้วแม่แฟนก็เล่า
ให้ฟังเกี่ยวกับแฟนเรื่อยๆ...ตามใจผู้ใหญ่ แม่เป็นลูกคนเล็ก เขาว่าอย่างไรก็เอา คือเรา
เป็นคนง่ายๆ เจ๊ๆ อยากให้แต่งก็แต่งไป”

แม่น้องเปียโน 22 ต.ค. 47: ที่บ้าน

อำมาวัย 60 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สร้างฐานะจากการทำ
โรงงานลูกชิ้นปลาและขายเครื่องถ้วยเตี้ยในตลาด อำมาเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้าน

การเงินแก่ครอบครัวและเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเรียนของหลานทั้งเปียโนและน้องชาย เนื่องจากรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นต้องได้รับการเห็นชอบจากอาม่า ซึ่งอาม่าไม่เห็นประโยชน์ของการสนับสนุนให้เปียโนเรียนหนังสือหรือรับการบำบัด

“เราอยากให้เรียนแต่อาม่าบอกอย่าเลย ตอนแรกที่เปียโนไม่พูด เราก็เป็นคนชวนขายที่จะพาลูกไป เราก็ออกค่าใช้จ่ายเอง พอพูดได้อาม่าก็จะบอกว่ามันพูดได้แล้วไม่ต้องพาไปแล้ว เราก็เอาอย่างไรดี ก็ลองหยุดดู...แม่เองก็มีปัญหาค่าใช้จ่าย กำลังเราก็ไม่ได้มาก ไม่ได้ทำอะไรด้วยใจคะ”

แม่น้องเปียโน 19 มี.ค. 48: ที่บ้าน

ผู้วิจัย: โกวเห็นความสำคัญที่จะพัฒนาหลานไหม

แม่: ไม่ ทั้งบ้านอะไรก็ไม่รู้ อย่านไปเลย เรายังจะพาไปหาจิตเวชเด็ก อาม่าก็บอกหลานขึ้นไม่ได้เป็นน้ำจะพาไปทำไม เขาไม่เห็นด้วย เราก็หยุดไป

แม่น้องเปียโน 19 มี.ค. 48: ที่บ้าน

แม่เป็นคนเตรียมรับมือ เตรียมใจ กับสิ่งที่จะเกิดขึ้นไว้ตั้งแต่แรกก่อนแต่งงานและก่อนมีลูกว่าลูกอาจเป็นเหมือนพ่อที่มีพัฒนาการล่าช้า ทำให้การยอมรับในตัวลูกเป็นไปได้เร็ว แม่หาความรู้จากการปรึกษาแพทย์ ปรึกษานักบำบัด อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ และสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ความรู้หรือคำแนะนำที่ได้รับจากนักบำบัด เมื่อนำกลับมาฝึกลูกต่อที่บ้านจนกระทั่งเปียโนพูดได้จึงหยุดปฏิบัติ ความคาดหวังของแม่ต่อเปียโน คือ สามารถดูแลตัวเองได้ อ่านออกเขียนได้ และมีอาชีพเลี้ยงตัวเอง

ผู้วิจัย: เคยคิดไหมว่าทำไมชีวิตฉันเป็นแบบนี้

แม่: ถ้าคิดคงคิดตั้งแต่ก่อนแต่ง คือเรารู้แล้วว่าเราเป็นแบบนี้ แล้วเราก็ทำใจ ก็อยู่ได้ ไม่มีปัญหา เราทำใจไว้แล้วด้วยว่าลูกอาจจะเป็น เราแบ่งใจทำใจไว้แล้ว เพราะว่างแล้ว แต่อย่าอยากให้เรามีเราก็ตกลง

แม่น้องเปียโน 22 ต.ค. 47: ที่บ้าน

ปัญหาหลักในการส่งเสริมพัฒนาการของเปียโน คือ การทำความเข้าใจกับญาติผู้ใหญ่ ซึ่งไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ประกอบกับการเลี้ยงดูในลักษณะตามใจเนื่องจากความรักและความสงสาร

“เกิดเป็นแม่แล้วรู้ว่าเราเป็นแบบนี้เราก็ทำให้เขาตั้งแต่แรก ทำให้ดีที่สุด บางทีก็มีการขัดแย้ง ไม่ได้ได้รับความเห็นชอบจากผู้ใหญ่ แต่เราก็แอบๆทำ ทำเท่าที่เราทำได้”

แม่น้องเปียโน 24 ก.พ. 49: ห้องเรียนพิเศษ

2) การเปลี่ยนแปลงของแม่

แม่สะท้อนความคิดว่าการเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ เป็นโอกาสของการมีเพื่อนร่วมคิดร่วมแบ่งปันประสบการณ์ ซึ่งแม่คาดหวังว่าจะได้รับความรู้หรือวิธีการส่งเสริมพัฒนาการลูกจากกลุ่ม แต่ด้วยปัจจัยชีวิตที่ต้องช่วยเหลือทางบ้านดูแลกิจการโรงงานเตาผู้ซึ่งเป็นธุรกิจใหม่ของครอบครัว ทำให้ส่งผลกระทบต่อเวลาในการดูแลลูกและโอกาสของการเข้าร่วมที่ลดลง อย่างไรก็ตาม แม่สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในด้านการกระทำ กล่าวคือ ปฏิบัติกับลูกในทางส่งเสริมพัฒนาการมากขึ้น ได้แก่ การให้โอกาสเปียโนช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การให้ช่วยเหลืองานบ้านเล็กๆน้อยๆ การนำกิจกรรมไปปฏิบัติกับลูกในยามว่าง และการพาลูกสัมผัสธรรมชาติ โดยแนวปฏิบัตินี้นำไปใช้กับทุกคนในบ้าน ไม่ว่ากับพ่อ เปียโน หรือน้องชาย ในด้านความรู้สึกแม่สะท้อนว่า ทำงานกับอารมณ์ตนเองมากขึ้น ใจเย็นขึ้น ซึ่งการเปิดโอกาสให้ลูกได้ปฏิบัติสิ่งต่างๆด้วยตนเองทำให้เห็นศักยภาพของลูกมากขึ้น ในด้านความคิด แม่เข้าใจวิธีการทำงานกับเด็กไม่เฉพาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่กับเด็กปกติก็ทำงานในลักษณะเดียวกัน คือ ให้ช่วยเหลือตนเอง

การสนทนากับผู้ปกครองในการไปเยี่ยมบ้านครั้งแรกช่วงวางแผนปฏิบัติการ ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก กล่าวคือ แม่ค่อนข้างตามใจ พุดคุยกันเหมือนเพื่อน ในขณะที่เปียโนกับน้องไม่ค่อยเล่นด้วยกัน น้องชายชอบดูโทรทัศน์ แต่เปียโนชอบขีดเขียนระบายสี เมื่อแรกรู้ว่าเปียโนไม่ปกติ แม่ปรึกษาแพทย์เป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับการหาความรู้เองจากการอ่านหนังสือ หรือสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต แต่ปัญหาคือ การเข้าถึงข้อมูลได้ยากซึ่งแม่ต้องการทราบวิธีการปฏิบัติและวิธีการฝึกลูก

“เราก็ต้องชวนชววย เราก็ไม่ได้อยู่เฉย เวปไหนมีเราก็เข้าไปหมด แต่มันหายากมากเลย หาไม่ค่อยมี ข้อมูลเกี่ยวกับดาวนซินโดรมมันน้อย ถ้าไปโรงเรียนเฉพาะทางกลัวลูกเราจะไปตามเขา”

แม่น้องเปียโน 22 ต.ค. 47: ที่บ้าน

ตลอดเวลากว่า 8 ปี แม่ยังคงมีคำถามในใจเกี่ยวกับการวินิจฉัยของแพทย์ที่วินิจฉัยว่าเปียโนเป็นดาวนซินโดรม โดยไม่ได้ตรวจความผิดปกติของโครโมโซม เนื่องจากลักษณะทาง

กายภาพของเป็ยโนที่ไม่เหมือนเด็กดาวนซินโดรมทั่วไป ประกอบกับพัฒนาการที่ดีกว่า ทำให้แม่วางแผนใจในสิ่งที่ลูกเป็น

จังหวะของกิจวัตรประจำไม่สม่ำเสมอทั้งในเรื่องการตื่น การนอน และการรับประทานอาหาร แม้วเป็ยโนสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้แต่แม้อย่างต้องกำกับอย่างใกล้ชิดและช่วยเหลือในเรื่องความสะดวก หน้าที่หลักของเป็ยโน คือ เรียนหนังสือ ไม่มีภาระงานประจำ การรับประทานอาหารนั้นสามารถรับประทานได้ทุกอย่างแต่มักรับประทานนมกรุบกรอบ เป็ยโนใช้เวลาว่างกับการเล่นชายของ การขีดเขียน วาดรูป การดูโทรทัศน์ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ การฟังนิทาน ซึ่งเปลี่ยนกิจกรรมบ่อยมาก ความสัมพันธ์กับน้องชายไม่ราบรื่นโดยเป็ยโนมักเป็นฝ่ายชวนทะเลาะเนื่องจากหวงของเล่น ในวันเสาร์อาทิตย์ส่วนใหญ่ไว้มักพาออกไปเที่ยวนอกบ้าน

ในช่วงที่ 1 ของการปฏิบัติการ แม่ให้ความร่วมมือในการดูแลจังหวะของกิจวัตรประจำวันให้มีความสม่ำเสมอมากขึ้น ซึ่งสามารถปฏิบัติได้ในช่วงเปิดภาคการศึกษา แม่เปิดโอกาสให้เป็ยโนช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันภายใต้การกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดเรื่องความสะดวก เปิดโอกาสให้ช่วยเหลืองานบ้านเล็กๆน้อยๆแต่ไม่ใช่งานประจำ เช่น ถูห้องนอนตัวเอง รดน้ำต้นไม้ สำหรับการรับประทาน แม่พยายามลดปริมาณของหวานหรือขนมกรุบกรอบลงโดยเปลี่ยนเป็นผลไม้แทน การเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ แม่สะท้อนว่า ได้ประโยชน์จากการฟังบรรยายน้อยเนื่องจากเนื้อหาไม่ตรงกับลักษณะของเป็ยโน แต่แม่พยายามใช้เวลาว่างในการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกับลูกมากขึ้น โดยนำกิจกรรมที่ครูแนะนำไปร่วมปฏิบัติกับลูก เช่น การระบายสีน้ำ การพูดคุยเรื่องขนาด การสอนจำนวนจากสถานการณ์จริง การพาไปเที่ยวสวนสาธารณะแทนห้างสรรพสินค้า อย่างไรก็ตาม แม้อย่างคงตามใจ ให้ลูกเลือกปฏิบัติตามที่ต้องการแทนการบังคับให้ปฏิบัติตามสิ่งที่แม่ตั้งใจไว้

แม่: โทรทัศน์ดูด้วยกันกับน้อง จะชวนไปทำอะไรบางอย่างที่เขาซื้อหนังมาใหม่เขาก็อยากดู อย่างเมื่อก่อนจะพาไปว่ายน้ำ เขาก็ดูกันจนแบบเพลินไปเลย เกินครึ่งวันก็มี ถ้าเขายังดูไม่จบเขาก็อยากดูต่อ

ผู้วิจัย: ถ้าเราปิดโทรทัศน์ล่ะคะ เขาจะทำอย่างไร

แม่: ปิดเขาก็ยอม แต่ว่า เราเห็นว่ายังไม่จบก็ให้ดูไปก่อน

แม่น้องเป็ยโน 19 มี.ค. 48: ที่บ้าน

ภาระงานโรงงานเต้าหู้ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของทั้งแม่และเป็ยโน กล่าวคือ แม่มีเวลาดูแลลูกลดลง ประกอบกับความเหน็ดเหนื่อยจากงานทำให้ไม่สามารถรักษาจังหวะของกิจวัตรประจำวันให้มีความสม่ำเสมอได้

“ตอนนี้แม่ไปทำงานที่โรงงานเด้าหมู เริ่มมาตั้งแต่ประมาณเดือนเมษายน ทำให้กิจวัตรประจำวันเปลี่ยนไป ตื่น 6 โมงครึ่ง ไม่ได้ทานอาหารเช้า ทานพวกซาลาเปา ขนมจีบ แบรินด์ เพราะว่าแม่กลับดึก ไม่ได้เตรียมอาหารเช้าให้เช่นเดิม อาหารค้ำทานตอน 1 – 2 ทุ่ม นอนไม่เกิน 3 ทุ่ม”

บันทึกผู้วิจัย: ประชุม IEP 25 มิ.ย. 48

ในช่วงที่ 2 ของการปฏิบัติการ แม่มีโอกาสเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้เพียง 1 ครั้ง อย่างไรก็ตาม แม่พยายามดูแลจังหวะของกิจวัตรประจำวันให้มีความสม่ำเสมอ โดยสามารถปฏิบัติได้ในวันจันทร์ถึงศุกร์ เปียโนมีพัฒนาการการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ดีขึ้น ซึ่งแม่สามารถลดการช่วยเหลือได้ในบางกิจกรรม เช่น การอาบน้ำ การแต่งตัว แม่ให้वानให้ช่วยเหลืองานบ้านเล็กๆน้อยๆวันละ 3 – 5 งาน เช่น หยิบจาน หยิบช้อน เจียวไข่ เด็ดผัก การรับประทานอาหารสามารถจัดให้เป็นมือได้มากขึ้น ลดปริมาณขนมลง แต่ยังคงให้รับประทานของหวาน เช่น ไอศกรีมหรือชอคโกแลตบ้าง แม่พยายามจัดสรรเวลายามว่างเพื่อใช้เวลาอยู่กับลูกในการปฏิบัติกิจกรรมที่ครูห้องเรียนพิเศษแนะนำ เช่น ระบายสีน้ำ เทียวสวนสาธารณะ เทียวต่างจังหวัด และกิจกรรมที่ครูฝึกพูดแนะนำ ซึ่งแม่พาเปียโนกลับเข้ารับการฝึกพูดอีกครั้งประมาณเดือนพฤษภาคม 2548

แม้แม่มีโอกาสเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้เพียง 7 ใน 16 ครั้ง ประกอบกับภาระงานที่เข้ามาหาอย่างเลือกไม่ได้ แม่พยายามจัดสรรเวลาและให้ความร่วมมือปฏิบัติตามแผนที่ร่วมวางกับครูในช่วงต้นภาคการศึกษา ไม่เฉพาะปัญหาเวลาและภาระงานเท่านั้น แม่ยังต้องเผชิญกับปัญหาการปฏิบัติกับลูกที่ไม่เท่าเทียมกันของพ่อ กล่าวคือ พ่อมักตีลูกชาย ให้ทำยูลูกสาว ซึ่งแม่ไม่สามารถทำความเข้าใจกับพ่อได้เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านสติปัญญา

ผู้วิจัย: ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกเป็นแบบไหน

แม่: เขาก็อยู่บ้าน แต่เขาไม่ค่อยจะคุย ไม่ค่อยจะสูงส่งกับลูก ตลกมากมั้ง ตลกชายมากกว่า กับเปียโนก็มีบ้าง แต่ก็เหมือนเดิมนะ ที่เขาไม่เข้าใจลูก ก็คือ อิจจาลูกก็ยังไม่เหมือนเดิม

ผู้วิจัย: อิจจาลูกเรื่องอะไร แม่ดูแลลูกมากกว่าหรือ

แม่: อย่างหนึ่ง แล้วก็ลูกชายเก่งกว่าพ่ออย่างหนึ่ง อย่างสมมุติว่าเรารักลูกเท่ากัน แต่เขากลับมองว่าเรารักลูกชายมากกว่าลูกสาว ไม่เข้าใจเขาเหมือนกัน คือ สติปัญญาเขาก็จะเหมือนกับเปียโนอย่างนี้ละ ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร

แม่น้องเปียโน 24 ก.พ. 49: ห้องเรียนพิเศษ

สิ่งที่แม่ได้เรียนรู้ คือ การได้รับทราบวิธีปฏิบัติและกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการที่สามารถนำไปปฏิบัติกับลูกที่บ้านได้ ซึ่งการให้โอกาสเป็โนได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตัวเองอย่างเป็นเวลามากขึ้น ทำให้เป็โนรู้ลำดับของกิจกรรมในแต่ละวัน รู้ว่าเวลานี้ต้องทำอะไร มีความเป็นระบบมากขึ้นโดยไม่ต้องเตือน ซึ่งแม่เห็นความสามารถของเป็โนที่เพิ่มขึ้น

ผู้วิจัย: เราเห็นอะไรในตัวเขามากขึ้นไหม

แม่: เขาอยากทำ เขาก็ทำได้ ถึงจะไม่ดีเท่าน้องชายแต่เขาก็ทำได้

แม่น้องเป็โน 24 ก.พ. 49: ห้องเรียนพิเศษ

การที่เป็โนช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น มีพัฒนาการด้านภาษาและความเข้าใจที่มากขึ้น ทำให้การสื่อสารระหว่างตนกับลูกราบรื่นมากขึ้น ส่งผลต่อการทำงานกับอารมณ์ตนเองให้เป็นคนใจเย็นขึ้น มีความอดทนอดกลั้นมากขึ้น

“มันก็นับมากขึ้น จากแต่ก่อนนับถึงสิบ เดี่ยวนี้ก็นับเยอะขึ้น เราเป็นคนอารมณ์ร้อนอยู่แล้ว จนเดี๋ยวนี้ก็เย็นขึ้นหน่อยนึง ไม่ใช่ว่าเป็ปเดียวแล้วขึ้นกับเขา”

แม่น้องเป็โน 24 ก.พ. 49: ห้องเรียนพิเศษ

เป็โนสอนให้แม่เข้าใจธรรมชาติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น เข้าใจความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในด้านความคิดของแม่ คือ การเรียนรู้ที่ทำให้เข้าใจถึงวิธีการทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่ต้องให้โอกาสเด็กได้ลงมือปฏิบัติและฝึกฝนให้เกิดทักษะ แต่ไม่เฉพาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเท่านั้น เด็กปกติก็ต้องได้รับการฝึกฝนและให้โอกาสได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเช่นกัน ซึ่งแม่ได้นำความเข้าใจนี้ลงสู่การปฏิบัติกับทั้งพ่อและลูกชายควบคู่กับการทำงานกับเป็โน

ผู้วิจัย: เราก็เห็นว่าคุณแม่พยายามหาสิ่งที่จะทำให้กับลูก

แม่: แล้วก็ไปพยายามทำกับพ่อด้วย อย่างสมัยก่อน เขาก็จะบอกว่าเขาทำอะไรไม่เป็น เราก็จะสอนเขาให้ทำ ให้หุงข้าว แล้วเขาก็หุงข้าวได้ ให้เข้ามาช่วยในครัว

แม่น้องเป็โน 24 ก.พ. 49: ห้องเรียนพิเศษ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเป็โน ได้แก่ ความคิดเห็นที่แตกต่างของญาติผู้ใหญ่ ความไม่สามารถของพ่อ ปัญหาการเงิน การเข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูล

ซึ่งบุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการตัดสินใจของแม่ต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเป็โยน คือ อาม่า แม้มีอุปสรรคมากมายแต่แม่ก็พยายามส่งเสริมพัฒนาการให้กับเป็โยนอย่างเต็มกำลังด้วยความหวังว่าเป็โยนจะมีพัฒนาการที่ดีกว่าพ่อ

ในช่วงท้ายของการปฏิบัติการ แม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่มเรียนรู้น้อยลงเนื่องจากภาระงานและความไม่รู้สึกผูกพันกับกลุ่ม ซึ่งครูต้องเป็นฝ่ายกระตุ้นให้แม่เข้าร่วมกลุ่มซึ่งยอมเข้าร่วมด้วยความเกรงใจ แม่แม่ไม่ให้ความร่วมมือกับการเข้าร่วมกลุ่ม แต่ก็ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามแผนกับลูกที่บ้าน ในรอบใหม่ของการระดมการกลุ่ม แม่พาเป็โยนและน้องชายเข้าร่วมเพียง 1 ครั้งในเดือนมีนาคม และไม่เสนอตัวรับผิดชอบกิจกรรมใดๆในกลุ่มเนื่องจากเกรงว่าจะไม่สามารถเข้าร่วมในครั้งต่อไปได้

1.8 ครอบครัวน้องอังกะลุง

ปัจจุบัน ด.ช. อังกะลุง อายุ 9 ปี 6 เดือน เรียนอยู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 3

พัฒนาการของอังกะลุง

1) ข้อมูลเกี่ยวกับอังกะลุง

ครอบครัวของอังกะลุงเป็นครอบครัวเดี่ยว สมาชิกในบ้านประกอบด้วยพ่อ แม่ พี่สาววัย 28 ปี และอังกะลุง ครอบครัวมีฐานะปานกลางค่อนข้างดี พ่อทำงานบริษัทเอกชน มีตำแหน่งระดับผู้บริหาร แม่เป็นแม่บ้าน พี่สาวคนโตช่วยแม่ทำงานบ้าน ไม่ได้ประกอบอาชีพเนื่องจากมีพัฒนาการช้า เรียนหนังสือได้เพียงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อังกะลุงมีความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนในบ้าน ใกล้ชิดกับแม่มากที่สุดเนื่องจากแม่เป็นผู้เลี้ยงดูหลัก พ่อมีเวลาให้กับลูกน้อยเนื่องจากภาระการงาน

อังกะลุงเป็นลูกชายคนเล็กของครอบครัว หลังจากคลอดลูกคนแรก แม่คุมกำเนิดด้วยการรับประทานยา 10 ปี จึงตัดสินใจมีลูกคนที่สอง ภายใต้อการดูแลจากแพทย์อย่างใกล้ชิด ขณะตั้งครรภ์แม่มีอายุ 40 ปี ตรวจไม่พบความผิดปกติใดๆ ทั้งการอัลตราซาวด์ เจาะน้ำคร่ำ และตรวจโทรรอยด์ อังกะลุงเกิดเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2539 อายุครรภ์ 9 เดือน คลอดโดยวิธีการผ่าหน้าท้องเนื่องจากแม่มีอายุค่อนข้างสูง น้ำหนักตัวแรกคลอด 3,200 กรัม แม่พักฟื้นในโรงพยาบาลเพียง 3 วัน คืนแรกที่กลับบ้าน อังกะลุงอาเจียนอย่างแรง ไม่สามารถรับประทานอาหารได้เลยทำให้พ่อรู้สึกว่าเป็นเด็กเลี้ยงยาก พัฒนาการเป็นไปตามลำดับขั้น คือ คืบ ชันคอ คืบ แต่ไม่ปรากฏการคลานก่อนเดิน พูดได้เมื่ออายุ 1 ปี แต่ไม่สื่อสาร พูดไม่มีความหมาย และไม่สบตา พ่อเริ่มสังเกตเห็นความไม่ปกติแต่ไม่คิดว่าเป็นปัญหา

“ตอนนั้นก็เริ่มส่อแวว นึกถึงย้อนหลังไปตอนเกือบขวบ แวดตาเขาไม่มองเรา ไม่พาทิ ไม่ชี้นิ้ว การสื่อสารไม่ได้เลย สื่อสารไม่ได้ ก่อน 3 ขวบ เราคิดว่าคนของเราเป็นปกติ ก็ไม่ได้สังเกตมากนัก มาเห็นว่าไม่สบตาตอนประมาณ 2 ปี มองตาก็ไม่มองเราหรือมองเราแบบไม่มีจุดมุ่งหมาย ตอนนั้นก็คิดว่าทำไมพฤติกรรมของเขาไม่ค่อยเหมือน หลานๆเราที่อยู่ที่บ้าน”

พ่อน้องอังกะลุง 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

อังกะลุงเจ็บป่วยบ่อยจึงพบแพทย์เป็นประจำ อายุ 2 ปี 7 เดือน แพทย์ประจำตัวสังเกตเห็นความผิดปกติจึงแนะนำให้ไปแผนกจิตเวชเด็กเพื่อวินิจฉัยอาการ แพทย์วินิจฉัยว่า อังกะลุงเป็นออทิสติกในระดับเล็กน้อยและให้เข้ารับการบำบัดการพูด พ่อพ่อกังกะลุงเข้ารับการบำบัดการพูดนาน 7 เดือน จึงหยุดบำบัดเนื่องจากเห็นว่าได้ประโยชน์จากการบำบัดน้อย อังกะลุงเข้าเรียนโรงเรียนสาธิตในระดับเตรียมอนุบาลเมื่ออายุได้ 2 ปี 9 เดือน ปัจจุบันเรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และไม่ได้รับการบำบัดใดๆ

อังกะลุง เด็กชายวัย 8 ปี 1 เดือน รูปร่างผอม สูง ผิวดำ ตาโต ตา 2 ชั้น ผมตรงสีดำ ตัดสั้น ฟันซี่โตและเหลือง ทำทางการเดินมักเดินด้วยปลายเท้า กล้ามเนื้อมัดใหญ่แข็งแรงแต่เคลื่อนไหว ปีนป่ายได้ไม่คล่องแคล่ว มีปัญหาในการควบคุมร่างกาย เช่น ห่อไหล่ได้แต่แบะไหล่ไม่ได้ นอนนิ่งๆไม่ได้ต้องสั่นแขนหรือขา คลานโดยใช้ขาข้างเดียวอีกข้างลากตาม ทรงตัวด้วยขาเดียวได้ไม่นาน กล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรง ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามรอยได้ แต่จับดินสอไม่ถูกต้อง เกร็งมือ และกดดินสอหนัก อังกะลุงมีโรคประจำตัว คือ ไชน์ส ภูมิแพ้ ท้องผูก และเป็นหวัดบ่อย พฤติกรรมการรับประทานอาหารมักรับประทานช้าๆ เลือกรับประทานอาหาร ปรุงสุก อาหารแข็ง ผัก และผลไม้ ต้มเล็กน้อย อังกะลุงเป็นเด็กอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส พฤติกรรมในห้องเรียนรวมเรียบร้อย ไม่ยุ่งกับใคร เมื่ออยู่บ้านมักเอาแต่ใจตนเอง งอแง หงุดหงิดง่าย รบเร้า และเรียกร้องความสนใจโดยเฉพาะเมื่ออยู่กับพ่อ หัวเราะบ่อยโดยไม่มีสาเหตุและหยุดไม่ได้ อังกะลุงสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ ยึดติดกับระเบียบ กฎเกณฑ์ เวลา โดยมักตั้งคำถามว่า “จะทันเวลาไหม” “ต้องทำแบบนี้ใช่ไหม” อังกะลุงหลีกเลี่ยงการเข้าสังคม มักเล่นคนเดียว เดินวนไปวนมารอบห้อง ไม่เข้าใจกติกาการเล่นของกลุ่มใหญ่ มีระยะห่างระหว่างตนเองและผู้อื่น หลีกเลี่ยงการสัมผัสหรือการกอด ไม่สบตาขณะสนทนา มักก้มหน้าหรือหันหน้าหนี แสดงพฤติกรรมแปลกๆ เช่น ดมสิ่งของ เดินเป็นวงกลมรอบห้อง ทำมุกย่นและยื่นหน้าเข้ามาใกล้ๆ กระโดดขึ้นลงพร้อมตบมือเมื่อดีใจ พฤติกรรมหมกมุ่น เช่น ต้องเป็นคนเปิดปิดเครื่องใช้ไฟฟ้า มองพัดลม มีอาการไม่นิ่ง เช่น สั่นตัว โยกเก้าอี้ สั่นโต๊ะ ไม่มีสมาธิกับการฟัง มักเหม่อลอย แต่มีสมาธิในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ อังกะลุงสามารถสื่อสารบอกความต้องการของตนเองได้ ช่างซักถาม ปฏิบัติ

ตามคำสั่งได้ แต่บางครั้งใจลอยทำให้ปฏิบัติไม่ตรงคำสั่ง แก้ปัญหาด้วยตนเองในบางเรื่องได้ เช่น ยืนบนเก้าอี้เพื่อปิดพัดลมเมื่อปิดไม่ถึง ใช้กรรไกรตัดถุงขนมแทนการค่อยๆ แกะหนึ่งข้างออก เล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเองได้แต่ต้องช่วยปะติดปะต่อเรื่องราว ตอบคำถามได้แต่บางครั้งตอบไม่ตรงคำถาม มักพูดแทรกวงสนทนา พูดไม่หยุด และพูดเรื่องเดิมซ้ำๆ พูดจาชัดเจนแต่มักพูด "คะ" แทน "ครับ"

2) พัฒนาการที่พบในโรงเรียน

ในห้องเรียนพิเศษ อังกะลุงสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มใหญ่ได้ แต่บางครั้งต้องเตือนให้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น ในกิจกรรมงานเกษตร อังกะลุงมักเดินออกนอกกลุ่ม เมื่อครูเรียกก็เดินวนเข้ามาใกล้แต่สักพักก็เดินจากไป ขณะนั่งฟังนิทานมักโยกเก้าอี้ สั้นขา เขย่าตัว อังกะลุงสามารถตอบคำถามจากนิทานที่ได้ฟังได้แต่ไม่ถูกต้องทุกครั้ง สามารถเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวกับตนเองได้แต่บางครั้งตอบไม่ตรงคำถาม ครูต้องถามย้ำจึงตอบได้ อังกะลุงไม่สามารถควบคุมตนเองให้ยืมนิ่งๆ โดยไม่สั้นขาหรือแขนได้ รวมทั้งแสดงพฤติกรรมพูดเตือนเพื่อนหรือเข้าไปตีเพื่อนเมื่อเพื่อนไม่อยู่ในกติกานักเรียน อังกะลุงใช้คำพูดตลอดเวลาและมักถามคำถามซ้ำๆ เช่น ไม่ทำอย่างนี้ไซ้ใหม่ครับ จับดินสออย่างนี้ไซ้ใหม่ครับ กอดอกไซ้ใหม่ครับ แต่ไม่ปฏิบัติตามสิ่งที่พูด สามารถอ่าน เขียน และคำนวณได้แต่ไม่แม่นยำ เนื่องจากทำอะไรเร็ว ไม่รอบคอบ วาดรูปคนมีรายละเอียดไม่สมวัยและไม่สามารถปั้นดินน้ำมันเป็นรูปร่างได้

ภาพที่ 9 ภาพวาดตัวเองของอังกะลุง

พฤติกรรมสำคัญของอังกะลุงในห้องเรียนพิเศษ คือ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม ขาดสมาธิในการเรียนรู้ ไม่สามารถควบคุมตนเองให้นิ่งได้และมักเข้าไปยุ่งกับเพื่อน เตือนเพื่อน ใช้คำพูดตลอดเวลาและถามคำถามซ้ำๆ สามารถอ่าน เขียน คิดคำนวณ ในระดับที่ไม่ซับซ้อนได้แต่มักทำอะไรเร็ว ไม่รอบคอบ อ่านเขียนตกหล่น ต่อเติมคำเอง คำนวณไม่แม่นยำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของอังกะลุงเน้นการทำงานในเรื่องการควบคุมตนเอง ทั้งการพูด การไม่เข้าไปยุ่งกับเพื่อน และการควบคุมร่างกาย รวมทั้งการเล่าเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้เป็นประโยคที่ครบถ้วนสมบูรณ์ สิ่งสำคัญในการทำงานกับอังกะลุงคือ การฝึกฝนให้อังกะลุงมีสติรู้ตัวขณะปฏิบัติและการทำสิ่งต่างๆ ให้ช้าลง

"อังกฤษจะไม่น่าจะเข้าข่ายแอสเพอร์เกอร์ เนื่องจากแอสเพอร์เกอร์นั้นจะมีระดับไอคิวปกติหรือสูงกว่าซึ่งสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสังคม เรียนรู้สังคมได้ ในขณะที่อังกฤษวัดไอคิวได้ 70 ก็บอกอะไรบางอย่าง และสังเกตเห็นพฤติกรรมหมกมุ่นและอยู่กับตัวเอง เดินไปเดินมารอบห้องเรียน กรณีของอังกฤษ ถ้าเขามีไอคิวสูงแล้วมันช่วยให้เขาเรียนรู้ได้มากขึ้นไหม อังกฤษมีปัญหาหมกมุ่น ขาดสมาธิในการเรียนรู้ไม่รอบคอบ และอาจไม่เข้าใจคำสั่งก็ได้ ดังนั้นต้องใช้คำพูดต่างๆ ให้เขาเข้าใจได้และให้มองตา"

สรุปบทสนทนากับนักจิตตลิลานำบัค 9 มิ.ย. 48: บันทึกของผู้วิจัย

พฤติกรรมกรรพุดเตือนเพื่อน เข้าไปยุ่งกับเพื่อน รวมทั้งพฤติกรรมไม่นั่ง สั้นแขน สั้นขา โยกเก้าอี้ เขย่าโต๊ะ ปรากฏมากขึ้นในภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2548 จากเดิมที่มักเดินไปหา กีตาร์และเตียนกีตาร์เรื่องเข็ดน้ำลายกลับกลายเป็นกรรพุดเตือนเพื่อนเกือบทุกคน ไม่เฉพาะกรรพุดเตือนแต่ก็มักเข้าไปจับตัวหรือตีเพื่อน นอกจากนั้นยังแสดงพฤติกรรมสั้นแขนมากขึ้นเมื่อครูเตือนด้วยการสัมผัสตัวหรือเรียกชื่อให้รู้ตัว ครูพบว่า อังกฤษแสดงพฤติกรรมในลักษณะแหย่เล่นกับครู และเพื่อนมากขึ้น เช่น ดึงเก้าอี้ออกขณะเพื่อนกำลังนั่งลง เดินเข้ามาเบียดครู ยื่นแขนมาตีครูเมื่อครูเดินผ่าน ครูปรึกษากับนักศิลปะบำบัดที่มาเยี่ยมห้องเรียน ได้รับคำแนะนำให้อังกฤษใส่ชุดสีแดงน่านประมาณ 2 – 3 สัปดาห์ โดยให้เหตุผลว่าสีแดงเป็นสีที่ตรงข้ามกับสีเขียว ซึ่งสีเขียวมีคุณภาพที่ช่วยให้เรารู้สึกเย็นและสงบ ซึ่งเทคนิคนี้อาจช่วยเรื่องอาการไม่นั่งของอังกฤษให้สงบลงได้ ครูนำคำแนะนำนี้ไปปรึกษากับทางบ้านในเรื่องการจัดเตรียมชุดสีแดง

"ตอนรอเยี่ยมจากทางบ้าน ครูปลายหาผ้าแดงมาให้อังกฤษเป็นผ้าคลุมเจ้าชาย อังกฤษชอบมากและรู้สึกตื่นเต้นที่จะได้เป็นเจ้าของ ครึ่งแรกยังเหมือนเดิมคือไม่ค่อยนั่ง ส่วนครั้งที่ 2 ดูนั่งขึ้น ไม่ทราบว่าจะอุปทานหรือเปล่า อย่างไรก็ตาม พออังกฤษจะเขย่าโต๊ะหรือใช้คำพูดพรวดพราด ครูก็จะเตือนว่าเจ้าชายเป็นคนนิ่ง มั่นคง ไม่ใช่คำพูดมาก เพียงมองตาเท่านั้น อังกฤษก็จะทำตัวดีขึ้นค่ะ แต่ต้องเตือนบ่อยหน่อย ครูคิดว่าจะลองใช้คำพูดครูน้อยลงบางทีอาจช่วยได้ เพราะพอครูพุดเตือนมากๆ นอกจากอังกฤษจะพุดมากตามครูแล้ว เด็กคนอื่นก็พุดเตือนเพื่อนตามครูกันเป็นแถว"

ผู้วิจัย 4 ส.ค. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

นอกจากการใช้ผ้าคลุมสีแดงแล้ว ครูพยายามใช้วิธีการอื่นร่วมด้วย โดยการเปลี่ยนตำแหน่งการยืนและลดการพุดเตือนของครูลง ซึ่งอังกฤษนั่งขึ้นและพุดเตือนเพื่อนน้อยลง

กิจกรรมสีน้ำเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสมาธิและการมีสติรู้ตัวขณะปฏิบัติกิจกรรม ทั้งยังช่วยสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นภายในจิตใจเนื่องจากสีเส้นต่างๆทำงานกับความรู้สึกโดยตรง กิจกรรมสีน้ำจึงถือเป็นกิจกรรมหลักของการเรียนรู้ในห้องเรียนพิเศษที่ครูใช้ในการบำบัดเด็ก ครูพบว่า อังกะลุงมีสมาธิกับการระบายสีน้ำโดยตลอด แต่มักกดพู่กันแรงและเคลื่อนไหวพู่กันอย่างรวดเร็ว เมื่อครูจับมือให้ระบายช้าลง อังกะลุงผืนและสั่นมือ ครูจึงแนะนำวิธีการใช้พู่กันโดยนำพู่กันปิดเบาๆที่แขนของอังกะลุงให้รับรู้น้ำหนักที่ควรใช้ พบว่าวิธีการนี้ได้ผลดีในช่วงแรกๆ อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอส่งผลให้อังกะลุงสามารถระบายสีน้ำได้ดีขึ้นในช่วงปลายภาคการศึกษา

“ระบายสีน้ำดีขึ้น ไม่กดแปรงหนักหรือฝนแปรงไปมาเร็ว ระบายสีน้ำได้นุ่มนวลขึ้น และมีสมาธิกับงาน”

ครูปลาย 4 ต.ค. 48: แผนการจัดการศึกษารายบุคคล

การให้อังกะลุงช่วยเหลืองานเล็กๆน้อยๆในห้องเรียนเป็นอีกกิจกรรมที่อังกะลุงให้ความสนใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติ เช่น ลบกระดาน ปิดพัดลม เป็นผู้นำขึ้นต้นเพลง ซึ่งครูต้องหางานที่เหมาะสมให้อังกะลุงเนื่องจากบางงานอังกะลุงยังไม่สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติได้จนสำเร็จ เช่น การถือตะกร้าแก้วน้ำ อังกะลุงเดินเขย่าวตะกร้าไปตลอดทาง หรือหน้าที่ส่งผ้าเช็ดมือให้เพื่อน อังกะลุงหมกมุ่นกับผ้า จับผ้าเล่น และโยนให้เพื่อนแทนการส่งให้ถึงมือ สำหรับการเล่าเรื่องราวพบว่า อังกะลุงสามารถเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของตนเองได้ดีขึ้น ฟังแล้วเข้าใจได้มากขึ้น การเล่าเรื่องย้อนกลับจากนิทานยังต้องช่วยเริ่มต้นและเชื่อมต่อเรื่องราว การสอนภาษาไทยแบบรายบุคคลพบว่า อังกะลุงทำงานเร็วแต่ไม่รอบคอบ มักอ่านผิด อ่านตกหล่น เพิ่มเติมคำ และเขียนตกหล่น โดยยังคงจับดินสอไม่ถูกต้อง เมื่อครูเตือนมักหัวเราะและหยุดไม่ได้

3) พัฒนาการที่พบนอกโรงเรียน

จังหวัดของกิจวัตรประจำวันในเรื่องการตื่น การนอน และการรับประทานอาหารที่บ้านของ อังกะลุงมีความสม่ำเสมอ แต่มีปัญหาการเลือกรับประทาน ปฏิเสธผักผลไม้ รับประทานอาหาร และดื่มน้ำน้อย อังกะลุงสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้แต่ต้องดูแลใกล้ชิด เรื่องความสะอาดโดยเฉพาะการสระผม และพี่สาวเป็นผู้ดูแลจัดเตรียมเสื้อผ้าที่จะใส่ให้ เวลาว่างส่วนใหญ่มักเล่นคนเดียว ไม่เล่นกับพี่สาวและพี่สาวก็ไม่ยุ่งกับน้อง อังกะลุงมักเล่นขีดเขียนไวท์บอร์ดโดยสมมุติว่าเป็นครู นอกจากนั้นยังใช้เวลากับการดูโทรทัศน์ ดูซีดี และเล่นคอมพิวเตอร์

หากพ่ออยู่บ้านมักเข้าไปเล่นใกล้พ่อ เลียนแบบกิจกรรมที่พ่อทำ เช่น เขียนหนังสือ อ่านหนังสือ อังกฤษไม่มีงานประจำนอกจากการเก็บของเล่นซึ่งยังต้องคอยเตือนให้เก็บเป็นประจำ

แผนการจัดโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติที่บ้านเน้นการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การช่วยเหลืองานบ้าน การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การลดปริมาณการดูโทรทัศน์ และการสอนมารยาทในการพูด

จังหวะของกิจวัตรประจำวันมีความสม่ำเสมอ อังกฤษตื่นและนอนเป็นเวลา ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันทั้งการอาบน้ำ แต่งตัว เลือกล้างมือ และรับประทานอาหาร เพียงแต่การดูแลสุขอนามัยส่วนตัวแม่ยังต้องคอยกำกับดูแลให้สะอาด ทางบ้านดูแลเรื่องโภชนาการมากขึ้น เช่น ชักช้อนอังกฤษให้รับประทานข้าวกล้องในบางมื้อ และกระตุ้นให้รับประทานผัก

"แต่ก่อนก็มีขนมปังเตี้ยวันนี้ก็ตัดไปแล้ว ขนมปังตัดไปแล้วช่วงเช้าก็จะเป็นข้าวผัด แต่ก่อนเป็นไส้กรอกก็คิดว่ากินไส้กรอกบ่อยๆไม่ดี ก็เลยเปลี่ยนเป็นหมูสับ ต้นหอม ถั่วงอกได้นิดหน่อย ผักกินแต่น้อยมาก พยายามเขี่ยออก...แม่สังเกตว่าที่โรงเรียนกินหมดทุกอย่าง อยู่บ้านอังกฤษไม่ร่วมมือเลย"

แม่น้องอังกฤษ 16 ต.ค. 48: ที่บ้าน

แม่เปิดโอกาสให้ช่วยเหลืองานบ้านเล็กๆน้อยๆ เช่น จัดโต๊ะ เช็ดโต๊ะอาหาร เป็นลูกมือในครัวช่วยยกหม้อ ตีเตาแก๊ส ช่วยล้างรถ สำหรับเรื่องการเก็บของเล่นยังคงต้องคอยเตือนโดยส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติเองได้ เวลาวางสวนใหญ่อังกฤษมักดูโทรทัศน์ ดูซีดีเรื่องเดิมซ้ำๆ เช่น Apollo13 A bug's life สารคดียุโรป ฟังเพลงคลาสสิก เล่นคอมพิวเตอร์ เล่นขีดเขียน นอกจากนั้นในทุกวันพระพ่อชักชวนให้นั่งสมาธิ ไหว้พระ ซึ่งสามารถปฏิบัติได้ดีขึ้นหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวเมื่อเดือนพฤษภาคม 2548 ที่กลุ่มได้มีโอกาสไปทำบุญที่วัด

"ที่เราไปทำบุญ ซึ่งปกติเราไม่มีโอกาสพาเขาไปอย่างนั้นได้เลย แต่วันนั้นเป็นการจุดประกาย กลับบ้านไปวันพระ ปกติน้องอังกฤษไม่เคยยอมนั่งสวดมนต์ในห้องพระเกินกว่า 1 นาที แต่วันนั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่เขานั่งอยู่กับคุณพ่อถึง 15 นาที...และตั้งแต่วันนั้นจนถึงวันนี้เขาไม่เคยปฏิเสธที่จะเข้าไปนั่งในห้องพระเลย"

แม่น้องอังกฤษ 12 มิ.ย. 48: การประชุมร่วมกัน

อังกฤษมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวทุกครั้ง ซึ่งอังกฤษมักแสดงพฤติกรรมไม่พอใจพ่อ ดีพ่อ และพูดว่า "อย่ามายุ่งกับฉัน" พ่อไม่ตอบโต้ด้วยคำพูดแต่ใช้วิธีการนิ่งเฉย

พฤติกรรมของอังกะลุงเมื่ออยู่กับกลุ่มใหญ่ คือ ไม่สามารถอยู่กับที่ได้นานมักเดินไปเดินมารอบๆ บริเวณคนเดียว บางครั้งแสดงออกไม่ถูกกาลเทศะ เช่น เดินจากชั้นล่างขึ้นมาห้องครูซึ่งกำลังประชุมร่วมกับผู้ปกครองว่า "มีเด็กป็นขึ้นไปบนโต๊ะปึงปองครับ" เมื่อพูดเสร็จก็เดินลงไป หรือขณะทุกคนกำลังดูวิดีโอกิจกรรมสัมพันธ์ครอบครัวเมื่อครั้งไปเที่ยวสัตว์หีบอยู่ในห้องประชุม อังกะลุงกระโดดขึ้นลงตามเสียงเพลงหน้าเวที และเดินเข้าไปปลุกเพื่อนที่ยืนขวางจออยู่

การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของพ่อและแม่

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

แม่เป็นคนกรุงเทพฯอาศัยอยู่กับป้าเนื่องจากพ่อและแม่ของตนแยกทางกันตั้งแต่แม่ยังเล็กๆ สมัยยังเรียนระดับประถมศึกษา

"ชีวิตวัยเด็กไม่มีอะไรประทับใจ คุณพ่อกับคุณแม่เล็กกัน...แต่เรามีความเข้มแข็งในตัวตรงที่ว่าเราอยู่ท่ามกลางคนที่ไม่ใช่พี่น้องเราเพราะป้าก็ไม่ใช่พี่แท้ๆของแม่... เราอยู่ในดงเสือคงจะเข้ จำได้ว่าพอจบ ป.5 เราไม่อยากอยู่บ้าน แต่เรารู้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี"

แม่น้องอังกะลุง 3 ก.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

เมื่อเรียนจบระดับประถมศึกษา แม่เลือกเรียนต่อสายพาณิชยโดยเรียนในภาคปกติ ได้พบพ่อของอังกะลุงขณะที่เรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 ซึ่งในขณะนั้นพ่อเรียนอยู่ชั้นปีที่ 3 สายอาชีวะ หลังจากที่พ่อย้ายไปเรียนต่อที่จังหวัดนครราชสีมา แม่ตัดสินใจออกจากบ้านไปอาศัยอยู่กับเพื่อนจนกระทั่งเรียนจบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แต่งงานเมื่ออายุ 20 ปี และมีลูกสาวคนโตหลังจากแต่งงาน 1 ปี

พ่อเป็นคนลำปาง แต่เรียนจบระดับประถมศึกษาที่จังหวัดนครสวรรค์ จากนั้นเดินทางเข้ามาเรียนช่างกล สายอาชีวะในกรุงเทพฯ หลังจากนั้นย้ายไปเรียนต่อด้านวิศวกรรมศาสตร์ที่วิทยาลัยเทคนิคในจังหวัดนครราชสีมา เรียนจบปริญญาตรีเมื่ออายุ 21 ปี บวช และแต่งงานในปีนั้น หลังจากแม่คลอดลูกสาวคนโต ทั้งพ่อและแม่วางแผนไปสร้างครอบครัวในต่างประเทศ แต่มีเหตุที่ทำให้ไม่ได้เดินทางก่อนกำหนดเดินทางเพียง 1 วัน ทำให้พ่อต้องเริ่มต้นชีวิตทำงานในวัย 22 ปี

"29 - 35 ปี เป็นช่วงที่ตอบได้ว่าทั้งชีวิตส่วนตัว ครอบครัว และชีวิตการทำงานไม่ประสบความสำเร็จ บริษัทล้มลูกคูลูกหลาน รายได้ ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวไม่ดี ตอนนั้นลูกคนโตประมาณ 10 ขวบ เป็นชีวิตที่ไม่มีความสุขเลย"

พี่น้องอังกฤษ 3 ก.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

เนื่องจากลูกสาวคนโตมีพัฒนาการช้าและเรียนได้เพียงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อฐานะทางครอบครัวมั่นคงขึ้น พ่อและแม่จึงตัดสินใจมีอังกฤษ เพื่อให้มาช่วยดูแลพี่สาวและเป็นเพื่อนกับพ่อแม่

พ่อ: ทะเลาะกันตั้ง 3 ปี

แม่: เราเบื่อเลี้ยงแต่ก็เห็นว่าอยากมี ก็มีแต่ไม่คิดว่ามันจะมีปัญหาเชิงซ้อนแบบนี้ ใจก็

ไม่อยากมี ต้องยอมรับจริงๆว่าเราไม่อยากมี แต่ตัวเขาอยากมี

พ่อ: เหตุผลก็มีอยู่ว่าคนโต โตแล้วน่าจะมีเพื่อน เขาอยู่คนเดียวอาจจะลำบาก

แม่: ตอนนั้นเราไม่รู้ว่ามีไฮโรคนี่ ถ้าตอนนั้นคุณแม่รู้ก็ไม่เอาแล้วค่ะ

26 มี.ค. 48: ที่บ้าน

"สิ่งที่คุณแม่ต้องกลับไปย้อนคิดเมื่อน้องอังกฤษยังไม่เกิดคือ คุณพ่อได้เริ่มคุยว่าอยากมีลูกอีกคนเพราะพี่สาวของอังกฤษเขาโตแล้ว ประกอบกับเขามีปัญหาที่เขาช้า...และการที่คุณพ่อคุณแม่คิดที่จะมีลูกอีกคนเพราะคิดว่าต้องการให้พี่มีเพื่อนและมีคนดูแลเขาได้ เมื่อไม่มีคุณพ่อคุณแม่แล้ว...แต่ความคิดทั้งหมดได้สูญสลายลงเมื่อพบว่าน้องอังกฤษเป็นออทิสติก...เหมือนอยู่ในห้วงแห่งความทุกข์วิตก เพราะจริงๆเราก็ไม่ทราบว่าจะออทิสติกมันคืออะไร"

แม่น้องอังกฤษ 5 เม.ย. 48: บ้านที่ที่คุณแม่

หลังจากทราบปัญหาของอังกฤษพ่อเป็นฝ่ายตั้งสติได้ก่อน ใช้เวลาทำใจ ปรับใจ และสร้างความเข้าใจกับแม่และพี่สาวนานประมาณ 2 ปี โดยพ่อเป็นฝ่ายหาความรู้แล้วนำมาเล่าให้แม่ฟัง พ่อเรียนรู้ทั้งทฤษฎีจิตวิทยา ความรู้เกี่ยวกับออทิสติก ไปจนถึงการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้เข้าใจลูกและหาทางปรับพฤติกรรม โดยการหาความรู้ด้วยตัวเองจากสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ ทีวี วิทยุ อินเทอร์เน็ต รวมไปถึงการเข้ารับการอบรมต่างๆ ซึ่งพ่อมองว่าแพทย์หรือนักบำบัดไม่สามารถให้คำแนะนำในการปฏิบัติต่อลูกแก่ตนได้ พ่อให้ความสำคัญกับความร่วมมือของคนในครอบครัวที่ต้องเรียนรู้จากกันและกันและยอมรับซึ่งกันและกัน มีการปรับลดเป้าหมายจากความคาดหวังให้ลูกได้เรียนระดับมหาวิทยาลัย เหลือเพียงให้เรียนได้เท่าที่สามารถเรียนได้ ซึ่งพ่อประเมินลูกตลอดเวลา หากลูกไม่สามารถเรียนในระดับสูงกว่า

ประณตศึกษาตอนปลายได้พอมองว่าอาจให้เข้ารัด โดยฝากให้อยู่กับบาทหลวงผู้ที่มีพรหมคุณและคุ่นเคย

พอยังคงพยายามหาสาเหตุของออสติก เนื่องจากมีความคิดที่ว่า หากทราบสาเหตุของอาการก็สามารถแก้ปัญหาได้ โดยในขณะที่ยังไม่สามารถหาสาเหตุได้ ก็ไม่ได้นิ่งนอนใจพยายามหาความรู้และหาวิธีการในการปรับพฤติกรรม นอกจากนั้นพอยังมองว่าลักษณะของลูกคล้ายกับตนในเรื่องความสันโดษ

“เป็นครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวสันโดษ ก็คิดว่าลูกเราคงได้สิ่งนี้ไป ยินเราคงเป็นอย่างนั้นที่ทำให้คนของเราเป็นอย่างนั้น”

พ่อน้องอังกะลุง 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

พอดต้องปรับวิถีชีวิตใหม่เพื่อให้เหมาะกับอังกะลุง จากการที่เป็นคนรักสันโดษ ต้องปรับตัวให้ออกสังคมมากขึ้น โดยมองว่าวิธีการช่วยให้อังกะลุงมีพัฒนาการในด้านการสัมพันธ์กับผู้คนมากขึ้น คือ การพาเข้าสู่สังคมภายนอก พาไปเที่ยวตามที่ต่างๆ เปิดโอกาสการออกไปข้างนอกมากขึ้น เพื่อหากิจกรรมและหาวิธีการปรับพฤติกรรมของอังกะลุงอย่างไม่เหน็ดเหนื่อยกับการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นคนรักการเรียนรู้ รักการอ่าน รักการหาความรู้เพิ่มเติม และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างดีเสมอมา

2) การเปลี่ยนแปลงของพ่อและแม่

ทั้งพ่อและแม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่มเรียนรู้โดยตลอด เข้าร่วมทุกครั้งไม่เคยขาด การเข้าร่วมกลุ่มทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่พ่อและแม่ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของพ่อในด้านการกระทำ คือ การได้รับความรู้และกิจกรรมที่จะนำมาปฏิบัติกับลูกที่บ้าน และในด้านความรู้สึก คือ การทำงานกับอารมณ์ตนเอง และความรู้สึกภูมิใจในตนเอง และการเปลี่ยนแปลงของแม่ในด้านการกระทำ คือ การได้รับแนวทางที่จะนำมาปฏิบัติกับลูก ในด้านความรู้สึก คือ การทำงานกับอารมณ์ตนเอง และในด้านความคิด คือ การเข้าใจวิธีการทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อย่างไรก็ตาม แม่สะท้อนว่าความรู้หรือประสบการณ์หลายเรื่องไม่สามารถนำมาใช้ได้โดยตรงกับอังกะลุงเพราะปัญหาของเด็กแต่ละคนแตกต่างกัน

การสนทนากับผู้ปกครองในการไปเยี่ยมบ้านครั้งแรกช่วงวางแผนปฏิบัติการ ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงพลังของพ่อในการสร้างความร่วมมือกับครอบครัวเพื่อหาแนวทางส่งเสริมพัฒนาการให้แก่อังกะลุง พ่อหาความรู้ต่างๆด้วยตัวเองทั้งจาก หนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง อินเทอร์เน็ต รวมทั้ง

การฟังบรรยาย แล้วนำมาพัฒนาเป็นวิธีการในการแก้ปัญหาพัฒนาการลูกด้วยตัวเองรวบรวม เป็นซีดีเพื่อเผยแพร่

“เรียนรู้จากสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ในขณะเดียวกันเราก็ไปหาจากตำราบ้างหนังสือบ้าง ไม่รู้ว่าจะไปหาผู้รู้ใน case ที่เหมือนกันได้จากที่ไหน มีอ่านจากในเวปไซด์ เอกสารที่เป็นสมาชิก หาอ่านหนังสือเพิ่มเติม บางครั้งก็ต้องกลับไปอ่านหนังสือจิตวิทยา”

พ่อน้องอังกะลุง 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

พอประเมินว่าอังกะลุงมีปัญหาในเรื่อง การสื่อสาร อารมณ์ และสังคม ในขณะที่มีจุดเด่นในเรื่องการอ่านสีหน้าคนและด้านวิชาการ ทั้งนี้มองว่าอังกะลุงสามารถเรียนหนังสือได้ วิธีการที่พ่อใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการของอังกะลุง ได้แก่ การชมภาพยนตร์เพื่อปรับอารมณ์ โดยหลีกเลี่ยงหนังที่เสียงดัง ตื่นเต้น และหนังสงคราม การใช้เหตุผลพูดคุยในสิ่งที่ทำได้หรือทำไม่ได้ รวมทั้งการสอนมารยาทสังคมและการสื่อสาร การดึงอังกะลุงมาอยู่ในโลกของความเป็นจริงด้วยการพูดคุยและเล่าเรื่อง และการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาทางสังคม ทั้งนี้โดยปฏิเสธการบำบัดด้วยยา

“อังกะลุงต้องการกิจกรรมกลุ่ม แต่อย่างอื่นไม่ต้องแล้ว เรื่องสระเริ่มไม่หวัง เราพอใจระดับหนึ่ง แม้มันไม่ค่อยแข็งแรง ด้านวิชาการไม่หวัง คิดว่าพัฒนาได้...ต้องรีบ upgrade เขาให้ได้มาก ต้องให้เขานั่งให้ได้ ใช้กระบวนการทางสังคม ปรับพฤติกรรมเขา ทางที่ไม่เลือกคือยา แต่ที่จะเลือกคือ กิจกรรมบำบัด...เปรียบเทียบว่าอังกะลุงมีสมองประมาณ 10 GB แต่ Ram น้อยกว่ามาก เมื่อใส่เมื่อใส่ข้อมูลไปมากๆ สมองจะสั่งงานสับสนไม่เรียงลำดับ การสั่งงานจึงไม่ทัน จึงเกิดอาการ Hang

พ่อน้องอังกะลุง 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

แม้ยอมรับว่าลูกมีความไม่ปกติซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ แต่ก็ยังมีความหวังว่าลูกจะเป็นปกติและเรียนหนังสือได้ ตลอด 9 ปี ที่ผ่านมา พ่อยังคงมีคำถามในใจต่ออาการของอังกะลุงเนื่องจากพอประเมินว่าอาการของอังกะลุงคาบเกี่ยวกันระหว่างอาการออทิสติกและอาการแอสเพอร์เกอร์

“ตามว่าคนของเราอยู่ในอาการใด ผมคิดว่าตอบไม่ได้ ในตำราบอกอาการเข้าข่าย
อย่างนี้เป็นกลุ่มออทิสติก ระดับความรุนแรงคิดว่าน่าจะเบา เราก็เห็นว่าบางอาการ
เกี่ยวข้องกับแอสเพอร์เกอร์ซินโดรม เรื่องแก๊งก้าง รุ่มง่าม ไม่รู้จักกฎเกณฑ์ เดินชนโต๊ะ
ไม่รู้จักสนใจว่ามันจะเจ็บปวด และไม่ชอบให้ใครกอด... พ่อเชื่อว่าไอคิวน่าจะมากกว่า
90 แต่ไม่เคยวัด เชื่อว่าไอคิวจะสูง ประเมินจากไหวพริบในการคิด ในการมอง
ปัญหา”

พ่อน้องอังกะลุง 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

การใช้ชีวิตที่บ้านนั้น อังกะลุงมีจังหวะของกิจวัตรประจำวันที่สม่ำเสมอทั้งการตื่น
การนอน และการรับประทานอาหาร ทางบ้านให้โอกาสในการช่วยเหลือตนเองแต่ยังคงคอยกำกับ
ในเรื่องความสะอาด โดยเฉพาะการสระผม อังกะลุงไม่มีงานประจำ ยกเว้นการดูแลและเก็บของ
เล่นให้เข้าที่ซึ่งยังคงต้องคอยเตือนเป็นประจำ เวลาว่างมักเล่นคนเดียว เล่นขีดเขียน ดูโทรทัศน์
ดูซีดีเรื่องซ้ๆ เล่นคอมพิวเตอร์ ปฏิเสธการเล่นนอกร่วมกับเพื่อนบ้าน

ในช่วงที่ 1 ของการปฏิบัติการ ทางบ้านให้ความร่วมมือในเรื่องโภชนาการ ได้นำความรู้
จากการฟังบรรยายมาทดลองใช้กับอังกะลุง ปรับเปลี่ยนจากนมวัวเป็นนมถั่วเหลือง งดขนมปัง
ที่มีสารกลูเตน ส่งเสริมให้รับประทานข้าวกล้อง ผัก และผลไม้ แต่ประการหลังดูยังไม่ประสบ
ความสำเร็จเท่าที่ควร

“ส่วนใหญ่เรื่องของการรับประทานอาหาร คุณแม่สังเกตว่าถ้าเป็นที่โรงเรียนจัดให้เขา เขาก็
จะร่วมมือดี แต่ถ้าเป็นที่บ้านอังกะลุงจะค่อนข้างมีปัญหา เช่น เรื่องของการกินผักหรือ
แม้แต่ข้าวกล้อง คุณแม่ก็ชักชวนเขาก็ยอมทานแต่น้อยกว่าข้าวขาว”

แม่น้องอังกะลุง 18 ม.ค. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

แม่จัดโอกาสให้ได้ช่วยเหลืองานบ้านเล็กๆน้อยๆ ได้แก่ การเช็ดโต๊ะ การจัดโต๊ะกินข้าว
โดยพี่สาวคอยกำกับให้ปฏิบัติ แต่ปฏิบัติได้ไม่สม่ำเสมอขึ้นกับอารมณ์ เวลาว่างอังกะลุงดูโทรทัศน์
ดูซีดี เล่นขีดเขียน และมีกิจกรรมใหม่คือ การฟังเพลงคลาสสิก พ่ออนุญาตให้ฟังเพลงคลาสสิก
เพื่อใช้ในการปรับอารมณ์ ซึ่งสังเกตว่าอังกะลุงมีพัฒนาการที่ดีขึ้น นิ่งขึ้นขณะฟังเพลง
นอกจากนั้นพ่อและแม่ยังชักชวนให้อังกะลุงได้ร่วมระบายสีน้ำนาก็มีเวลาว่างตรงกัน และเปิด
โอกาสให้อังกะลุงได้นั่งสมาธิและไหว้พระร่วมกับพ่อทุกวันพระ

การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเรียนรู้ในช่วงนี้ แม่สะท้อนว่า การฟังบรรยายจากวิทยากรรับเชิญ
แต่ละครั้งได้รับประโยชน์น้อยเนื่องจากความรู้ไม่ตรงกับความต้องการ และปฏิบัติได้ยาก เนื้อหา
เป็นประโยชน์กับครูมากกว่า แต่การดูงานที่โรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

เมื่อเดือนเมษายน 2548 และการฟังเรื่องราวหรือกรณีศึกษานั้นเข้าใจง่ายและนำไปปรับใช้ได้ง่ายกว่า แม่ยังคงมีคำถามในใจเกี่ยวกับอาการของอังกะลุงเช่นเดียวกับพ่อ ซึ่งแม่เคยตั้งคำถามกับผู้วิจัยถึงอาการของอังกะลุงว่า “คิดว่าอังกะลุงดีที่สุดใน” และตั้งคำถามกับครูศิลปะว่า “อังกะลุงอยู่ใน case ของออทิสติกหรือแอสเพอร์เกอร์” และ “สามารถเรียนได้ถึงระดับไหน”

ในช่วงที่ 2 ของการปฏิบัติการ จังหวะของกิจวัตรประจำวันและโอกาสในการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ แม่เปิดโอกาสให้อังกะลุงช่วยเหลืองานบ้านมากขึ้น นอกจากเช็ดโต๊ะ จัดโต๊ะกินข้าวแล้ว ยังให้ช่วยเป็นลูกมือในครัว ช่วยยกหม้อ ตีแตงก๊วย พยายามกระตุ้นให้รับประทานอาหารทุกชนิดรวมทั้งผักและผลไม้ซึ่งอังกะลุงยอมรับประทานเพียงเล็กน้อย สำหรับการใช้เวลาว่างร่วมกัน ส่วนใหญ่เป็นการออกไปทำกิจกรรมนอกบ้านจึงไม่มีโอกาสได้ระบายสีน้ำเช่นเดิม

“ในส่วนกิจกรรมบ้าน ทุกเย็นคุณแม่พูดทำนองของร้องให้อังกะลุงช่วยจัดโต๊ะ เช็ดโต๊ะ อาหารหลังจากรับประทานอาหารเสร็จ ซึ่งก็ขึ้นกับอารมณ์ในวันนั้นๆ โดยส่วนใหญ่จะร่วมมือดี”

แม่น้องอังกะลุง 1 ส.ค. 48: สมนุชบันทึกของผู้ปกครอง

สิ่งที่พ่อได้เรียนรู้ คือ การได้รับความรู้จากวิทยากรในเรื่องต่างๆ ได้แก่ มุมมองเด็กตามแนวคิดมนุษยปรัชญา อาหารที่ควรและไม่ควรรับประทาน การดึงเด็กกลับสู่ธรรมชาติ อันตรรายจากสื่อ เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ การทำงานกับสี รวมทั้งกิจกรรมที่นำมาปฏิบัติกับลูกที่บ้าน นอกจากนั้นการเข้ากลุ่มยังเป็นโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกจากผู้ปกครองท่านอื่น อย่างไรก็ตามความรู้ที่ได้รับพ่อก็มีโอกาสน้อยในการนำมาปฏิบัติกับลูกเนื่องจากติดภาระงานประจำ

“เรารู้แล้วก็ศึกษาเพิ่มเติมและมาดัดแปลงใช้กับคนของเรา อันที่สองคือทำให้เราประเมิน มีความรู้ความเข้าใจ เป็นการลดความกังวลของตัวเองลงว่า ความจริงมันเป็นแบบนี้ละ ถึงแม้ว่าจะรู้ไม่ละเอียดทั้งหมด ที่เราได้ฟังจากวิทยากรทำให้เรามีความกระจ่างมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องสี เทคนิคต่างๆหรือกิจกรรมต่างๆ เราไม่เคยทำมาก่อน ทำให้เราได้เรียนรู้สิ่งเหล่านี้ซึ่งเอามาใช้ได้ เช่น เรื่องสีหรือการพยายามนำเด็กกลับสู่ธรรมชาติ การเล่น การเล่นสร้างสรรค์ การมีปฏิสัมพันธ์กันทำให้เราปรับวิธีการพูดคุยกับคนของเราได้...ทำให้เราต้องศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมอีกพอสมควร”

พ่อน้องอังกะลุง 16 ส.ค. 48: ที่บ้าน

ในขณะที่แม่มองว่า การประชุมกลุ่มทำให้ความสัมพันธ์มีความผูกพันระหว่างผู้ปกครอง และครูมากขึ้น ทั้งยังได้เรียนรู้ประสบการณ์ผ่านเรื่องราวชีวิตของแต่ละคน รวมทั้งได้แนวทางในการปฏิบัติกับลูกซึ่งต้องนำกลับมาปรับใช้กับอังกะลุง แม่ย้ำเสมอมาว่าความก้าวหน้าของการส่งเสริมพัฒนาการของลูกคือความร่วมมือระหว่างพ่อและแม่ และการเปิดใจยอมรับ

“เราก็เริ่มเหมือนมีแนวทางแต่มันไม่ทั้งหมด ได้ฟังจากครู ดูจากคนอื่น แต่ case ของแต่ละคนมันไม่เท่ากัน ก็เอามาประยุกต์แต่ไม่ทั้งหมด แต่สิ่งที่เราคิดคือ เราต้องพยายามทำตามขั้นตอนที่ครูให้ได้และพยายามอยู่ในกรอบอันนั้นที่เป็นแนวทาง... ได้ความรู้สึกว่าต่างคนต่างก็มีปัญหาของแต่ละคน แต่ละคนมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาลูกของตัวเองขนาดไหน ทำให้เห็นว่าพอลูกของแต่ละคนมีปัญหา ใจก็จะเปิดมากเปิดน้อย บางคนเปิดเต็มที่บางคนก็ไม่เปิดเลย ทำให้เราเห็นว่าการที่เรามีเด็กที่มีปัญหาแล้วผู้ปกครองยังใจไม่เปิดนี้ ไม่พัฒนา”

แม่น้องอังกะลุง 16 ต.ค. 48: ที่บ้าน

ในด้านความรู้สึก พ่อสะท้อนว่า เห็นศักยภาพของลูกชัดเจน ในด้านจุดแข็งและจุดอ่อน เข้าใจลูกมากขึ้น การรับมือกับลูกทำให้ต้องทำงานกับอารมณ์ตนเองในทางที่อดทนและใจเย็นมากขึ้น รู้สึกภูมิใจในความเป็นพ่อของตนเอง อย่างไรก็ตามยังไม่มีความสุขกับชีวิต

“ความสุขมันหาไม่ได้เลยนะ ความสุขส่วนตัวนี่ ความสุขในการเลี้ยง แต่ว่าความสุขกับความภูมิใจมันต่างกันนะ ความสุขในการเลี้ยงปัจจุบันยังไม่มี มันเหมือนความทุกข์ยังอยู่ในใจว่า ทรายโตที่เขาเป็นอย่างนี้มันยังไม่มีความสุข...เราก็ได้ความภูมิใจมานิดหนึ่งแต่ความภูมิใจนี้ก็แสนสาหัสที่ว่า เราได้ดูแลและเอียดมากเลย ดูแลคนของเราได้ละเอียดกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับทุกบ้าน ทุกบ้านเขาไม่มีอย่างนี้ เขาก็ปล่อยให้ลูกเขาเล่นเอง แต่คนของเราไม่มีทาง เราเปิดประตูเขาก็ไปปิด บอกว่าเปิดทำไมไม่ให้เปิด นี่ความภูมิใจกับคำว่าความสุขในการเลี้ยงเด็กคนนี่”

พ่อน้องอังกะลุง 16 ต.ค. 48: ที่บ้าน

แม่สะท้อนเช่นเดียวกับพ่อว่า ไม่มีความสุขในการเลี้ยงลูกโดยมองว่าเป็นความรับผิดชอบ แม่ให้ความหมายกับการเลี้ยงดูลูกว่าเป็นเหมือนบททดสอบความเข้มแข็ง ความสามารถของตน อย่างไรก็ตามการเลี้ยงลูกทำให้แม่ใจเย็นมากขึ้น รู้เท่าทันอารมณ์ตนเองและต้องควบคุมอารมณ์ให้ได้

"แม้ว่าพัฒนาการมันดีจริงๆ แต่เป็นคนที่ไม่ให้ร้าย พอมาเลี้ยงเขาบางทีเราต้องลดความโมโหร้ายลง บางครั้งเราเรียวกวาดไปมากๆ มันก็แรงไป มันก็ไม่มีอะไรดีขึ้น มันเหมือนคลื่นกระทบฝั่งมันก็กระทบกลับมาหาเรา แต่ขณะเดียวกันมันก็ต้องมีทั้งความแรงและความอ่อน เพราะเลี้ยงเขาถ้าเราอึดมากเกินไปมันก็ไม่ดีมีประโยชน์ ขณะเดียวกันเราปล่อยมากเกินไปไม่ได้ เราต้องรู้จักที่จะผ่อนปรนอารมณ์ที่แปรปรวนลงด้วย"

แม่น้องอังกะลุง 16 ต.ค. 48: ที่บ้าน

การไปพบแพทย์เพื่อออกเอกสารการวินิจฉัยประกอบการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลซึ่งทางโรงเรียนต้องนำเสนอส่งส่วนกลาง เป็นจุดเปลี่ยนของการตัดสินใจต่ออนาคตทางการเรียนในห้องเรียนพิเศษของอังกะลุง กล่าวคือ แพทย์จากโรงพยาบาลเอกชนที่ตรวจอังกะลุงวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกระดับเล็กน้อย และให้คำแนะนำว่าอังกะลุงสามารถเรียนในระบบปกติได้โดยเสริมเป็นบางวิชา โดยมีโอกาสเรียนได้ถึงระดับมหาวิทยาลัย ทำให้ทั้งพ่อและแม่ตัดสินใจยุติการเข้าเรียนในห้องเรียนพิเศษในภาคการศึกษาต่อไป

"แม่บอกว่าได้ฟังสิ่งที่หมอคนนี้พูดเกี่ยวกับอังกะลุงแล้วเหมือนฟ้ามันเปิด มันโล่ง เขาบอกว่าอังกะลุงเป็นในระดับที่อ่อนมากๆ และไม่จำเป็นต้องเข้าโปรแกรมเด็กพิเศษ อย่างไรก็ตามจะส่งตัวไปตรวจละเอียดที่โรงพยาบาลเฉพาะทางอีกที ซึ่งแม่จะแจ้งข่าวแก่ครูต่อไป"

28 เม.ย. 48: บ้านที่กของผู้วิจัย

"ผลสรุป คือ ด้านสติปัญญา อยู่ในระดับค่ากลาง (IQ 70) การเรียนอาจจะอยู่ในระดับปานกลาง ต้องเสริมเป็นบางวิชา (วิชาภาษาไทยไม่ค่อยดี) คิดเร็ว ทำเร็ว ความจำดี ด้านอารมณ์และสังคม ขาดสมาธิในการฟังและคิดตามจึงยังมีปัญหาด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม การคิดเชิงซ้อนต้องใช้เวลามากกว่าคนอื่น"

พ่อน้องอังกะลุง 19 มิ.ย. 48: สมุดบันทึกของผู้ปกครอง

พ่อและแม่ประเมินความสามารถของอังกะลุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการประเมินไม่แตกต่างจากข้อมูลการสัมภาษณ์ครั้งแรกเท่าใดนัก โดยประเมินจุดแข็งของอังกะลุงว่า มีความมั่นใจในตัวเองสูง มีความเป็นตัวของตัวเอง คิดเร็ว ทำเร็ว ซึ่งมีความสามารถในด้านวิชาการ มีโอกาสเรียนได้ถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้งนี้อาจมีระดับสติปัญญาที่ 80

"ผมวินิจฉัยว่าน่าจะเรียนช้า บางเรื่องทำเกินกว่ามาตรฐาน ความจำเขาสั้น คนของเขา เขาให้ที่ 70 แต่ผมไม่เชื่อ ผมว่ามากกว่านั้นนิดหนึ่ง เพราะเด็กแบบนี้ไปเจอความ กัดค้น ข้อมูลจะเพี้ยน คิดว่าคนของเราน่าจะอยู่ที่ 80 ไปได้อย่างไกลน่าจะ ปวช. หรือ ปวส....ประเมินว่าลูกคงพอๆกับเราเพราะเขาก็เรียนไม่เก่ง แต่ไม่เคยซ้ำชั้น หัวไม่ตีแต่ มีความพยายาม ก็คาดหวังว่าลูกน่าจะดีกว่าเรา"

พ่อน้องอังกะลุง 3 ก.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

พ่อแสดงความคิดเห็นต่อผลการวัดระดับสติปัญญาของนักจิตเวชเด็กว่า ตั้งเกณฑ์สูงเกินไป ซึ่งอังกะลุงไม่คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมประกอบกับความตั้งใจที่ต้องการปฏิบัติให้ได้ ทำให้ผลต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

"การที่เขาไปตรวจไอคิวแล้วมีอาการปวดหน้าตาตลอด เขาก็มาคุยที่บ้าน พ่อประมวณได้ว่า เขาเกิดจากความตั้งใจที่จะทำได้ดีและถูกหมด เขาก็ต้องแนะนำต้องอธิบายว่า ไม่จำเป็นต้องถูกหมด แล้วก็ทำได้เสร็จทั้งหมด แต่ขอให้ได้มากที่สุดและดีที่สุด พอแล้ว"

พ่อน้องอังกะลุง 7 ส.ค. 48: การประชุมร่วมกัน

แม้มีทัศนคติต่อความสามารถทางการเรียนในทางเดียวกับพ่อ คือ อังกะลุงไม่มีปัญหา ด้านการเรียนรู้ ซึ่งจุดอ่อนของอังกะลุงคือ อารมณ์ที่แปรปรวน และการหลีกเลี่ยงการเข้าสังคม

"เท่าที่เข้าสู่กระบวนการโดยรวมแล้ว จริงๆแล้วเรื่องการศึกษา เขาไม่มีปัญหา บอกได้เลยว่าเขาไม่มีปัญหา อันนี้เป็นจุดตัดสินใจจริงๆว่าเขาสามารถเข้าสู่ปกติได้ แต่เขามี ปัญหาอย่างเดียวคือ เรื่องพื้นฐานอารมณ์"

แม่น้องอังกะลุง 13 พ.ย. 48: การประชุมร่วมกัน

แม้พ่อจะเข้าใจว่า สื่อมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางอารมณ์ แต่ยังคงให้ความสำคัญกับสื่อ ในทางส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้สื่อเป็นตัวพาให้อังกะลุงเข้าสู่โลกของความเป็นจริง โดยพ่อ กำหนดให้เล่นคอมพิวเตอร์ได้วันละ 15 นาที และให้ดูรายการทางโทรทัศน์ที่เสริมความรู้ เช่น ข่าว สารคดี

"สิ่งเร้าอย่างที่บอกตอนต้นว่า อาจะยุ่งยากนิดหนึ่งที่จะไม่ให้ดูโทรทัศน์ ดูหนัง ที่จะ ไปกระตุ้นอารมณ์เขามากเกินไป อาจะหลีกเลี่ยงยากนิดหนึ่ง แต่ก็อยากให้เขารู้ว่า ชีวิตจริงเป็นอย่างไร"

ผู้วิจัย: เรื่องที่เป็นมากขึ้น คือ ความอยู่ไม่นิ่ง เช่น สั่นแขน

พ่อ: ประเด็นนี้ผมคิดว่าเป็นการรับรู้ได้ทางอารมณ์ เขารับรู้จากภายนอก สื่อทางโทรทัศน์ ที่เราเฝ้าเรียนมาตลอดว่าเราจะหลีกเลี่ยงสื่อทางโทรทัศน์ที่มันไม่เป็นธรรมชาติ แต่ใจหนึ่งเราจะดึงเขาออกจากสิ่งนั้นเลยหรือ คือให้เขามีครั้งหนึ่ง ผมใช้สายกลาง คือให้เขาดู ให้เขาอยู่กับสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นได้ครั้งหนึ่ง เวลาเขาเห็นสิ่งต่างๆทางโทรทัศน์บางทีมันไปกระตุ้นความรู้สึกเขา เข้าไปอยู่ในใจ มันก็เกิดการตื่นเต้น ทำให้มีอาการอย่างนั้นอยู่ คิดว่านี่คือสาเหตุของสื่อทางโทรทัศน์ เราก็ต้องสอนเขาอยู่ตลอดเวลา

แม่: ดูกันไปก็ต้องกำกับกันไป เพราะความเป็นจริงก็คือความเป็นจริง...ความเป็นจริงของมนุษย์จะปฏิเสธทุกอย่างไปมันก็ไม่ได้ชยอยู่แล้ว...

16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด แม่สะท้อนว่าเข้าใจวิธีการทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องใกล้ชิดธรรมชาติ และเข้าใจว่าการทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเรียนรู้ตลอดเวลา ในขณะที่พ่อไม่สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด

ผู้วิจัย: การเข้ากลุ่มส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างเรากับลูกอย่างไรคะ

แม่: ส่งผลอยู่แล้ว ทำให้เราเข้าใจเขามากขึ้น แต่ก่อนเราก็คิดว่าใครนี่คืออะไร ทำให้เข้าใจว่าต้องเรียนรู้เขาไปเรื่อยๆ เป้าหมายก็เปลี่ยนไปเรื่อยๆ เราก็ต้องเรียนรู้ไปกับเขาเรื่อยๆ ใช้วันเวลาเป็นตัวกำหนด

แม่น้องอังกะลุง 16 ต.ค. 47: ที่บ้าน

พ่อและแม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่มมาโดยตลอด แต่หลังจากตัดสินใจไม่ให้อังกะลุงเข้าเรียนในห้องเรียนพิเศษประกอบกับภาระงานของพ่อที่รุมเร้าอย่างมาก ทำให้พ่อและแม่ตัดสินใจลดการเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ลง อย่างไรก็ตาม ครูยังคงประชาสัมพันธ์กิจกรรมกลุ่มและเชิญชวนให้เข้าร่วมหากมีเวลา

ผู้วิจัยสรุปการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครองที่เข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ทั้ง 8 ครอบครัว ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครองที่เข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้

ลำดับ ที่	ผู้ปกครองเด็กและ การเข้าร่วมกลุ่ม	ผู้ดูแล เด็ก	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น		
			การกระทำ	ความรู้สึก	ความคิด
1.	แม่พิน แม่เข้าร่วม 12 จาก 16 ครั้ง และร่วมกลุ่มต่อเนื่อง	พี่เลี้ยง	1. ได้รับความรู้และแนว ปฏิบัติต่อลูกมากขึ้น 2. ให้เวลากับลูกมากขึ้น แต่พี่เลี้ยงยังเป็นหลักใน การดูแล	1. มั่นใจในการเป็น แม่ 2. ยอมรับลูกมาก ขึ้น 3. ใจเย็นขึ้น 4. ลดความคาดหวัง	1. อยู่กับ ปัจจุบันมากกว่า อนาคต
2.	พ่อชอด้วง พ่อเข้าร่วม 12 จาก 16 ครั้ง แม่เข้าร่วม 2 จาก 16 ครั้ง และร่วมกลุ่มต่อเนื่อง	แม่	1. ได้รับความรู้และแนว ปฏิบัติต่อลูกมากขึ้น 2. บังคับลูกน้อยลง	1. ยอมรับลูกมาก ขึ้น 2. เข้าใจลูกมากขึ้น 3. เห็นศักยภาพของ ลูก 4. ลดความคาดหวัง	1. ยอมรับใน ความแตกต่าง ของแต่ละคน
3.	พ่อขลุ่ย พ่อเข้าร่วม 8 จาก 16 ครั้ง แม่เข้าร่วม 3 จาก 16 ครั้ง และร่วมกลุ่มต่อเนื่อง	พ่อ	1. เข้าใจแนวปฏิบัติกับ ลูกและพยายามปฏิบัติ แต่ไม่สมน้ำเสมอ นึกได้ก็ ทำ 2. ลดปริมาณการดู โทรทัศน์ 3. ดูแลลูกมากขึ้น	1. ความรู้สึกภูมิใจ ในตนเอง 2. เข้าใจลูกมากขึ้น 3. ใจเย็นขึ้น	1. เข้าใจบทบาท พ่อแม่ 2. ปรับมุมมอง การทำงาน
4	แม่กีตาร์ แม่เข้าร่วม 8 จาก 16 ครั้ง และร่วมกลุ่มต่อเนื่อง	แม่	1. ได้รับความรู้และแนว ปฏิบัติต่อลูก 2. เปิดโอกาสให้ลูก ช่วยเหลือตนเองมากขึ้น 3. ใจแข็งกับลูกมากขึ้น 4. ใช้เวลาในการส่งเสริม พัฒนาการลูกมากขึ้น	1. มีความสุขกับผล ของการปฏิบัติ 2. มั่นใจว่าสอนลูก ได้ มีกำลังใจทำงาน กับลูก 3. ยอมรับลูกมาก ขึ้น 4. เห็นศักยภาพลูก 5. ใจเย็นขึ้น	1. การปรับ มุมมองในการ ทำงานกับเด็ก พิเศษ 2. การเข้าใจ ความหมายของ การเป็นแม่ 3. การปรับการ ดำเนินชีวิต

ตารางที่ 8 การเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครองที่เข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ผู้ปกครองเด็กและ การเข้าร่วมกลุ่ม	ผู้ดูแล เด็ก	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น		
			การกระทำ	ความรู้สึก	ความคิด
5.	แม่แค้น แม่เข้าร่วม 15 จาก 16 ครั้ง และร่วมกลุ่มต่อเนื่อง	แม่	1. ได้ความรู้และ กิจกรรมที่นำไปใช้กับ ลูก 2. ใช้เวลากับลูกมากขึ้น 3. เปิดโอกาสให้ลูก ช่วยเหลือตนเองมากขึ้น 4. สนิทกับลูกและดูแล ลูกมากขึ้น	1. ตื่นตัว มีพลัง มีกำลังใจมากขึ้น 2. ภูมิใจในตัวลูก 3. เข้าใจลูกมากขึ้น 4. ใจเย็นขึ้น	1. เข้าใจบทบาท ของการเป็นแม่ 2. ปรับมุมมอง การทำงาน 3. ปรับเป้าหมาย ในการส่งเสริมลูก
	พ่อแค้น พ่อเข้าร่วม 15 จาก 16 ครั้ง และร่วมกลุ่มต่อเนื่อง		ข้อมูลที่รวบรวมได้ไม่เพียงพอสำหรับวิเคราะห์ การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของพ่อ		
6.	ย่าฟลุ่ต ย่าเข้าร่วม 13 จาก 16 ครั้ง และร่วมกลุ่มต่อเนื่อง	ย่า	1. ได้ความรู้ แนวปฏิบัติ และกิจกรรมที่นำไปใช้ กับหลาน 2. เปิดโอกาสให้หลาน ช่วยเหลือตนเองมากขึ้น 3. ใช้เวลากับหลานมาก ขึ้น 4. สอนหลานมากขึ้น ลดการใช้คำพูดลง	1. มีกำลังใจ มีพลัง ที่จะลงมือทำเพื่อ หลาน 2. มีความสุขและรัก หลานมากขึ้น 3. เข้าใจหลานมาก ขึ้น 4. เห็นศักยภาพ หลาน 5. ใจเย็นขึ้น	1. ปรับเป้าหมาย ในการส่งเสริม หลาน 2. เข้าใจมุมมอง ในการทำงานกับ เด็กพิเศษ
7.	แม่เปี้ยโน แม่เข้าร่วม 7 จาก 16 ครั้ง และไม่ร่วมกลุ่มต่อ	แม่	1. ได้แนวปฏิบัติและ กิจกรรมที่นำไปใช้กับลูก 2. เปิดโอกาสให้ลูก ช่วยเหลือตนเองมากขึ้น 3. นำวิธีการไปปฏิบัติ กับพ่อและลูกชาย	1. เห็นศักยภาพลูก 2. ใจเย็นขึ้น	1. เข้าใจวิธีการ ทำงานกับเด็ก พิเศษ

ตารางที่ 8 การเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครองที่เข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ผู้ปกครองเด็กและ การเข้าร่วมกลุ่ม	ผู้ดูแล เด็ก	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น		
			การกระทำ	ความรู้สึก	ความคิด
8.	แม่อังกะลุง แม่เข้าร่วม 16 จาก 16 ครั้ง และร่วมกลุ่มต่อหาก มีโอกาส	แม่	1. ได้รับแนวทางในการ ปฏิบัติกับลูก	1. ใจเย็นขึ้น	1. เข้าใจวิธีการ ทำงานกับเด็ก พิเศษ
	พ่ออังกะลุง พ่อเข้าร่วม 15 จาก 16 ครั้ง และร่วมกลุ่มต่อหาก มีโอกาส		1. ได้รับความรู้และ กิจกรรมที่จะนำมา ปฏิบัติกับลูก	1. ใจเย็นขึ้น 2. ความภูมิใจใน ตนเอง	-

ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษส่วนใหญ่มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานในลักษณะของการผ่อนปรน เอาใจใส่ดูแล และปกป้องเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่าพี่น้องคนอื่น ขาดโอกาสในการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เนื่องจากความรักและความสงสาร ภาพรวมการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครองภายหลังการเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

ในด้านการกระทำ คือ 1) การได้รับความรู้และกิจกรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติร่วมกับลูกที่บ้าน และ 2) การใช้เวลาว่างกับลูกที่มีประโยชน์มากขึ้น

ในด้านความรู้สึก คือ 1) การทำใจยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น เข้าใจและเห็นศักยภาพของลูก และ 2) การทำงานกับอารมณ์ตนเอง

และในด้านความคิด คือ 1) การตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการเป็นพ่อแม่ และ 2) การมองเห็นความจริง ลดความคาดหวังที่เกินจริงลง

ผู้ปกครอง 6 ใน 8 ครอบครัว เข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้อย่างต่อเนื่องภายหลังกระบวนการวิจัยสิ้นสุด และผู้ปกครอง 1 ครอบครัว ไม่ให้ลูกเรียนต่อในห้องเรียนพิเศษ โดยปัจจัยที่กระทบต่อการเข้าร่วมของผู้ปกครอง ได้แก่ 1) ภาระงาน 2) การให้ความสำคัญกับกลุ่ม 3) ความคิดเห็นของคู่สมรส และ 4) ความรุนแรงของอาการลูก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง

ครอบครัวแต่ละครอบครัวมีความเฉพาะและความซับซ้อนแตกต่างกัน การทำงานกับผู้ปกครองและเด็กทั้ง 8 ครอบครัว ทำให้ผู้วิจัยขัดแย้งในข้อจำกัดและโอกาสในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองแต่ละคน การให้การศึกษาสำหรับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ไม่เพียงส่งผลต่อผู้ปกครองหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการเท่านั้น แต่ส่งผลกระทบต่อทุกคนในครอบครัวทั้งในแง่บวกและแง่ลบตามเหตุปัจจัยของแต่ละคน ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาสำหรับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากข้อมูลที่รวบรวมได้ตลอด 1 ปี 6 เดือนของการดำเนินการวิจัย ซึ่งปัจจัยเหล่านั้นส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่

1. ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว
2. การเข้าถึงแหล่งข้อมูล
 - 2.1 ระดับการศึกษาและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล
 - 2.2 ความสามารถทางสติปัญญาของผู้ปกครอง
3. ลักษณะของผู้ปกครอง ประกอบด้วย
 - 3.1 คุณลักษณะสำคัญของผู้ปกครอง
 - 3.2 การเลือกและความสามารถในการตัดสินใจ
 - 3.3 ปรัชญาชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ
4. พี่น้องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
5. อาการและความรุนแรงของลูก

ผู้วิจัยสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครองแต่ละครอบครัว ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อ
การเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
1. แม่พิน	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <p>+ ฐานะครอบครัว: ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างดี ทำให้สามารถจัดโอกาสในการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่พินได้อย่างเต็มที่ พินได้รับการบำบัดอย่างต่อเนื่อง โดยมีพี่เลี้ยง 1 คน คอยดูแลอย่างใกล้ชิด</p>	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <p>- ภาระหน้าที่การงาน: การที่แม่ต้องทำงานนอกบ้านทำให้ขาดโอกาสในการลงมือปฏิบัติกับลูก แม่ไม่ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของลูกและเรียนรู้จากการทำงานกับลูก</p>
	<p>การเข้าถึงแหล่งข้อมูล:</p> <p>+ ระดับการศึกษา: แม่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและทำงานอยู่ในวงการแพทย์ทำให้พินได้รับการวินิจฉัยตั้งแต่ยังเล็กและได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากแพทย์และนักบำบัดอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่แรกรู้ปัญหา</p>	<p>การเข้าถึงแหล่งข้อมูล:</p> <p>+ ความสามารถทางสติปัญญา: แม่สามารถจับประเด็นที่ผู้วิจัยพยายามสื่อสารให้กับกลุ่มเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง มีการคิดสะท้อนวิพากษ์ตนเอง พยายามปรับปรุงตนเองให้มีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่อ่อนไหวกับสิ่งที่เข้ามากระทบใจ</p> <p>- ความขัดแย้งระหว่างแหล่งข้อมูล: แนวคิดในการบำบัดเด็กที่แตกต่างกันระหว่างโรงเรียนและโรงพยาบาลทำให้เกิดความสับสนในการเลือกปฏิบัติ แม่ลังเลที่จะนำคำแนะนำจากครูไปปฏิบัติอย่างจริงจัง</p>
	<p>ลักษณะของแม่:</p> <p>+ คุณลักษณะสำคัญของแม่: กระตือรือร้นและใฝ่รู้ แม่ให้ความสำคัญกับการบำบัดตั้งแต่วัยแรกเริ่มภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดจากแพทย์ รวมทั้งการเข้าฟังบรรยายเกี่ยวกับอาการออทิสติก แม่ได้นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการวางแผนกิจกรรมประจำวันร่วมกับพี่เลี้ยงในการดูแลพิน</p> <p>+ ค่านิยมทางการศึกษา: แม่ให้ความสำคัญกับการเรียนและการส่งเสริมทางด้านวิชาการ โดยจัดโอกาสให้พินเข้ารับการบำบัดมากที่สุด</p>	<p>ลักษณะของแม่:</p> <p>+ คุณลักษณะสำคัญของแม่: รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แม่มีใจที่เปิดรับโดยไม่รีบตัดสิน และยอมรับในความคิดเห็นของกลุ่ม</p> <p>- การเลือกและความสามารถในการตัดสินใจ: สามีและแพทย์มีอิทธิพลต่อความคิดและการตัดสินใจของแม่ในการเลือกปฏิบัติทางเลือกใหม่ๆ</p>

- หมายถึง ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค

+ หมายถึง ปัจจัยสนับสนุน

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง (ต่อ)

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
1. แม่พิน (ต่อ)	<p>พี่น้อง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่างพี่น้อง: พี่และน้องสาวไม่สนิทกับพิน ไม่ค่อยเข้ามาเล่นกับพิน ขาดโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกัน - ความต้องการที่แตกต่างกัน: ความต้องการของพี่น้องที่แตกต่างจากพิน ส่งผลกระทบต่อจัดสรรเวลาของแม่ ที่ต้องแบ่งเวลาให้แก่ลูกทั้ง 3 คน ทำให้แม่ไม่มีเวลาดูแลพินอย่างใกล้ชิด 	
	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรุนแรงของอาการในระดับมาก: พินได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกในระดับมาก ต้องมีคนคอยดูแลตลอดเวลาและมีปัญหาอารมณ์ที่แปรปรวนคาดเดาไม่ได้ ความหงุดหงิดและความพยายามในการรักษาอารมณ์ทำให้การเลี้ยงดูเป็นไปในลักษณะตามใจและให้ความช่วยเหลือทุกอย่าง 	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การไม่ปรากฏความผิดปกติทางกายภาพ: แม่ยังอยู่ในขั้นการทำใจยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น ยังมีความคาดหวังว่าลูกจะหาย การยึดติดกับความคาดหวังทำให้มองไม่เห็นความเป็นจริง ประกอบกับความรุนแรงของอาการของพิน ทำให้แม่ยังไม่สามารถทำใจให้เข้มแข็งพอที่จะสอนพินได้ด้วยตัวเอง
2. พ่อชอด้วง	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฐานะครอบครัว: ครอบครัวมีฐานะพอมีพอกิน การจัดสิ่งแวดล้อมในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้านไม่เป็นไปในทางส่งเสริมพัฒนาการ 	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระหน้าที่การงาน: การที่พ่อต้องทำงานทุกวันทำให้ขาดโอกาสในการลงมือปฏิบัติกับลูก พ่อไม่ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของลูกและเรียนรู้จากการทำงานกับลูก ตลอดจนขาดโอกาสในการเรียนรู้จากกลุ่มเรียนรู้

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง (ต่อ)

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
2. พ่อ ชอด้วง (ต่อ)	<p>การเข้าถึงแหล่งข้อมูล:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระดับการศึกษา: พ่อมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งกลุ่มสังคมที่พ่อสัมพันธ์ด้วยไม่ได้เป็นที่พึ่งทางความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ทำให้พ่อไม่ได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการแก่ชอด้วง - การเข้าถึงแหล่งข้อมูล: พ่อไม่พยายามหาข้อมูลหรือความรู้เพิ่มเติม ทำให้ชอด้วงขาดโอกาสในการเข้ารับการบำบัดและการส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน 	
	<p>พี่น้อง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความต้องการที่แตกต่างกัน: อายุและความสนใจของลูกที่แตกต่างกันส่งผลต่อความยากลำบากในการเลี้ยงดูและการตอบสนองของความต้องการของลูกทั้งสอง - ความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่างพี่น้อง: ความไม่ลงรอยระหว่างชอด้วงและน้องสาวทำให้อารมณ์ของชอด้วงแปรปรวนและหงุดหงิดง่าย ส่งผลต่อการรับมือกับลูกที่บางครั้งไม่เหมาะสมเนื่องจากความเครียด 	
	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรุนแรงของอาการในระดับปานกลาง: ชอด้วงได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติก ระดับปานกลาง มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะและสามารถอ่านเขียนหนังสือได้ แต่มีปัญหาด้านอารมณ์ที่แปรปรวน กรี๊ดร้องและทำร้ายคนอื่นเมื่อไม่พอใจ ความก้ำกึ่งของพัฒนาการและความสามารถระหว่างการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและความต้องการได้รับความช่วยเหลือ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการอบรมเลี้ยงดู 	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การไม่ปรากฏความผิดปกติทางกายภาพ: พ่อยังอยู่ในขั้นการทำใจยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น มีความคาดหวังทางการศึกษาและคาดหวังว่าลูกจะหาย การยึดติดกับความคาดหวังทำให้มองไม่เห็นความเป็นจริง ไม่เห็นปัญหาของชอด้วงที่ต้องการแก้ไข

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง (ต่อ)

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
3. พ่อขลุ่ย	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <p>- ภาระหน้าที่การงาน: พ่อเป็นผู้ดูแลหลักแต่ไม่มีเวลาในการดูแลลูกเนื่องจากภาระงานที่มีเวลาไม่แน่นอน</p>	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <p>- ภาระหน้าที่การงาน: การที่พ่อทำงานไม่เป็นเวลาทำให้ขาดโอกาสในการลงมือปฏิบัติกับลูกอย่างสม่ำเสมอ พ่อไม่สังเกตการเปลี่ยนแปลงของลูกและไม่ได้เรียนรู้จากการทำงานกับลูก</p>
	<p>การเข้าถึงแหล่งข้อมูล:</p> <p>- การเข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูล: พ่อไม่พยายามหาข้อมูลหรือความรู้เพิ่มเติม โดยเลือกรับฟังข้อมูลจากครูและแพทย์เท่านั้น อย่างไรก็ตามความรู้ที่ได้รับมักไม่ลงไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง</p>	
	<p>ลักษณะของพ่อ:</p> <p>- คุณลักษณะสำคัญของพ่อ: ไม่กระตือรือร้นรักอิสระ เลี้ยงลูกแบบปล่อยปละละเลย ลักษณะของพ่อที่ง่าย ๆ สบาย ๆ ส่งผลต่อการเลี้ยงดูลูกในลักษณะที่ไม่เข้มงวด ขลุ่ยขาดโอกาสในการช่วยเหลือตนเอง กิจวัตรประจำวันไม่มีความสม่ำเสมอ พ่อมักปล่อยให้ลูกๆดูแลตัวเองโดยไม่เข้าไปกระตุ้นหรือส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้</p>	<p>ลักษณะของพ่อ:</p> <p>- คุณลักษณะสำคัญของพ่อ: ไม่กระตือรือร้น เจ็บเขย บทบาทในการเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ของพ่อจึงเป็นผู้ฟังมากกว่าผู้แสดงความคิดเห็น และด้วยความที่เป็นคนง่าย ๆ สบาย ๆ จึงทำให้พ่อไม่ได้คิดสะท้อนต่อประสบการณ์หรือความรู้ที่ได้รับหลังจากการเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ เพื่อนำไปปฏิบัติกับลูกอย่างจริงจังต่อไป</p>
	<p>พี่น้อง:</p> <p>+ ความต้องการที่สอดคล้องกัน: เพศและวัยที่ใกล้เคียงกัน ทำให้ไม่มีความยากลำบากในการเลี้ยงดูและการตอบสนองความต้องการของลูกทั้งสอง</p>	

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อ
การเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง (ต่อ)

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อ การเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
3. พ่อชลุ่ย (ต่อ)	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <p>+ ความรุนแรงของอาการในระดับเล็กน้อย: ชลุ่ยได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกในระดับเล็กน้อยและไม่มีปัญหาพฤติกรรมหรืออารมณ์รุนแรง สามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้แม้ใช้เวลานาน ทำให้ไม่มีความยากลำบากในการอบรมเลี้ยงดู</p>	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <p>- การไม่ปรากฏความผิดปกติทางกายภาพ: ความไม่รุนแรงของอาการประกอบกับพฤติกรรมส่วนใหญ่ของชลุ่ยใกล้เคียงเด็กปกติมากทำให้พ่อไม่เห็นว่าการมีปัญหามากเท่าที่คิดไว้ ความคิดที่มองว่าลูกจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้นเป็นอุปสรรคต่อการเปิดรับและนำความรู้ใหม่ลงสู่การปฏิบัติ</p>
4. แม่ กитар	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <p>+ ฐานะครอบครัว: ครอบครัวมีฐานะปานกลาง สามารถจัดโอกาสในการส่งเสริมพัฒนาการและการบำบัดให้แก่กитарได้</p> <p>- ภาระหน้าที่การงาน: แม่เป็นผู้ดูแลหลักซึ่งต้องทำงานและเลี้ยงลูกในเวลาเดียวกัน งานของแม่ส่งผลต่อจังหวะชีวิตของกитарที่ไม่เหมาะสม</p>	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <p>+ ภาระหน้าที่การงาน: การที่แม่มีเวลาให้แก่ลูกและปฏิบัติกับลูกอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและได้เรียนรู้จากการทำงานกับลูก ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในตนเองของแม่</p>
	<p>การเข้าถึงแหล่งข้อมูล:</p> <p>- ระดับการศึกษา: แม่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งกลุ่มสังคมที่แม่สัมพันธ์ด้วยไม่ได้เป็นที่พึงที่ปรึกษา ทำให้แม่ไม่ได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการแก่กитар</p> <p>- การเข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูล: แม่เข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูลในการส่งเสริมพัฒนาการของลูก ทำให้กитарขาดโอกาสในการรับการบำบัดตั้งแต่เล็ก ๆ อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>การเข้าถึงแหล่งข้อมูล:</p> <p>- ความสามารถทางสติปัญญา: แม่ไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ซึ่งต้องการคนคอยชี้แนะในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ และกระตุ้นให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง</p>

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง (ต่อ)

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
4. แม่ กิตาร์ (ต่อ)	<p>ลักษณะของแม่:</p> <p>- คุณลักษณะสำคัญของแม่: ไม่มั่นใจในตนเอง ขี้เกรงใจ ไม่กระตือรือร้น ฟุ้งแพทยและครุ มากกว่าตนเอง ทำให้ปัญหาของกิตาร์ไม่ได้รับการบำบัดตั้งแต่เล็กๆ เช่น เรื่องน้ำลายที่ไหล ตลอดเวลา</p>	<p>ลักษณะของแม่:</p> <p>+ คุณลักษณะสำคัญของแม่: การมีใจเปิดรับ และไม่มีอคติตา แม่เปิดรับความรู้ คำแนะนำ และการสนับสนุนด้านจิตใจจากกลุ่มและครุ</p>
	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <p>- ความรุนแรงของอาการในระดับปานกลาง: กิตาร์ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นสมองพิการและ มีระดับสติปัญญาต่ำ ข้อจำกัดทางกายภาพ ทำให้แม่สงสารและช่วยเหลือในทุกเรื่อง ขาดโอกาสในการช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน</p>	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <p>+ ความเปลี่ยนแปลงของเด็กที่เห็นเป็นรูปธรรม: พัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นของลูกสร้างให้เกิด ความเชื่อมั่นในวิธีการและแนวปฏิบัติที่ได้ เรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง</p>
5. แม่แคน	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของ ครอบครัว:</p> <p>+ ฐานะครอบครัว: ครอบครัวมีฐานะปานกลาง แคนได้รับโอกาสในการบำบัดตั้งแต่ 2 เดือน และมีกิจกรรมเสริมพิเศษอย่างต่อเนื่อง + ภาระหน้าที่การงาน: แม่เป็นแม่บ้าน มีเวลา ในการอบรมเลี้ยงดูลูกอย่างใกล้ชิด</p>	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของ ครอบครัว:</p> <p>+ ภาระหน้าที่การงาน: การที่แม่มีเวลาให้แก่ลูก และปฏิบัติกับลูกอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เห็น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและได้เรียนรู้จาก การทำงานกับลูก ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ในตนเองของแม่</p>
	<p>การเข้าถึงแหล่งข้อมูล:</p> <p>+ ระดับการศึกษา: แม่มีการศึกษาระดับ ปริญญาตรีและอยู่ในวงสังคมที่สามารถให้ คำแนะนำเกี่ยวกับการแพทย์และการบำบัดได้ มีกลุ่มสนับสนุนซึ่งเป็นผู้ปกครองของเด็กที่มี ความต้องการพิเศษและครุการศึกษาพิเศษ เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ทำให้แม่ดูแลและ ส่งเสริมพัฒนาการแก่แคนได้เป็นอย่างดี</p>	

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อ
การเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง (ต่อ)

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อ การเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
5. แม่แคน (ต่อ)	<p>ลักษณะของแม่:</p> <ul style="list-style-type: none"> + คุณลักษณะสำคัญของแม่: กระตือรือร้น เอาใจจริงเอาใจ แม่มีความตั้งใจในการส่งเสริม พัฒนาการลูก โดยนำคำแนะนำที่ได้รับไป ปฏิบัติกับลูกอย่างสม่ำเสมอ + การเลือกและความสามารถในการตัดสินใจ: แม่ได้รับการสนับสนุนทางความคิดจากสามี ทำให้แม่สามารถจัดบริการที่ส่งเสริม พัฒนาการให้แก่คนได้ตั้งแต่แรกรู้ปัญหา 	<p>ลักษณะของแม่:</p> <ul style="list-style-type: none"> + คุณลักษณะสำคัญของแม่: การมีใจเปิดรับ และไม่มีอคติตา แม่เปิดรับความรู้ คำแนะนำ และยอมรับในความคิดเห็นของกลุ่ม นอกจากนั้นการมีแรงจูงใจสูงในการส่งเสริม พัฒนาการแก่ลูกเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ ของแม่
	<p>พี่น้อง:</p> <ul style="list-style-type: none"> + ความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างพี่น้อง: พี่น้อง มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน เล่นด้วยกันโดย ไม่รังแกและรังแกกัน ส่งผลต่อพัฒนาการ ทางอารมณ์และสังคมที่ดีของคน 	
	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <ul style="list-style-type: none"> + การปรากฏความผิดปกติทางกายภาพ: แคนได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นดาวน์ซินโดรม ตั้งแต่แรกคลอด ปัญหาที่มองเห็นทางกายภาพ ทำให้แคนได้รับการส่งเสริมตั้งแต่เล็ก และแม่ ทำใจยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็นได้เร็ว 	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <ul style="list-style-type: none"> + ความเปลี่ยนแปลงของเด็กที่เห็นเป็นรูปธรรม: พัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นของลูกสร้างให้เกิด ความเชื่อมั่นในวิธีการและแนวปฏิบัติที่ได้ เรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง
6. ย่าฟลุ้ต (ต่อ)	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของ ครอบครัว:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฐานะครอบครัว: ครอบครัวมีฐานะ พอมีพอกิน มีปัญหาค่าใช้จ่ายในการบำบัด ทำให้ฟลุ้ตขาดโอกาสในการบำบัดตั้งแต่แรกรู้ ปัญหาและได้รับการบำบัดที่ไม่ต่อเนื่อง - ภาระหน้าที่การงาน: ย่ามีภาระที่ต้องดูแล ย่าทวดที่อายุมากและหลานที่พิการ ทำให้ บางครั้งไม่มีเวลาดูแลฟลุ้ต 	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของ ครอบครัว:</p> <ul style="list-style-type: none"> + ภาระหน้าที่การงาน: การที่ย่ามีโอกาส ในการปฏิบัติกับหลานอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและได้เรียนรู้จาก การทำงานกับหลาน ซึ่งส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลงในตนเองของย่า

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง (ต่อ)

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
6. ย่าฟลุ้ต (ต่อ)	<p>การเข้าถึงแหล่งข้อมูล:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระดับการศึกษา: ย่ามีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งกลุ่มสังคมที่ย่าสัมพันธ์ด้วยไม่ได้เป็นที่พึ่งทางด้านความรู้และการบำบัด - การเข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูล: แม้ว่าย่าเป็นคนใฝ่หาความรู้แต่การที่เข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูลทำให้ฟลุ้ตขาดโอกาสในการบำบัดตั้งแต่เล็กตลอดจนการขาดความรู้ที่ถูกต้องในการปฏิบัติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 	<p>การเข้าถึงแหล่งข้อมูล:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถทางด้านสติปัญญา: แม้ว่าย่ามีความสามารถทางสติปัญญาแต่ด้วยระดับการศึกษาที่ต่ำ ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ซึ่งจำเป็นต้องการคนชี้แนะและบอกวิธีในการปฏิบัติกับหลานอย่างใกล้ชิดในการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
	<p>ลักษณะของย่า:</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณลักษณะสำคัญของย่า: ใจร้อน และเจ้าระเบียบ ความไม่เข้าใจในสิ่งที่หลานเป็นทำให้ย่ามักช่วยเหลือหลานมากกว่าการเปิดโอกาสให้ปฏิบัติด้วยตัวเอง 	<p>ลักษณะของย่า:</p> <ul style="list-style-type: none"> + คุณลักษณะสำคัญของย่า: กระตือรือร้นและการมีใจเปิดรับ ย่าเปิดใจรับฟังคำแนะนำและความรู้ใหม่ๆ โดยนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง + ความรู้สึกกับผิชอบ: ย่ามีความคิดว่าตนเองที่พึ่งของหลานเพียงคนเดียวทำให้มีแรงจูงใจในการช่วยเหลือหลาน และพยายามเรียนรู้จากกลุ่มและให้ความสำคัญกับกลุ่มอย่างมาก
	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การไม่ปรากฏความผิดปกติทางกายภาพ: ฟลุ้ตได้รับการวินิจฉัยว่าพัฒนาการล่าช้าและมีปัญหาสายตา ความล่าช้าในการวินิจฉัยส่งผลต่อการได้รับการบำบัดอย่างทันท่วงที ประกอบกับปัญหาสายตาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ของฟลุ้ต 	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <ul style="list-style-type: none"> + ความเปลี่ยนแปลงของเด็กที่เห็นเป็นรูปธรรม: พัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นของหลานสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นในวิธีการและแนวปฏิบัติที่ได้เรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
7. แม่เบียโน	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฐานะครอบครัว: ครอบครัวมีฐานะปานกลาง แต่แม่สามมิให้ความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการแก่เบียโน ส่งผลให้ขาดโอกาสในการบำบัดอย่างต่อเนื่อง 	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระหน้าที่การงาน: การที่แม่ต้องทำงานทำให้ขาดโอกาสในการลงมือปฏิบัติกับลูกอย่างสม่ำเสมอ แม่ไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงของลูกและไม่ได้เรียนรู้จากการทำงานกับลูก

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง (ต่อ)

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
7. แม่ เป็ยโน (ต่อ)	<p>การเข้าถึงแหล่งข้อมูล:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระดับการศึกษา: แม่มีการศึกษาระดับ ปวช. ซึ่งกลุ่มสังคมที่แม่สัมพันธ์ด้วยไม่ได้เป็นที่พึ่งทางด้านความรู้และการบำบัด ตลอดจนไม่เห็นความสำคัญของการบำบัด - การเข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูล: แม่เข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูล มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการวินิจฉัยของแพทย์ และไม่ประทับใจในบริการของโรงพยาบาล ส่งผลให้เป็ยโนไม่ได้รับการบำบัดอย่างต่อเนื่อง <p>ลักษณะของแม่:</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณลักษณะสำคัญของแม่: ไม่กระตือรือร้น ไม่เป็นตัวของตัวเอง ตามใจผู้ใหญ่ การไม่เคร่งเครียดกับชีวิตทำให้แม่เลี้ยงลูกแบบสบายๆ ไม่เข้มงวด และค่อนข้างตามใจ - การเลือกและความสามารถในการตัดสินใจ: การตัดสินใจใดๆที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเป็ยโนขึ้นอยู่กับญาติผู้ใหญ่ โดยเฉพาะแม่สามีที่ไม่เห็นความสำคัญของการบำบัดส่งผลต่อโอกาสในการส่งเสริมพัฒนาการของเป็ยโนที่ถูกปิดกั้น - ค่านิยมของครอบครัว: ธรรมเนียมปฏิบัติของคนเชื้อสายจีนที่ต้องเชื่อฟังแม่สามีทำให้แม่ไม่มีอำนาจต่อรองในการเลี้ยงดูลูกและการส่งเสริมพัฒนาการลูกอย่างต่อเนื่อง 	<p>ลักษณะของแม่:</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณลักษณะสำคัญของแม่: ไม่กระตือรือร้น ไม่ชอบสังคม แม่ไม่กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเรียนรู้ประกอบกับความไม่รู้สึกลูกพันกับกลุ่มทำให้แม่ขาดโอกาสในการเรียนรู้จากกลุ่มเรียนรู้ แม่ไม่กระตือรือร้นในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง (ต่อ)

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
7. แม่ เบียโน (ต่อ)	<p>พี่น้อง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความสัมพันธ์ในเชิงลบของพี่น้อง: การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างเบียโนและน้องชาย ทำให้ความสัมพันธ์ไม่เป็นไปในทางส่งเสริมพัฒนาการ - ความต้องการที่แตกต่างกัน: เพศและความสนใจที่แตกต่างกันส่งผลต่อการใช้เวลาว่างที่ไม่เป็นไปในทางเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน 	
	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <p>+ การปรากฏความผิดปกติทางกายภาพ: เบียโนได้รับการวินิจฉัยว่าพูดล่าช้าและสงสัยว่าบกพร่องด้านปัญญา ซึ่งแม่ยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็นตั้งแต่แรกรู้ปัญหาและพยายามปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ในการฝึกลูกด้วยตนเองที่บ้าน</p>	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <p>- การปรากฏความผิดปกติทางกายภาพ: การที่แม่ยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็นตั้งแต่แรกรู้ปัญหา ประกอบกับการไม่คาดหวัง ทำให้แม่ไม่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้</p>
	<p>*คู่สมรส</p> <p>- ความไม่สามารถของคู่สมรส: พ่อมีสติปัญญาต่ำ มีปัญหาการสื่อสารและความเข้าใจ รักลูกไม่เท่ากัน ประกอบกับความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกไม่แนบแน่น พ่อจึงเป็นอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูลูกเนื่องจากแม่ไม่สามารถสร้างความเข้าใจแก่พ่อถึงวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมได้</p>	<p>คู่สมรส</p> <p>- ความไม่สามารถของคู่สมรส: พ่อเป็นภาระที่แม่ต้องดูแล ทำให้เป็นอุปสรรคต่อโอกาสในการเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้ของแม่</p>
8. แม่ อังเกลู	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <p>+ ฐานะครอบครัว: ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างดี อังเกลูได้รับโอกาสในการส่งเสริมพัฒนาการที่ดี</p>	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <p>+ ภาระหน้าที่การงาน: แม่เป็นแม่บ้านและเป็นผู้ดูแลหลัก มีโอกาสในการปฏิบัติกับลูก</p>

* เฉพาะกรณีแม่เบียโนที่มีปัญหาของคู่สมรส

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อ
การเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง (ต่อ)

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อ การเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
8. แม่ อังกฤษ (ต่อ)	<p>ลักษณะของแม่:</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณลักษณะสำคัญของแม่: กระจับกระจ่างและเปลี่ยนความสนใจง่าย ลักษณะที่ไม่นิ่งของแม่ส่งผลต่อพฤติกรรมของอังกฤษ + การเลือกและความสามารถในการตัดสินใจ: การตัดสินใจของแม่ขึ้นกับสามี แม่ให้บทบาทแก่สามีในการเป็นผู้นำและการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของลูก ซึ่งความร่วมมือระหว่างแม่และพ่อทำให้อังกฤษมีพัฒนาการที่ดีขึ้นแม้ไม่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์ 	<p>ลักษณะของแม่:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเลือกและความสามารถในการตัดสินใจ: การที่แม่ให้อำนาจในการเลือกและตัดสินใจแก่สามี โดยแม่เป็นฝ่ายรับข้อมูลและความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับลูกจากสามี การยึดติดกับความคิดของสามีเป็นอุปสรรคต่อการรับประสบการณ์ใหม่
	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรุนแรงของอาการในระดับเล็กน้อย: อังกฤษได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติก ระดับเล็กน้อย ซึ่งแม่มองว่าลูกมีความใกล้เคียงปกติมาก และสามารถเรียนในโรงเรียนเรียนรวมได้ จึงให้ความสำคัญกับการเรียนมากกว่าพัฒนาการด้านอื่น 	<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การไม่ปรากฏความผิดปกติทางกายภาพ: แม่ยังอยู่ในขั้นยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็นตามความเป็นจริง มองว่าลูกมีความสามารถทางด้านสติปัญญา มีความคาดหวังทางการศึกษา หวังว่าลูกจะหาย ยังมีความยึดติดกับความคิดของตนเองมากในเรื่องที่เกี่ยวกับลูก
พ่อ อังกฤษ	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <ul style="list-style-type: none"> + ฐานะครอบครัว: ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างดี สามารถจัดสิ่งแวดล้อมในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้านได้อย่างพร้อมพร้อม 	<p>ภาระหน้าที่การงานและเศรษฐกิจของครอบครัว:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระหน้าที่การงาน: การที่พ่อต้องทำงานนอกบ้านทำให้ขาดโอกาสในการลงมือปฏิบัติกับลูก พ่อไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงของลูกและเรียนรู้จากการทำงานกับลูก

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกรอบเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง (ต่อ)

ผู้ปกครอง	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกรอบเลี้ยงดูเด็ก	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง
พ่อ อังกะลุง (ต่อ)	<p>ลักษณะของพ่อ:</p> <p>+ คุณลักษณะสำคัญของพ่อ: เป็นผู้นำ มั่นใจในตนเอง ใฝ่รู้ และกระตือรือร้น พ่อพยายามหาความรู้เกี่ยวกับบ่อเกิดของโรคและหาแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการลูกด้วยตนเอง</p> <p>+ การเลือกและความสามารถในการตัดสินใจ: พ่อเป็นฝ่ายตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการลูก โดยร่วมมือกับแม่ในการปรับพฤติกรรมของอังกะลุง ส่งผลให้พัฒนาการของอังกะลุงดีขึ้นแม้ไม่ได้รับการบำบัดใดๆ</p>	<p>ลักษณะของพ่อ:</p> <p>- คุณลักษณะสำคัญของพ่อ: มั่นใจในตนเอง และเป็นตัวของตัวเอง การยึดติดกับความเชื่อส่วนบุคคลทำให้พ่อมักมีเหตุผลในเชิงหักล้างกับสิ่งที่ครูนำเสนอเกี่ยวกับพัฒนาการและความสามารถของลูก การยึดติดกับความคิดของตนเองและไม่เห็นความจริงเป็นอุปสรรคต่อการรับฟังอย่างบริสุทธิ์ และการไม่รับตัดสินในสิ่งที่รับฟัง โดยพ่อเลือกรับฟังความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความคิดของตน</p>
		<p>อาการและความรุนแรงของลูก:</p> <p>- การไม่ปรากฏความผิดปกติทางกายภาพ: ความผิดหวังจากลูกคนแรกที่มีพัฒนาการล่าช้าและไม่สามารถเลี้ยงตนเองได้ทำให้อังกะลุงเป็นความหวังของพ่อที่จะให้มาช่วยดูแลพี่สาว ความคาดหวังประกอบกับการไม่ปรากฏความผิดปกติทางกายภาพทำให้พ่อมองว่าลูกมีปัญหาเพียงเล็กน้อย มีความคาดหวังทางการศึกษา หวังว่าลูกจะหาย ซึ่งพ่อยังอยู่ในชั้นยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็นตามความเป็นจริง</p>

- หมายถึง ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค

+ หมายถึง ปัจจัยสนับสนุน

ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกระบวนการให้การศึกษาสำหรับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นแตกต่างกันไปตามปัจจัยที่เข้ามากกระทบกับการดำเนินชีวิตและความเป็นปัจเจกของแต่ละบุคคล การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในทางที่จะสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับลึกของบุคคลซึ่งไม่หยุดเพียงระดับความคิด กระบวนการพัฒนาภายในของบุคคลย่อมใช้เวลาานกว่าระยะเวลาเพียง 1 ปี 6 เดือนที่ทำการวิจัยนี้ ทั้งนี้ การทำงาน

ร่วมกับผู้ปกครองแต่ละคนอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดกลุ่มผู้ปกครองเป็น 3 กลุ่ม ตามธรรมชาติของการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. ผู้ปกครองที่มีใจเปิดรับและมุ่งมั่น ได้แก่ แม่แคณ แมกิตาร์ และยาฟลัด ผู้ปกครองกลุ่มนี้เปิดรับความจริง มองเด็กอย่างยอมรับในสิ่งที่เด็กแสดงออกมา ลดอคติและการยึดมั่นในความคิดของตนเอง มั่นใจในทางที่ตนเลือกปฏิบัติ และมุ่งมั่นในการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติกับลูกอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองกลุ่มนี้แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด ทั้งการกระทำ ความรู้สึก และความคิด กล่าวคือ ปฏิบัติกับลูกอย่างเหมาะสมและเป็นไปในทางส่งเสริมพัฒนาการแก่ลูกมากขึ้น โดยความสม่ำเสมอของการปฏิบัติส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของลูก ในทางกลับกัน พัฒนาการของลูกมีส่วนช่วยให้ผู้ปกครองเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนที่ใจเย็นขึ้น มีพลัง มีความภูมิใจ และมีความสุขในการทำงานกับลูก เปลี่ยนมุมมองในการมองลูกไปสู่ทางที่ยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น ลดความคาดหวังต่อลูกที่เกินจริง และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติกับลูกด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการแข่งขันประสพการณ์ของตนให้แก่กลุ่ม เช่น แมกิตาร์ที่เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่าได้พยายามหาทางสนทนากับแม่ของเด็กอีกคนหนึ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กขณะอยู่ที่โรงเรียน

“...รู้สึกผู้ปกครองบางคนยังหลงทางอยู่ว่าลูกเขาไม่เป็นถึงขั้นนี้ พยายามคุยให้เขาเข้าใจว่าลบล้างลูกคุณเป็นนะ บางทีเขาไม่เห็น เขาน่าจะเห็นแต่เขาไม่เห็น”

แมกิตาร์ 21 ต.ค. 48: ที่บ้าน

2. ผู้ปกครองที่มีใจเปิดรับแต่ขาดความมุ่งมั่น ได้แก่ แม่พิณ พ่อชอดวง พ่อชลุ่ย และแม่เป็ยโน ผู้ปกครองกลุ่มนี้แม้เปิดรับความจริง มองเด็กอย่างยอมรับในสิ่งที่เด็กแสดงออกมา ลดอคติและการยึดมั่นในความคิดของตนเอง แต่ขาดความมั่นใจในสิ่งที่ตนเลือกปฏิบัติ ยังมีความลังเลสงสัยอยู่ในใจ ผู้ปกครองกลุ่มนี้ติดอยู่ในขั้นของการเห็นคุณค่าและเข้าใจต่อความเป็นจริงและสิ่งที่เลือกปฏิบัติ ไม่มุ่งมั่นในการปฏิบัติกับลูกอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดแต่ยังไม่ลงไปสู่การกระทำ กล่าวคือ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น แต่ขาดความสม่ำเสมอในการปฏิบัติและการติดตามพัฒนาการลูกอย่างใกล้ชิด ผู้ปกครองกลุ่มนี้แม้สะท้อนให้เห็นว่าตนเองเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ใจเย็นขึ้น แต่ยังคงขาดพลังในการปฏิบัติโดยมักหยุดการปฏิบัติเมื่อทำไประยะหนึ่งแล้วไม่เห็นผล อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองกลุ่มนี้มีการเปลี่ยนมุมมองในการมองลูก ไปในทางที่ยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น และลดความคาดหวังต่อลูกที่เกินจริง

3. ผู้ปกครองที่ยังไม่เปิดใจรับ ได้แก่ พ่อและแม่ของอังกะลุง ผู้ปกครองกลุ่มนี้ใจไม่จดจ่อพอในการเปิดรับความจริง ไม่พร้อมหรือไม่สามารถมองเด็กอย่างยอมรับในสิ่งที่เด็กแสดงออกมา มีอคติและความยึดมั่นในความคิดของตนเอง ผู้ปกครองกลุ่มนี้มีเหตุผลหรือความคิดเห็นส่วนตัวที่ยกมาแสดงในเชิงหักล้างกับสิ่งที่ปรากฏ แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในทิศทางสวนทางกับการเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครองกลุ่มแรก กล่าวคือ ผู้ปกครองไม่เห็นพฤติกรรมด้านที่เป็นปัญหาของลูก อีกทั้งเปลี่ยนมุมมองในการมองลูกไปในทางที่ตนต้องการซึ่งไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง